

eul_wid: uqy-ag

Πρόκλος ὁ Διάδοχος · Proclus the Successor

Commentary-Plato's Cratylus

Σχόλια εἰς τὸν Πλάτωνος Κρατύλον

Period: Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)
Dialect: Κοινή φιλοσοφική [Philosophical Koine](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)
Affiliation: [Neoplatonist](#)

- in Cra titl ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΠΡΟΚΛΟΥ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΡΑΤΥΛΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΕΚΛΟΓΑΙ
ΧΡΗΣΙΜΟΙ. Ὁ σκοπὸς τοῦ Κρατύλου τὴν ἐν ἐσχάτοις ἐπιδείξει τῶν ψυχῶν γόνιμον ἐνέργειαν
καὶ τὴν ἀφομοιωτικὴν δύναμιν, ἣν κατ' οὐσίαν λαχοῦσαι διὰ τῆς τῶν ὀνομάτων ὀρθότητος
αὐτὴν ἐπιδείκνυνται.
- in Cra 1 ἐπειδὴ δὲ ἡ μεριστὴ τῶν ψυχῶν ἐνέργεια διαμαρτάνει πολλαχοῦ τῶν οἰκείων τελῶν, καθάπερ
δὴ καὶ ἡ μερικὴ φύσις, χώραν εἰκότως ἔχει καὶ τὰ ἀόριστα καὶ τύχη καὶ αὐτομάτως
περιφερόμενα ὀνόματα, καὶ οὐ πάντα τῆς νοεῖας ἐπιστήμης ἐστὶν ἔκγονα καὶ τῆς πρὸς τὰ
πράγματα συγγενείας στοχάζεται. Ὅτι ὁ Κρατύλος λογικὸς τέ ἐστιν καὶ διαλεκτικός, ἀλλ' οὐ
κατὰ τὰς τοῦ Περιπάτου ψιλὰς τῶν πραγμάτων μεθόδους διαλεκτικὰς, ἀλλὰ κατὰ τὸν μέγαν
Πλάτωνα εἰδότα τὴν διαλεκτικὴν ἀρμόζειν μόνοις τοῖς κεκαθαρμένοις τὴν διάνοιαν τελέως
καὶ διὰ τῶν μαθημάτων παιδευθεῖσι καὶ διὰ τῶν ἀρετῶν τὸ νεαροπρεπὲς τῶν ἡθῶν
ἀποκαθαρεῖσι καὶ ἀπλῶς γνησίως φιλοσοφήσασιν, καὶ θριγκὸν οὖσαν τῶν μαθημάτων καὶ
ἀνάγουσαν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν μίαν πάντων αἰτίαν τάγαθόν, καὶ διὰ Προμηθέως ἥκειν τοῖς
ἀνθρώποις ἐκ θεῶν ἅμα φανοτάτῳ πυρὶ λεχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ (Phileb. ^[10]
- in Cra 2 p 16 c). ἡ γὰρ τοῦ Περιπάτου ἀναλυτικὴ καὶ τὸ ταύτης κεφάλαιον, ἡ ἀπόδειξις, πᾶσιν εὐληπτα
καὶ ἀρίδῃλα τοῖς μὴ παντάπασι σκοτοδινιώσιν καὶ πολὺ τὸ τῆς Λήθης ὕδωρ ἐμφορηθεῖσιν. Ὅτι
νοῦς ἐστὶν ὁ τῆς διαλεκτικῆς προβολεύς.
- in Cra 3 ἀφ' ἑαυτοῦ ὅλου ὅλην αὐτὴν ἀπογεννῶν· καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀφ' ἐνὸς πάντων πρόοδον τὴν
διαιρετικὴν ὑφίστησι, κατὰ δὲ τὴν συναγωγὴν ἐκάστου πρὸς μίαν ιδιότητος περίληψιν τὴν
ὀριστικὴν ὑφίστησι· κατὰ δὲ τὴν ἐπ' ἄλληλα παρουσίαν τῶν εἰδῶν, δι' ἣν καὶ ἔστιν ὅ ἐστιν
ἕκαστον καὶ μετέχει τῶν λοιπῶν εἰδῶν, τὴν ἀποδεικτικὴν· κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν πάντων εἰς
τὸ ἓν καὶ τὰς οἰκείας ἀρχὰς τὴν ἀναλυτικὴν γεννᾷ. Ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης (Rhet. ^[5]
- in Cra 4 I 1355 a 34— b 25) μίαν εἶναι λέγει ῥητορικὴν καὶ μίαν διαλεκτικὴν δυναμένης ἐπ' ἄμφω, ὡς
ἂν τις προαιρῇται, πείθειν ἢ ἐλέγχειν· ὁ δὲ Πλάτων ἄμεινον δύο ἐκατέρας εἶναι λέγει. ἡ μὲν γάρ
τίς ἐστι, φησί, ῥητορικὴ κολακεία καὶ ἄτεχνος, ἣν ἐν Γοργίᾳ διαβάλλει· ἡ δὲ ἐπιστήμη τῶν
ἀγαθῶν καὶ δικαίων, ἣν ἐν Φαίδρῳ ἀνυμνεῖ. καὶ πάλιν τὴν μὲν τοῦ Ἀριστοτέλους διαλεκτικὴν
ὡς ἐριστικὴν ἀποπέμπεται, τὴν δὲ τῶν ὄντων τὰς ἀρχὰς ὁρῶσαν διαλεκτικὴν ἀγαπᾷ ὡς μέρος

φιλοσοφίας. Ὅτι εἰ ἀδύνατον συνελθεῖν γινῶσιν καὶ ἄγνοιαν τοῦ αὐτοῦ ἅμα, ἀδύνατον τὰς δύο ῥητορικὰς συνελθεῖν· ἢ μὲν γὰρ ἀγνοεῖ τὰ ἀγαθὰ, ἢ δὲ γινώσκει. ^[5]

in Cra 6 Ὅτι ὁ παρὼν διάλογος ἐπιστήμονας ἡμᾶς ποιεῖ τῆς τῶν ὀνομάτων ὀρθότητος, καὶ δεῖ τὸν μέλλοντα εἶναι διαλεκτικὸν ἀπὸ ταύτης ἄρχεσθαι τῆς θεωρίας. Ὅτι ὥσπερ ἐν Παρμενίδῃ τὴν ὅλην διαλεκτικὴν παραδιδούς οὐ ψιλήν, ἀλλὰ μετὰ τῆς τῶν ὄντων θεωρίας παρέδωκεν, οὕτως καὶ νῦν τὴν τῶν ὀνομάτων ὀρθότητα μετὰ τῆς τῶν πραγμάτων ἐπιστήμης.

in Cra 8 Ὅτι τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων καὶ τῆς διαλεκτικῆς νῦν παραδιδόναι βούλεται ὁ Πλάτων, εἴπερ τὰ ὀνόματα μετὰ τῶν ὧν εἰσὶν ὀνόματα συμπαραδίδωσιν. Διὰ τί λέγων ὁ Πλάτων (Pol.

in Cra 9 p 261 e) ὅτι οἱ τῶν ὀνομάτων ὑπερορῶντες πλουσιώτεροι φρονήσεως εἰς γῆρας ἀναφανησόμεθα, αὐτὸς νῦν προηγουμένως περὶ ὀνομάτων ζητεῖ; ἢ τοῦτο σκοπεῖ οὐ καθ' ὃ λέγονται, ἀλλὰ καθ' ὃ εἰκόνες εἰσὶ τῶν πραγμάτων; καὶ γὰρ ἡ ὀριστικὴ τριττὴ ἐστίν· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτω γένους ἀρχομένη διὰ πάντων τῶν μέσων ἕως τῶν ὑστάτων διαφορῶν πρόεισιν, ὅπερ ὁ Ἐλεάτης ξένος ποιεῖ ὀριζόμενος τὸν τε σοφιστὴν (Soph. p 268 cd) καὶ τὸν πολιτικόν (Pol. p 267 bc)· ἢ τὸ ἐγγὺς καὶ γνώριμον γένος λαβοῦσα διὰ τῶν ἐξῆς διαφορῶν πρόεισιν, ὡς ἔχει τὸ ἀνθρωπὸς ἐστὶ ζῶον πεζὸν δίπουν καὶ τὰ τοιαῦτα· ἢ ὀνόματι μόνῳ χρῆται, οἷον καλὸν ἐστὶ τὸ πρέπον καὶ ψυχὴ ἐστὶν φυσίοχη οὐσία καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἔστιν οὗτος ὁ τρίτος τρόπος τῆς ὀριστικῆς ἐπισφαλέστατος. εἰ γὰρ ἔτυχεν ἀπ' ἀρχῆς ὁ ὀνοματοθέτης ἀνεπιστήμων, ἀνάγκη διαπίπτειν τὸν χρησάμενον τῷ κειμένῳ ὀνόματι εἰς τὸν ὀρισμόν. διὰ τοῦτο οὖν ὁ Πλάτων νῦν προηγουμένως ζητεῖ περὶ τῶν τοιούτων ὀνομάτων, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἐπὶ τὰ πράγματα ἀνατείνεται. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦτο συμβάλλεται, ὡς ἐν Φαίδρῳ (p 244 d) τὴν μαντικὴν τῆς οἰωνιστικῆς κρείττω ἀπὸ τοῦ ὀνόματος ἐπεχείρησεν ἀποδεικνύναι· ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνάλυσιν, ὡς ἐν τῷ Φαίδρῳ (p 252 c) τὸν μὲν μετεχόμενον ὑπὸ τῶν θνητῶν ἔρωτα ποτηρὸν καλῶν, τὸν δὲ ἀμέθεκτον καὶ θεῖον πτέρωτα διὰ τὴν εἰς ἕν συναγωγὴν τῆς τε οὐσίας τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ἐνεργείας, καὶ οὕτως ἀνίων καὶ ἀναλύων φαίνεται· ἀλλὰ καὶ πρὸς διαίρεσιν πολλάκις ἀναγκαῖον τοῦτο· οὕτως γοῦν ὁ Σωκράτης (Gorg. p 497 d) διεῖλεν ὅτι ἄλλο τὸ ἡδὺ καὶ ἄλλο τὸ ἀγαθόν, διότι καὶ τὰ ὀνόματα δύο. Ὅτι ὑπόκεινται πρόσωπα νῦν Κρατύλος τε ὁ Ἡρακλείτειος, οὗ καὶ Πλάτων ἠκροάσατο, ὅστις ἔλεγεν τὰ ὀνόματα πάντα φύσει εἶναι, τὰ γὰρ μὴ φύσει μὴδ' ὀνόματα εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸν ψευδόμενόν φαμεν μὴδὲν λέγειν· καὶ Ἑρμογένης ὁ Σωκρατικός, ὅστις ἀπεναντίας ἔλεγεν οὐδὲν εἶναι ὄνομα φύσει, ἀλλὰ πάντα θέσει· καὶ τρίτος Σωκράτης, ὅστις ἐπικρίνας ἔδειξε τὰ μὲν αὐτῶν εἶναι φύσει, τὰ δὲ καὶ θέσει, οἷον τύχη γεγονότα. ^[5]

in Cra 10 τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς αἰδίοις μᾶλλον τοῦ φύσει μετέχει, τὰ δ' ἐπὶ τοῖς φθαρτοῖς μᾶλλον τοῦ τυχαίου. ὁ γὰρ τὸν ἑαυτοῦ παῖδα Ἀθανάσιον καλέσας δηλοῖ τὴν περὶ ταῦτα τῶν ὀνομάτων πλημμέλειαν. ἔτι δὲ καὶ τῶν ὀνομάτων ἐχόντων εἶδος καὶ ὕλην, κατὰ μὲν τὸ εἶδος μᾶλλον τοῦ φύσει μετέχουσι, κατὰ δὲ τὴν ὕλην μᾶλλον τοῦ θέσει. καὶ πρὸς μὲν Ἑρμογένῃ λέγων χωρίζει τὰ τε μονίμως ἐν θεοῖς ἰδρυμένα ὀνόματα, οἷον μυρίνη καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τὰ ἐν ψυχαῖς, οἷον βατίει· πρὸς δὲ Κρατύλον ἀποδέχεται μὲν τὴν πρὸς τὰ πράγματα τῶν ὀνομάτων ἀναφοράν, δείκνυσιν δ' ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ τυχαῖον πολὺ ἐν τοῖς ὀνόμασιν, ἅμα δὲ καὶ ὅτι οὐ πάντα κινεῖται τὰ πράγματα. Ὅτι ὁ μὲν οὐρανὸς μᾶλλον ἔχων τὴν κίνησιν, ἔχει καὶ τὴν στάσιν τρόπον τινά, οἷον ἐν τοῖς πόλοις καὶ τοῖς τοιούτοις· ἢ δὲ γῆ μᾶλλον ἔχουσα τὴν στάσιν, ἔχει καὶ τὴν κίνησιν διὰ τὴν ἀλλοίωσιν. ^[15]

in Cra 12 Ὅτι τὰ ὀνόματα, καὶ <τὰ> τὸ φύσει ἔχοντα τοῦ θέσει μετέχει, καὶ τὰ θέσει ὄντα καὶ τοῦ φύσει μετείληφεν· καὶ διὰ τοῦτο τὰ ὀνόματα πάντα φύσει καὶ πάντα θέσει, καὶ τὰ μὲν φύσει τὰ δὲ θέσει. Ὅτι τὰ δύο ταῦτα μειράκια ἐξεναντίας δοξάζοντα ἄλληλα ἀνατρέποντα μερικῶς, οὐκ

ἡδύναντο καθολικῶς τὸ οἰκεῖον κατασκευάσαι· καὶ γὰρ τὸ μὲν καθόλου διὰ τοῦ μερικοῦ ἀνασκευάζεται, οὐκέτι δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ τὸ ἀντικείμενον κατασκευάζεται, ἀλλὰ διὰ τοῦ καθόλου· οἷς ὁ Σωκράτης ἐπιγενόμενος καὶ διαιτήσας διήρθρωσεν τὰ πράγματα ἐπιστημονικῶς.

[5]

in Cra 14 Ὅτι ὁ μὲν Κρατύλος, ἐπιστημονικὸς ὢν καὶ βραχυλογώτατος, ὅπερ ἦν ἐξαίρετον τῶν Ἡρακλειτείων, διὰ τὸ μὴ φθάνειν ἀμειφθέντα τὰ πράγματα τῇ ἀστάτῳ ἑαυτῶν φύσει προλαμβάνειν αὐτὰ βουλομένων, δι' ἐλαχίστων φαίνεται συλλαβῶν καὶ ῥημάτων δι' ὅλου τοῦ διαλόγου ἀποκρινόμενος· διὸ καὶ τὸ βούλει (p 383 a) ἐκ προοιμίων εὐθύς τούτῳ ἀνέθηκεν ὁ μιμητικώτατος Πλάτων· ὁ δὲ Ἑρμογένης, δοξαστικὸς ὢν καὶ ταῖς τῶν πολλῶν προσκεχηνῶς δόξαις, τό τε θέσει τῶν ὀνομάτων εἰσήγαγεν καὶ τὸ εἶ σοι δοκεῖ οἰκειότατα ὑπὸ Κρατύλου ἡκουσεν· ἡ γὰρ δόκησις τῶν ἀβουλήτων πολλάκις ἐστὶ καὶ <ἀ> προαιρέτων, ὥσπερ ἡ βούλησις τῶν ἀγαθῶν μόνων. Ὅτι πᾶσα ἡ Ἀπολλωνιακὴ σειρὰ τῆς δημιουργικῆς τοῦ Διὸς ἐξήρτηται ἡγεμονίας. ^[10]

in Cra 16 Ὅτι τῆς Κρατύλου δόξης γέγονεν Πυθαγόρας τε καὶ Ἐπίκουρος (frg 335 Us.), Δημόκριτος (frg 26 Diels) δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τῆς Ἑρμογένους, ἐρωτηθεὶς γοῦν Πυθαγόρας, τί σοφώτατον τῶν ὄντων· ἀριθμὸς ἔφη· τί δὲ δεύτερον εἰς σοφίαν, ὁ τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασι θέμενος. ἡνίττετο δὲ διὰ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ τὸν νοητὸν διάκοσμον τὸν περιέχοντα τὸ πλῆθος τῶν νοερῶν εἰδῶν· ἐκεῖ γὰρ ὁ πρῶτος καὶ κυρίως ἀριθμὸς μετὰ τὸ ἔν ὑπέστη τὸ ὑπερούσιον, ὃς καὶ τὰ μέτρα τῆς οὐσίας πᾶσι τοῖς οὔσι χορηγεῖ, ἐν ᾧ καὶ ἡ ὄντως σοφία καὶ ἡ γνῶσις, ἑαυτῆς οὔσα καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐστραμμένη καὶ ἑαυτὴν τελειοῦσα· καὶ ὥσπερ ἐκεῖ νοητὸν καὶ νοῦς καὶ νόησις ταυτόν, οὕτως καὶ ἀριθμὸς καὶ σοφία ταυτόν ἐστι ἐκεῖ· διὰ δὲ τοῦ θεμένου τὰ ὀνόματα τὴν ψυχὴν ἡνίττετο, ἥτις ἀπὸ νοῦ μὲν ὑπέστη· καὶ αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ νοῦς πρῶτος, ἔχει δ' αὐτῶν εἰκόνας καὶ λόγους οὐσιώδεις διεξοδικούς, οἷον ἀγάλματα τῶν ὄντων, ὥσπερ τὰ ὀνόματα ἀπομιμούμενα τὰ νοερά εἶδη τοὺς ἀριθμούς· τὸ μὲν οὖν εἶναι πᾶσιν ἀπὸ νοῦ τοῦ ἑαυτὸν γινώσκοντος καὶ σοφοῦ, τὸ δ' ὀνομάζεσθαι ἀπὸ ψυχῆς τῆς νοῦν μιμουμένης, οὐκ ἄρα, φησὶ Πυθαγόρας, τοῦ τυχόντος ἐστὶ τὸ ὀνοματουργεῖν, ἀλλὰ τοῦ τὸν νοῦν ὁρῶντος καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων· φύσει ἄρα τὰ ὀνόματα. Ὁ δὲ Δημόκριτος (frg 26 Diels) θέσει λέγων τὰ ὀνόματα διὰ τεσσάρων ἐπιχειρημάτων τοῦτο κατεσκευάζεν· ἐκ τῆς ὁμωνυμίας· τὰ γὰρ διάφορα πράγματα τῷ αὐτῷ καλοῦνται ὀνόματι, οὐκ ἄρα φύσει τὸ ὄνομα· καὶ ἐκ τῆς πολυωνυμίας· εἰ γὰρ τὰ διάφορα ὀνόματα ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔν πρᾶγμα ἐφαρμόσουσιν, καὶ ἐπάλληλα, ὅπερ ἀδύνατον· τρίτον ἐκ τῆς τῶν ὀνομάτων μεταθέσεως· διὰ τί γὰρ τὸν Ἀριστοκλέα μὲν Πλάτωνα, τὸν δὲ Τύρταμον Θεόφραστον μετωνομάσαμεν, εἰ φύσει τὰ ὀνόματα; ἐκ δὲ τῆς τῶν ὁμοίων ἐλλείψεως· διὰ τί ἀπὸ μὲν τῆς φρονήσεως λέγομεν φρονεῖν, ἀπὸ δὲ τῆς δικαιοσύνης οὐκέτι παρονομάζομεν; τύχη ἄρα καὶ οὐ φύσει τὰ ὀνόματα. καλεῖ δὲ ὁ αὐτὸς τὸ μὲν πρῶτον ἐπιχείρημα πολύσημον, τὸ δὲ δεύτερον ἰσόρροπον, <τὸ δὲ τρίτον μετώνυμον>, τὸ δὲ τέταρτον νώνυμο ν. ἐπιλυόμενοι δὲ τινὲς φασιν, πρὸς μὲν τὸ πρῶτον ὅτι οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ τὸ ἔν ὄνομα πλείω ἐνικονίζεται πράγματα, ὡς τὸ ἔρως καὶ ἀπὸ τῆς ῥώμης καὶ ἀπὸ τοῦ πτέρως διάφορα δηλοῖ· πρὸς δὲ τὸ δεύτερον ὅτι οὐδὲν κωλύει κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο δηλοῦν τὰ διάφορα ὀνόματα τὸ αὐτό, οἷον μέρος καὶ ἄνθρωπος, κατὰ μὲν τὸ μεμερισμένην ἔχειν ζωὴν μέρος ψ, κατὰ δὲ τὸ ἀναθρεῖν ἃ ὅπως ἀνθρώπου· πρὸς δὲ τὸ τρίτον ὅτι τοῦτο αὐτὸ σημεῖον τοῦ φύσει εἶναι τὰ ὀνόματα, ὅτι μετατίθεμεν τὰ οὐ κυρίως καὶ παρὰ φύσιν κείμενα ἐπὶ τὰ κατὰ φύσιν· πρὸς δὲ τὸ τέταρτον ὅτι οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ ἐξ ἀρχῆς κείμενα ὑπὸ τοῦ πολλοῦ χρόνου ἐξέλιπον. Ὅτι τὸ φύσει τετραχῶς· ἡ γὰρ ὡς αἱ τῶν ζώων καὶ φυτῶν οὐσίαι ὅλαι τε καὶ τὰ μέρη αὐτῶν· ἡ <ὡς> αἱ τούτων ἐνέργειαι καὶ δυνάμεις, ὡς ἡ τοῦ πυρὸς κουφότης καὶ θερμότης· ἡ

ὡς αἱ σκιαὶ καὶ αἱ ἐμφάσεις ἐν τοῖς κατόπτροις· ἢ ὡς αἱ τεχνηταὶ εἰκόνες ἐοικυῖαι τοῖς ἀρχετύποις ἐαυτῶν. ^[5]

- in Cra 17 ὁ μὲν οὖν Ἐπίκουρος (frg 335 Us.) κατὰ τὸ δεύτερον σημαίνονμενον ᾧ φέρεται φύσει εἶναι τὰ ὀνόματα, ὡς ἔργα φύσεως προηγούμενα, ὡς τὴν φωνὴν καὶ τὴν ὄρασιν, καὶ ὡς τὸ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν οὕτως καὶ τὸ ὀνομάζειν, ὥστε καὶ τὸ ὄνομα φύσει εἶναι ὡς ἔργον φύσεως. ὁ δὲ Κρατύλος κατὰ τὸ τέταρτον· διὸ καὶ ἴδιόν φησιν ἐκάστου πράγματος εἶναι τὸ ὄνομα ὡς οἰκείως τεθὲν ὑπὸ τῶν πρώτως θεμένων ἐντέχνως καὶ ἐπιστημόνως. ὁ γὰρ Ἐπίκουρος (frg 335 Us.) ἔλεγεν ὅτι οὐχὶ ἐπιστημόνως οὗτοι ἔθεντο τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ φυσικῶς κινούμενοι ὡς οἱ βήσσοντες καὶ πταίροντες καὶ μυκώμενοι καὶ ὑλακτοῦντες καὶ στενάζοντες. ὁ δὲ Σωκράτης κατὰ τὸ τέταρτον σημαίνονμενον λέγει φύσει εἶναι τὰ ὀνόματα, ὡς διανοίας μὲν ἐπιστήμονος ἔκγονα καὶ οὐχὶ ὀρέξεως φυσικῆς, ἀλλὰ ψυχῆς φανταζομένης, οἰκείως δὲ τοῖς πράγμασι τεθέντα ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ κατὰ μὲν τὸ εἶδος τὰ αὐτὰ πάντα καὶ μίαν ἔχει δύναμιν καὶ φύσει ἐστίν, κατὰ δὲ τὴν ὕλην διαφέρει ἀλλήλων καὶ θέσει ἐστίν· κατὰ μὲν γὰρ τὸ εἶδος ἔοικε τοῖς πράγμασι, κατὰ δὲ τὴν ὕλην διαφέρει ἀλλήλων. Ὅτι ἔοικεν τὸ μὲν Κρατύλος ὄνομα κεῖσθαι παρὰ τὸ περικρατῆσαι ἀραρότως τῶν Ἡρακλείτου δογμάτων καὶ διὰ τοῦτο καταφρονῆσαι τῶν ῥευστῶν ὡς μὴδὲ κυρίως ὄντων· τὸ δὲ Σωκράτης παρὰ τὸ σωτῆρα εἶναι τοῦ κράτους τῆς ψυχῆς, τουτέστι τοῦ λόγου, καὶ μὴ καθέλκεσθαι ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων. ^[5]
- in Cra 19 Ὅτι τὰ μὲν αἰδία ἐκ τῶν δυνάμεων ἢ ἐνεργειῶν ἔλαχεν τῆς ὀνομασίας, τὰ δὲ γενητὰ ἐκ τῆς χρείας καὶ κοινωνίας. Ὅτι δεῖ τὸν μιμῆσασθαι τι βουλόμενον ἐπιστήμονα εἶναι δυοῖν, τοῦ τε ἀρχετύπου καὶ τῆς δημιουργικῆς τέχνης.
- in Cra 21 Ὅτι Ἑρμογένης παρ' Αἰσχίνῃ (p 25 Herm.) κωμωδεῖται ὡς χρημάτων ἥττων· ἀμέλει τὸν Τηλαύγῃ ἐταῖρον ὄντα καὶ χαρίεντα παρεώρα ἀθεράπευτον. τὸ δὲ ὄνομα παρὰ τὸ ἔρμαιον τὸ κερδαλέον γενέσθαι αὐτῷ, ἢ μᾶλλον ὅτι ὁ Ἑρμῆς θεὸς ἐστὶν κερδῶν ἔφορος, οὗτος δὲ δυστυχὴς ἦν περὶ τὸ κερδαίνειν. Ὅτι διαβέβληνται οἱ Ἡρακλείτειοι καὶ ὡς ἀλαζόνες καὶ ὡς εἴρωνες καὶ ὡς ὑπερόπται ἐν τε Θεαιτήτῳ (p 179 e sqq) ὑπὸ Θεοδώρου καὶ νῦν (p 384 a) ὑπὸ Ἑρμογένους, πλὴν οὐχ ὑπὸ φιλοσόφων· ὁ μὲν γὰρ γεωμέτρης, ὁ δὲ νεανίσκος· οὐ γὰρ σχολὴ τῷ ὄντως φιλοσόφῳ τὸν καιρὸν εἰς τοιαῦτα ἀναλίσκειν. ^[5]
- in Cra 23 Ὅτι οὐκ εὐκαταφρόνητον ἡγεῖται ὁ Σωκράτης τὸ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος σκέμμα, ἀλλὰ διὰ τῆς παροιμίας τοῦ χαλεπὰ τὰ καλὰ (p 384 b) εἶναι ἀποσεμνύνει αὐτό. Ὅτι εἴρωνευόμενος νῦν (p 384 bc) ὁ Σωκράτης διαβάλλει τὸν σοφιστὴν Πρόδικον.
- in Cra 24 ἐκ γὰρ τῆς δραχμαίας, ὡς ἔοικεν, ἐπιδείξεως κατέγνω καὶ τὴν πεντηκοντάδραχμον ἀπατηλὴν οὔσαν καὶ πορισμοῦ χάριν ἐπιτηδευθεῖσαν· οἱ γὰρ τὰς πεντήκοντα καταβαλλόμενοι δραχμὰς ἡξιοῦντο τῆς ἀκροάσεως. τὸ δὲ κακοῦργον τοῦ σοφιστοῦ διὰ τῶν τριῶν τούτων δεῖ ἐννοεῖν, ὅτι ἀργυρίῳ ἐτίμα ὁ σοφιστὴς τὴν τελεωτέραν καὶ ἀτελεστέραν γνῶσιν· ὅτι ἐκ μόνης ἀκροάσεως ἐπηγγέλλετο τὴν γνῶσιν ἐντιθέσθαι· ὅτι οὐκ ἐκ τῶν ἄλλων τῆς μαρτυρίας ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτοῦ τοῦ σοφιστοῦ ἀποφάσεως λέγει τὴν τοιαύτην γίνεσθαι γνῶσιν. Ὅτι τὸ μὲν ζητεῖν ἀπὸ τῆς τοῦ Ἑρμοῦ μητρὸς Μαίας ταῖς ψυχαῖς ἐνδίδεται, ἢ δὲ εὗρεσις ἀπὸ τῆς Ἑρμαϊκῆς σειρᾶς. ^[10]
- in Cra 25 καὶ γὰρ τὰ ὀλικώτερα γένη τῶν θεῶν καὶ πρὸ τῶν μερικωτέρων ἐνεργεῖ καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ὕστερον· διὸ καὶ ἀτελής ἡ ζήτησις καὶ ὡς εἶπεν ὕλην προπαρασκευαζομένην ὀρώμεν ἐκ τῆς τῶν ὑψηλοτέρων αἰτίων διαδόσεως εἰς τὰ μετέχοντα, οἷον δὲ μορφήν καὶ εἶδος ἐπιγινόμενον ἐκ τῶν ὑποδεεστέρων. Ὅτι οἱ μὲν σοφισταὶ χαίρουσι τοῖς ἐπιδεικτικοῖς λόγοις, οἱ δὲ φιλόσοφοι τοῖς διαλογικοῖς· καὶ πάλιν ὡς εἰδωλοποιοὶ οἱ σοφισταὶ ὑποδύονται τὸν διαλεκτικόν, καὶ οὕτως γίνεται ἡ ἐριστικὴ αὐτῶν ἐνόχλησις. ^[5]
- in Cra 27

Εἰ αἱ τοῦ Σωκράτους εἰρωνεῖται οὐκ ὀφείλουσιν χρεῦν αἰσθητικῆς, πῶς λέγει νῦν (p 384 bc) μὴ εἰδέναι τὸ ἀληθές; ἢ τοῦτο λέγει ὅτι καθ' ἑξῆς εἰδὼς οὐκ οἶδεν κατὰ προχείρισιν; ἢ ὅτι πολὺ ἐν τοῖς ὀνόμασι τὸ μὴ ὄν καὶ ἀόριστον διὰ τὴν τῆς γενέσεως πλημμέλειαν; Ὅτι τῆς Ἑρμαϊκῆς δόσεως τὰ μὲν ἐστὶ νοερὰ καὶ πρῶτα ἀγαθὰ, τὰ δὲ δεύτερα καὶ τῆς διανοίας τελεσιουργά, τὰ δὲ τρίτα καὶ τῆς ἀλογίας καθαρτικά καὶ διαφερόντως τῶν φανταστικῶν κινήσεων μετρητικά, τὰ δὲ τῶν τῆς φύσεως λόγων ὑποστατικά, τὰ δὲ καὶ τῶν ἑξω πορίμων δυνάμεων καὶ τῶν κερδῶν χορηγὰ· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ ἔσχατα τοῦ θεοῦ δῶρα καὶ ἔνυλα, ἅπερ, ὥς φασιν οἱ ἀστρολόγοι, ἐν ταῖς ἀδόξοις διαθέσεσιν ὁ θεὸς δίδωσιν. ^[5]

in Cra 29 Ὅτι τῷ φιλοσόφῳ προσήκει ἥκιστα μὲν περὶ τῶν καθ' ἕκαστα πραγμάτων διαλέγεσθαι, φησὶν ὁ Πλάτων, πρὸς δὲ τὴν τῶν ὄλων καὶ κοινῶν ἀνάγεσθαι θεωρίαν. Τὸ συνημμένον Ἑρμογένους (p 384 d) οὕτως· εἰ ἔστιν μετάθεσις τῶν ὀνομάτων, θέσει τὰ ὀνοματὰ ἐστὶ καὶ σύμβολα τῶν πραγμάτων· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα.

in Cra 30 τὸ δὲ συνημμένον τοῦ Πρόκλου οὕτως· εἰ τὰ ὀνόματα σύμβολα τῶν πραγμάτων καὶ θέσει, οὐκ ἔτι χρεῖαν ἔχομεν τῆς τῶν ὀνομάτων μεταθέσεως· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. καὶ συνάγεται ἐν πρώτῳ σχήματι· εἰ ἔστι μετάθεσις τῶν ὀνομάτων, οὐκ ἔστι μετάθεσις τῶν ὀνομάτων. κακῶς ἄρα οἱ περὶ Ἑρμογένη φασὶν· εἰς γὰρ τὰ καθ' ἕκαστα ἐώρων μόνον, οὐκ ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰ αἰδία· τῶν γὰρ αἰδίων καὶ τὰ ὀνόματα θεῖα καὶ σεβάσμια ὡς ἱερὰ θεῶν, τὰς δυνάμεις τε καὶ ἐνεργείας τῶν θεῶν ἀποτυπούμενα, ἅπερ καὶ ὁ ἐν Φιλήβῳ (p 12 bc) Σωκράτης σέβει, καὶ πέρα τοῦ μεγίστου φόβου περὶ αὐτὰ εὐλάβειαν ἔχει. Ὅτι ὁ Ἑρμογένης (p 385 d) ὀρθότητά τινα οἶται εἶναι τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ ταύτην ἐξηρηθῆσθαι τῆς θέσεως, ὥσπερ εἴ τις λέγοι τὸ δίκαιον ὀρθὸν μὲν εἶναι, ἀλλὰ θέσει (ἄλλο γὰρ παρ' ἄλλοις). ^[10]

in Cra 31 τί οὖν ἂν εἴποι ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς αἰδίοις κειμένων ὀνομάτων; Ὅτι τὸ τοῦ Ἑρμογένους ἦθος φιλομαθὲς καὶ φιλόλογον καὶ φιλάληθες παραδέδοται ἐξ ὧν λέγει αὐτός (p 384 de). ^[5]

in Cra 33 Ὅτι τρισὶν ἐπιχειρήμασιν ὁ Σωκράτης διελέγχει τὴν Ἑρμογένους θέσιν, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐντροπεπτικόν, τὸ δὲ δεύτερον βιαστικόν, τὸ δὲ τρίτον πειθοῦς τελεωτάτης αἴτιον. καὶ ἔστι τὸ μὲν πρῶτον τοιοῦτον· εἰ θέσει τὰ ὀνόματα, ἔσται ὁμοίως καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις κυρία τῆς τῶν πραγμάτων ὀνομασίας, καὶ κληθήσονται τὰ πράγματα ἄλλως καὶ ἄλλως καὶ ἀμειφθήσονται πολυσχιδῶς διὰ τὸ ἀόριστον εἶναι τὸ τῶν καθ' ἕκαστα τυχαῖον καὶ ἄνευ ἐπιστήμης προαιρούμενον καὶ δοκοῦν· ἀλλὰ μὴν οὐ τὸ ἐπόμενον· οὐδ' ἄρα τὸ ἡγούμενον. Ὅτι παντὸς πράγματος τὴν ἁπλῆστον μετουσίαν ἀνατρέπειν καὶ ἑαυτὴν ὅλην ὁ ἐν Πολιτείᾳ (VIII p 563 e sqq) λέγει Σωκράτης. ^[5]

in Cra 35 Ὅτι αἱ ψυχαὶ πρὸ τοῦ πεσεῖν εἰς γένεσιν εἶχον πάντα φανὰ καὶ αὐταῖς γνώριμα, καὶ ἡ μία ταῖς πάσαις ἐγινώσκετο καὶ αἱ πᾶσαι τῇ μιᾷ. Ὅτι ἄλλο βούλεται δηλοῦν ἢ παρὰ Ἀριστοτέλει (de interpr.

in Cra 36 17 a , 25) ἀλήθεια τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου, καὶ ἄλλο ἢ παρὰ Πλάτωνι νῦν (p 385 bc) λεγομένη, καθ' ἣν, φησί, καὶ τὰ ὀνόματα καθ' αὐτὰ λεγόμενα ἀληθεύουσιν. ἢ μὲν γὰρ τοῦ Ἀριστοτέλους τὴν σύνθεσιν καὶ διαίρεσιν λέγει τοῦ κατηγορουμένου καὶ ὑποκειμένου ἔχειν τό τε ψεῦδος καὶ τὸ ἀληθές. ὁ δὲ μέγας Πλάτων τετραχῶς οἶδε τῷ τῆς ἀληθείας καὶ ψεύδους χρῆσθαι σημασινομένῳ· ἢ γὰρ κατὰ τὰς ὑπάρξεις αὐτὰς τῶν πραγμάτων, ὡς ὅταν τὰ μὲν ὄντως ὄντα ἀληθῶς εἶναι λέγῃ, τὰ δὲ οὐκ ὄντως ὄντα ψευδῶς ἢ κατὰ τὰ πάθη τὰ ἐπακολουθοῦντα ταῖς προηγουμέναις κινήσεσιν, ὥσπερ ἀληθῆ καὶ ψευδῆ διεῖλεν ἡδονὴν ὁ ἐν Φιλήβῳ (p 36 c sqq, 40 cd) Σωκράτης· ἢ κατὰ τὰς γνώσεις, ὡς ὅταν διορίζηται ψευδεῖς δόξαι καὶ ἀληθεῖς ἢ κατὰ τὰ ὄργανα τῆς γνωστικῆς ζωῆς, οἷον τοὺς λόγους καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ στοιχεῖα· καὶ γὰρ ἐν τούτοις ὁρᾷ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος κατὰ τὴν πρὸς τὰ πράγματα ἐφάρμοσιν καὶ

συμφωνίαν. ἔχουσι δὲ καὶ οἱ ῥήτορες ἰδέαν λόγου τινά, ἣν καλοῦσιν ἀλήθεια ν. Ὅτι Ἀντισθένης ἔλεγεν (ap. ^[15]

in Cra 37 Aristot. metaph. IV, p 1024 b , 32—34) μὴ δεῖν ἀντιλέγειν· πᾶς γάρ, φησί, λόγος ἀληθεύει· ὁ γὰρ λέγων τι λέγει· ὁ δὲ τι λέγων τὸ ὄν λέγει· ὁ δὲ τὸ ὄν λέγων ἀληθεύει. ῥητέον οὖν πρὸς αὐτὸν ὅτι ἔστιν καὶ τὸ ψεῦδος καὶ οὐδὲν κωλύει τὸν τὸ ὄν λέγοντα ψεῦδος λέγειν· καὶ ἔτι ὁ λέγων περὶ τινος λέγει, καὶ οὐχὶ τι λέγει. Τὸ κατὰ Πρωταγόρου ἐπιχείρημα (p 386 a—d) τοιοῦτον· εἰ οἷα φαίνεται ἐκάστω τὰ πράγματα, τοιαῦτά εἰσιν, οὐκ ἔσονται οἱ μὲν φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων οἱ δὲ ἄφρονες· ἀλλὰ μὴν οὐ τὸ δεύτερον· οὐδ' ἄρα τὸ πρῶτον. ^[5]

in Cra 39 Ὅτι πᾶς πονηρὸς δι' ἄγνοιαν τῶν ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν ταύτην νοσεῖ τὴν νόσον καὶ ἄκων ἐστὶ τοιοῦτος· οὐδενὶ γὰρ αἰρετὸν τὸ οἰκεῖον κακόν. Ὅτι μᾶλλον οἱ κακοὶ γινώσκονται ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἢ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀρετὴ τοῖς κακοῖς φανερά, διότι τυφλὸν ἢ κακία καὶ ἀγνοεῖ πρῶτον ἑαυτήν, εἶτα καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ ὅτι οἱ μὲν κακοὶ οὐ τοσοῦτον δύνανται τῆς ἀγαθουργίας τῶν καλῶν ἀπολαῦσαι διὰ ἡλιθιότητα, οἱ δὲ καλοὶ μᾶλλον κακύνονται πᾶσχοντες ὑπὸ τῶν πονηρῶν· τὰ γὰρ χερεῖονα, φασίν (Hom. ^[5]

in Cra 40 A 576), νικᾷ· καὶ ὁ Σωκράτης μᾶλλον μετέλαβεν τῆς τοῦ Ἀνύτου κακουργίας ἢ περὶ τῆς Σωκράτους ἀγαθότητος ἐκεῖνος ἀπώνατο. Ὅτι ἄλλο τὸ Πρωταγόρου δόγμα (p 386 c) καὶ ἄλλο τὸ Εὐθυδήμου (p 386 d)· τὸ μὲν γὰρ λέγει ὅτι οὐδὲν ὄν τὸ ὑποκείμενον φαντάζεται τοῖον ἢ τοῖον παρὰ τοῖς αἰσθανομένοις διὰ τὴν σύμμιξιν τοῦ ποιοῦντος καὶ πᾶσχοντος· τὸ δὲ τοῦ Εὐθυδήμου ἕκαστον ποιεῖ τὰ πάντα ὄν ἅμα καὶ ἀεί, καὶ πάντα ἀληθεύειν, οἷον τὸν λέγοντα τὸ ξύλον λευκὸν καὶ μέλαν καὶ μικρὸν καὶ μέγα καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, καὶ τὰς τούτων ἀποφάσεις πᾶσας ἀληθεύειν. ^[5]

in Cra 41 ἐκ διαφορῶν οὖν ἀρχῶν ὁρμώμενοι οὗτοι οἱ σοφισταὶ εἰς τὸ αὐτὸ καταλήγουσιν. Ὅτι ἡ τῆς πρώτης ἀπειρίας δύναμις πᾶσι τοῖς ὅπως οὖν εἶναι δυναμένοις ἀφ' ἑαυτῆς δίδωσι τὴν πρόοδον, τὸ δὲ πέρας ἕκαστον ἀφορίζει καὶ περιγράφει καὶ ἴστησιν ἐν οἰκείοις ὅροις· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τὸ μὲν εἶδος πᾶσιν ἀπὸ τῆς μονάδος ἐφήκει καὶ τοῦ πέρατος, τὸ δ' ἀνέκλειπτον κατὰ τὴν πρόοδον ἀπὸ τῆς γονίμου δυάδος· ὥστε ἕκαστον τῶν ὄντων φύσιν ἔχει τινὰ καὶ ὅρον καὶ ἰδιότητα καὶ τάξιν οἰκείαν διὰ τὸ πρῶτον πέρας· ἔστιν ἄρα καὶ ἡ ἀντίφασις ἐν τοῖς λόγοις ὠρισμένως τὸ ψεῦδος καὶ τὸ ἀληθὲς παριστάσα. ^[5]

in Cra 43 Ὅτι τὸ πράττειν ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ διάνοιαν ἐνεργούντων λέγεται, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων τὸ ποιεῖν (p 387 c)· ἔχουσιν οὖν καὶ <αἱ> πράξεις καὶ αἱ ποιήσεις ἰδίους ὅρους καὶ ὄργανα καὶ καιροὺς, καὶ οὐ τὸ τυχὸν εἰς τὸ τυχὸν ποιεῖ ἢ πράττει. Ὅτι τὸ λέγειν (p 387 bc) ὑπὸ τὸ πράττειν ἐστίν, ἐκ διαιρέσεως τοιαύτης δείκνυται· πᾶσα γὰρ ψυχῆς ἐνέργεια ἢ ἀνευ σώματος γίνεται, καὶ ἔστιν τοῦτο φαντασία δόξα νόησις, ἢ μετὰ σώματος, καὶ τοῦτο διττόν· ἢ γὰρ ἀπροαίρετος, καὶ ἔστιν τοῦτο αἴσθησις καὶ κίνησις ἀκούσιος, ἢ μετὰ προαιρέσεως, καὶ ἔστιν τοῦτο πρᾶξις, ὅφ' ἦν ἡ διάλεξις. ^[5]

in Cra 45 Ἄπορον πῶς τὸ ὀνομάζειν (p 387 c) λέγειν ἐστίν· εἰ γὰρ τὸ ὄνομα μὴ ἐστὶν λόγος, οὐδὲ τὸ ὀνομάζειν λέγειν ἂν εἴη. ἢ πρῶτον μὲν τὸ ὀνομάζειν μέρος εἶπεν τοῦ λέγειν εἶναι καὶ οὐχὶ λέγειν, ὥσπερ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λόγου μέρος ἄλλ' οὐ λόγος· εἰ δὲ τὸ μὲν τῆς πράξεως μέρος πρᾶξις, τὸ δὲ τοῦ λόγου μέρος οὐ λόγος. θαυμαστὸν οὐδὲν· καὶ γὰρ τὸ μὲν τοῦ σώματος μέρος σῶμα, τὸ δὲ τοῦ προσώπου μέρος οὐ πρόσωπον· καίτοι καὶ τοῦτο σῶμά ἐστιν, ὥσπερ καὶ τὸ λέγειν πρᾶξις· ἀλλὰ τὰ μὲν ὁμοιομερῆ, τὰ δ' ἀνομοιομερῆ. δεύτερον δ' ὅτι τὴν ἀκολουθίαν οὐκ ἀναγκαῖον σῶζεσθαι τὴν αὐτὴν ἐπὶ τε τῶν εἰδῶν καὶ τῶν κινήσεων· ἔστι δ' ὁ μὲν λόγος καὶ τὸ ὄνομα εἶδη καὶ τέλεια καὶ ὅλα, αἱ δὲ κινήσεις κατὰ μέρος ὑφίστανται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὀνομάζειν λέγειν τι ἐστίν· διὰ γὰρ τοῦ ὀνομάζειν πρόεισι τὸ λέγειν. τὸ δὲ τρίτον ὅτι καὶ τὸ

λέγειν διττὸν καὶ ὁ λόγος, τὰ μὲν κατὰ τοῦ ὅλου λεγόμενα τοῦ ἐξ ὀνομάτων ὑφεστῶτος, τὰ δὲ κατὰ πάσης φωνῆς σημαντικῆς· οὕτως γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν Κατηγορίαις (p 4 a ,22—34 sqq, al.) τὴν δόξαν λόγον προσεΐρηκεν· καὶ ἡ συνήθεια δὲ τὸ λέγειν τάττει καὶ κατὰ τῶν ψιλὸν ὄνομα προφερομένων· εἰώθαμεν γὰρ ἐπιτάττειν τισὶ τὸ ὄνομα τὸ ἐαυτῶν ἢ ἄλλων λέγειν, οἱ δὲ ποιοῦσι τὸ ἐπιταχθέν. Προκείμεθω δεῖξαι ὅτι τὸ ὀρθὸν ὄνομα φύσει καὶ οὐ θέσει τὴν ὀρθότητα ἔλαχεν· καὶ πρῶτον λεκτέον οὕτως· εἰ τὸ ὀνομάζειν ἢ τὰ πράγματα πέφυκεν γινόμενον ὀρθῶς ἔχει, τὸ ὄνομα φύσει τῆς ὀρθότητος τυγχάνει· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. ^[5]

in Cra 46 δευτέρος λόγος ἀναλύων τὴν πρόσληψιν· εἰ τὸ λέγειν διὰ τὰ πράγματα ἔχει τὸ ὀρθόν, καὶ τὸ ὀνομάζειν ἢ τὰ πράγματα πέφυκεν γινόμενον ὀρθῶς ἔχει· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. τρίτος λόγος ἀναλύων τοῦ δευτέρου τὴν πρόσληψιν· εἰ πᾶσα πρᾶξις κατὰ τὴν πρὸς τὰ πράγματα οἰκειότητα εὖ πράττεται, καὶ τὸ λέγειν διὰ τὰ πράγματα ἔχει τὸ ὀρθόν· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. τέταρτος ἀναλύων τοῦ τρίτου τὴν πρόσληψιν· εἰ τὰ πράγματα πάντα ἔχει τινὰ φύσιν ἰδίαν καὶ οὐκ εἰσὶν θέσει αἱ πράξεις, κατὰ τὴν πρὸς τὰ πράγματα οἰκειότητα εὖ πράττονται· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πέμπτος ἀναλύων τοῦ τετάρτου τὴν πρόσληψιν· εἰ μήτε πάντα ἐστὶν ὁμοίως πᾶσι καὶ αἰεὶ, μήτε ἰδίᾳ ἐκάστῳ ἕκαστον, ἔχει τινὰ φύσιν τὰ πράγματα ἰδίαν ἕκαστον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. ἔκτος ἀναλύων τοῦ πέμπτου τὴν πρόσληψιν· εἰ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν πάνυ φρόνιμοί εἰσιν οἱ δ' ἄφρονες, οὔτε πάντα ἐστὶν ὁμοίως πᾶσι καὶ αἰεὶ, οὔτε ἰδίᾳ ἐκάστῳ τῶν ὄντων ἕκαστον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. ἑβδομος ἀναλύων τοῦ ἔκτου τὴν πρόσληψιν· εἰ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν πάνυ χρηστοί εἰσιν οἱ δὲ πάνυ πονηροί, οἱ μὲν πάνυ φρόνιμοί εἰσιν τῶν ἀνθρώπων οἱ δὲ πάνυ ἄφρονες· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. Εἰ τὰ ὀνόματα κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην (de interpr. ^[25]

in Cra 47 p 16 a ,19 sqq) θέσει ἐστὶν καὶ σύμβολα τῶν πραγμάτων καὶ τῶν νοημάτων, δεῖ καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν συγκειμένους λόγους ἀποφαντικούς θέσει ὄντας μὴ λέγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου (de interpr. p 17 a ,2—5) εἰσὶν τοῖς συνθέτοις νοήμασιν, μηδὲ καθ' αὐτοὺς δεκτικούς εἶναι ἀληθείας ἢ ψεύδους· ἀλλὰ μὴν οἱ ἀποφαντικοὶ λόγοι οὐσιωδῶς ἔχοντες τὸ ψεῦδεσθαι ἢ ἀληθεύειν οὐ θέσει τοῦτο ἔχουσι, οὐδ' ἄρα τὰ ὀνόματα θέσει. Εἰ (p 387 d sqq) ὁ ὀνομάζων πᾶς πράττει τι, ὁ δὲ πράττων δι' ὄργανον πράττει, καὶ ὁ ὀνομάζων ἄρα δι' ὄργανον ὀνομάζων ὄργανῳ χρῆται τῷ ὀνόματι· ἀλλὰ τῶν ὀργάνων τὰ μὲν φύσει, ὡς χεῖρ, πούς, τὰ δὲ θέσει, ὡς χαλινὸς καὶ τὸ ὄνομα (τοιοῦτον γὰρ ἐστὶ)· τούτων δὲ τῶν τεχνητῶν τὰ μὲν πρὸς τὸ ὑφίστανεσθαι τι πεποιήται ὡς τὸ σκέπαρνον, τὰ δὲ πρὸς τὸ σημαίνειν καὶ διδάσκειν· τοιοῦτον οὖν καὶ τὸ ὄνομα· ὄργανον γὰρ ἐστὶν διδασκαλικὸν καὶ ἐκφαντορικὸν τῆς τῶν πραγμάτων οὐσίας (p 388 bc), καὶ ἔστιν τὸ μὲν ἐν τῷ τοιούτῳ ὄρῳ παραληφθὲν ἀπὸ τοῦ χρωμένου τῷ ὄργανῳ, τὸ δ' ἐκφαντορικὸν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος. ^[10]

in Cra 48 δεῖται δ' ὡς μὲν ὄργανον τοῦ χρωμένου, ὡς δὲ εἰκὼν τῆς πρὸς τὸ παράδειγμα ἀναφορᾶς ὥστε δῆλον ἐκ τούτων ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ὄνομα σύμβολον οὐδὲ θέσεως ἔργον τῆς τυχοῦσης, ἀλλὰ συγγενὲς τοῖς πράγμασι καὶ φύσει οἰκεῖον· πᾶν γὰρ ὄργανον πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔργον συντέτακται, καὶ οὐκ ἂν ἄλλῳ τινὶ ἀρμόσειεν ἢ ἐκείνῳ πρὸς ὃ γέγονεν· ὥστε καὶ τὸ ὄνομα, ἅτε ὄν ὄργανον, ἔχει τινὰ συμφυᾶ δύναμιν καὶ τοῖς σημαινόμενοις συνηρμοσμένην, καὶ διδασκαλικὸν ὄν ἐκφαντορικὴν ἔχει τάξιν τῶν νοημάτων, καὶ διακριτικὸν ὄν τῆς οὐσίας γινώσιν ἡμῖν ἐμποιεῖ τῶν πραγμάτων· καὶ αὕτη μὲν ἢ ἐπιχείρησις ἐκ τοῦ εἵδους ἐστὶν τοῦ ὀνόματος, ὥσπερ ἢ πρὸ αὐτῆς ἀπὸ τοῦ παραδείγματος ἦν, τουτέστι τῶν πραγμάτων. Ὅτι, τοῦ Ἀριστοτέλους λέγοντος (de interpr. ^[20]

in Cra 49 p 17 a ,1—2) εἶναι τὸν λόγον σημαντικόν, οὐχ ὡς ὄργανον δέ, ἀλλὰ θέσει (οὐδὲν γάρ, φησὶν, ἐστὶν θαυμαστόν, τῆς φωνῆς φύσει οὔσης ὥσπερ τῆς σωματικῆς κινήσεως, εἶναι θέσει τὰ

ὀνόματα, ὥσπερ τὴν ὄρχησιν), ὁ Πρόκλος ἀντιλέγει οὕτως· τὸ ὄνομα οὐκ ἔστιν ἀποτέλεσμα τῶν φυσικῶν ὀργάνων· ἥ γὰρ ὄνομα, πᾶν ὄνομα σημαντικόν ἐστι τινός· οὐ γὰρ ταῦτὸν ὄνομα καὶ φωνή· τὴν μὲν οὖν φωνὴν τὰ φυσικὰ ὄργανα ἀποτελεῖ, οἷον γλῶσσα καὶ ἀρτηρία καὶ πλεύμων καὶ τὰ τοιαῦτα· τὸ δ' ὄνομα συναπεργάζονται μὲν καὶ ταῦτα διὰ τὴν ὕλην, μάλιστα δ' αὐτὸ ἡ διάνοια ἀποτελεῖ τοῦ ὀνοματοθέτου, ἥτις καὶ τὴν ὕλην συναρμόζει πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὸ παράδειγμα δεόντως. χρῆται δ' αὐτῷ ὁ διαλεκτικὸς κειμένῳ· πᾶν γὰρ ὄργανον ἔχει καὶ τὸν χρώμενον καὶ τὸν ποιητήν, καὶ πᾶν τὸ χρώμενον ἔχει καὶ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν, καὶ πᾶν τὸ ἔχον τὴν ποιητικὴν αἰτίαν ὑπουργεῖ τι πρὸς τὴν ἐνέργειαν, ἂν μὴ αὐτόγονον ἦ καὶ αὐθυπόστατον. εἰ οὖν καὶ τὸ ὄνομα τοιοῦτον, ὁ μὲν ἐστὶν αὐτοῦ ποιητής, ὁ δὲ χρῆται αὐτῷ γεγονότι. καὶ ἔστιν τοῦ μὲν ἔργον τοῦ δὲ ὄργανον. καὶ οὔτε διὰ τοῦτο φύσει, ὅτι τῆς φύσεως ἀποτέλεσμα, οὔτε διὰ τοῦτο ὄργανον, ὅτι δύναμις αὐτῷ χρῆται φυσικῇ τις· ἀλλὰ τὸ ποιοῦν αὐτὸ τέχνη ἐστὶν καὶ τὸ χρώμενον. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ποιοῦν πρὸς τὰ πράγματα βλέπον ποιεῖ, καὶ τὸ χρώμενον διὰ τὴν τῶν πραγμάτων διάκρισιν αὐτῷ χρῆται, διὰ τοῦτο λέγεται φύσει καὶ ὡς ἀποτέλεσμα καὶ ὡς ὄργανον· καὶ γὰρ <ὡς> εἰκὼν ἀποτελεῖται τῶν πραγμάτων καὶ ἐξαγγέλλει αὐτὰ διὰ μέσων τῶν νοημάτων. ὄργανον οὖν εἰκότως εἴρηται (p 388 b) τὸ ὄνομα διδασκαλικόν, μικρὸν δ' ὕστερον καὶ ἀποτέλεσμα προσρηθήσεται (p 388 d sqq) νομοθετικόν. καὶ ἔστιν τοῦτο ἔνεκα τοῦ διαλεκτικοῦ· τέλος γὰρ καὶ ἀγαθὸν τὸ ἐκφαίνειν τὰ πράγματα. διὸ μᾶλλον ὄργανον αὐτὸ εἶναι λέγει ὁ Σωκράτης (p 388 a) ἐκ τοῦ κρείττονος αὐτὸ ἀποσεμνύνων. μέσον οὖν ἐστὶ τοῦτο ὄργανον τοῦ τε διδάσκοντος καὶ τοῦ μανθάνοντος· καὶ οὐκ ἄρα ἦν μία τοῦ τε ποιοῦντος ἐνέργεια καὶ τοῦ πάσχοντος, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης (phys. ausc. III, p 202 a , 13 —202 b , 22), ἀλλὰ τρεῖς τοῦλάχιστον αἱ κινήσεις, ἡ μὲν τοῦ ποιοῦντος, ἡ δὲ τοῦ ποιουμένου, ἡ δὲ τοῦ ὀργάνου μεταξὺ ἀμφοῖν. Ὅτι ἡ κερκὶς καὶ τὸ τρύπανον (p 387 e sqq) οἰκεῖα παραδείγματα τῷ ὀνόματι· καὶ γὰρ τὸ ὄνομα διακρίνει μὲν τὰ πράγματα ἐξ ἀλλήλων, εἰσδύνει δὲ εἰς τὸν μανθάνοντα διὰ βάθους τῆς ἐννοίας αὐτοῦ. [35]

in Cra 51 Ὅτι ὥσπερ ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτης, τοῦ Καλλικλέους (p 482 e) ἀντιδιαρροῦντος τὸ κατὰ νόμον δίκαιον καὶ τὸ κατὰ φύσιν, ἀπέδειξεν (p 489 a) τὸν νόμον καὶ τὴν φύσιν ἐπὶ τοῦ δικαίου συντρέχοντα ἀλλήλοις (ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Μίνῳ (p 316 b , 317 c) τὸ αὐτὸ ποιεῖ), οὕτω δεῖ νοεῖν καὶ τὰ ὀνόματα εἶναι νόμῳ καὶ φύσει, ἀλλ' οὐ τῷ τυχόντι νόμῳ ἀλλὰ τῷ αἰωνίῳ καὶ κατὰ λόγους αἰδίου ὑφεστηκότι. τὸ γοῦν ὄνομα διὰ μὲν τὴν ποιητικὴν αἰτίαν ἐπιστημονικὴν οὔσαν νόμῳ καὶ θέσει, διὰ δὲ τὴν παραδειγματικὴν αἰτίαν φύσει. ἀλλ' εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, πῶς ὕστερον (p 429 b sqq.) πρὸς Κρατύλον λέγων δείξει ὅτι οὐ μόνον τὸ ὀρθῶς κείμενον δεῖ ὄνομα καλεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ ὀρθῶς; ῥητέον οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι νόμος μὲν τοῦ καθόλου ἐστὶν θεωρητικός· ὅσα οὖν ὀνόματα ἐπὶ τοῖς αἰδίοις κεῖται, νόμῳ ταῦτά ἐστι κείμενα. ἀλλ' ἐπεὶ εἰσιν καὶ τῶν φθαρτῶν ὀνόματα, οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ ὁ μὲν καθόλου νόμος τούτων οὐ περικρατεῖ, τὸ δὲ τυχαῖον ἐν τούτοις πολὺ, οἷον ὁ καλούμενος Ἀμβρόσιος ἢ Ἀθανάσιος ἢ Πολυχρόνιος καὶ τὰ ὅμοια. Τίς δὲ ἡ τῶν ὀνομάτων ποιητικὴ τέχνη, συντόμως εἴπωμεν· οὐ γὰρ πᾶν ἐστὶν ἐν αὐτῇ τὸ τῆς νομοθετικῆς εἶδος. ὅτι μὲν οὖν ἐστὶ τις ἐν ψυχῇ εἰκαστικὴ δύναμις, δηλὸν (καὶ γὰρ ἡ ζωγραφία καὶ αἱ τοιαῦται ταύτης ἐξήρτηνται τῆς δυνάμεως), ἀφομοιωτικὴ οὔσα τῶν δευτέρων πρὸς τὰ κρείττονα καὶ τῶν ἐν συνθέσει φερομένων εἰδῶν πρὸς τὰ ἀπλούστερα. καὶ πάλιν κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἡ ψυχὴ δύναται ἑαυτὴν ἐξομοιοῦν τοῖς κρείττοσιν ἑαυτῆς θεοῖς ἀγγέλοις δαίμοσιν· ἀλλὰ καὶ τὰ δεύτερα ἀφ' ἑαυτῆς ἐξομοιοῖ πρὸς ἑαυτὴν διὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, καὶ ἔτι πρὸς τὰ κρείττω ἑαυτῆς, διὸ θεῶν τε ἀγάλματα καὶ δαιμόνων δημιουργεῖ· βουλομένη δ' αὐλοὺς τρόπον τινὰ καὶ μόνης τῆς λογικῆς οὐσίας ἐγγόνους ὑποστῆσαι τῶν ὄντων ὁμοιότητος, ἀφ' ἑαυτῆς, χρωμένη τῇ λεκτικῇ φαντασίᾳ συνεργῶ, τὴν τῶν ὀνομάτων παρήγαγεν οὐσίαν· καὶ ὥσπερ ἡ τελεστικὴ διὰ δὴ τινων συμβόλων καὶ ἀπορρήτων συνθημάτων τὰ τῇδε ἀγάλματα τοῖς

θεοῖς ἀπεικάζει καὶ ἐπιτήδεια ποιεῖ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν θείων ἐλλάμψεων, οὕτω δὲ καὶ ἡ νομοθετικὴ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀφομοιωτικὴν δύναμιν ἀγάλματα τῶν πραγμάτων ὑφίστησι τὰ ὀνόματα διὰ τοίων καὶ τοίων ἤχων ἀπεικονιζομένη τὴν τῶν ὄντων φύσιν, καὶ ὑποστήσασα παρέδωκεν εἰς χρῆσιν τοῖς ἀνθρώποις. καὶ διὰ τοῦτο λέγεται κύριος εἶναι τῆς τῶν ὀνομάτων γενέσεως ὁ νομοθέτης, καὶ ὥσπερ εἰς τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα πλημμελεῖν οὐχ ὅσιον, οὕτως οὐδὲ περὶ τὰ ὀνόματα ἀμαρτάνειν εὐαγές· νοῦς γάρ ἐστιν ὁ νομοθετικὸς τούτων δημιουργός, εἰκόνas αὐτοῖς ἐνθεῖς τῶν παραδειγμάτων· καὶ χρὴ σέβειν αὐτὰ διὰ τὴν πρὸς θεοὺς αὐτῶν συγγένειαν. καί μοι δοκεῖ τὸν νομοθέτην (p 389 a) ὁ Πλάτων ἀνάλογον ἰδρύων τῷ ὅλῳ δημιουργῷ (καὶ γὰρ ὁ τοὺς εἰμαρμένους νόμους τιθεὶς ἐκεῖνός ἐστιν κατὰ Τίμαιον (p 41 e) καὶ ὁ πάντα διαθεσμοθετῶν (p 42 d), ᾧ συνέπεται Δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου τιμωρός, ὡς φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος (Leg. ^[45]

in Cra 51 ⁽⁵⁹⁾ IV p 716 a), εἰκότως αὐτῷ καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων ἀποδοῦναι ποίησιν, ἐπεὶ καὶ ὁ ὅλος δημιουργός κατ' αὐτὸν πρῶτιστός ἐστιν ὀνοματοργός· αὐτὸς οὖν ἐστιν, ὡς ὁ Τίμαιος (p 36 c) λέγει, ὁ τὴν μὲν τῶν περιφορῶν ταῦτο ὅ, τὴν δὲ θατέρου προσαγορεύσας. εἰ οὖν καὶ ὁ νομοθέτης ἀνάλογόν ἐστιν ἐκεῖνῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αὐτὸν κύριον εἶναι δεῖ τῆς θέσεως τῶν ὀνομάτων; διὸ καὶ ἐν τούτοις (p 389 a) δημιουργὸν προσεῖπεν τὸν νομοθέτην καὶ τῶν δημιουργῶν σπανιώτατο ν. οὕτως δὲ καὶ ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ (p 255 c) Σωκράτης τὸν ἥμερον ὀνομά φησιν εἶναι ὑπὸ τοῦ Διὸς τεθέν, ὃν Ζεὺς Γανυμήδους ἐρῶν ἥμερον ὠνόμασε ν. τῶν οὖν ὀνομάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἔκγονα τῶν θεῶν ἤκοντα καὶ μέχρι ψυχῆς, τὰ δὲ ψυχῶν μερικῶν διὰ νοῦ καὶ ἐπιστήμης αὐτὰ δημιουργεῖν δυναμένων, τὰ δὲ διὰ τῶν μέσων γενῶν ὑφίστάμενα· καὶ γὰρ δαίμοσι τινες καὶ ἀγγέλοις προστυχεῖς γεγονότες ἐδιδάχθησαν παρ' αὐτῶν ὀνόματα μᾶλλον προσήκοντα τοῖς πράγμασιν ἢ ὅσα ἄνθρωποι ἔθεντο. καὶ χρὴ τὰς διαφορὰς αὐτῶν γνωρίζειν τὰ ἀπὸ τῶν ποιητικῶν αἰτιῶν δεδομένας, καὶ πάντα ἀνάγειν εἰς τὸν ἕνα δημιουργὸν τὸν νοερόν θεόν· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα διττὰς ἔχει δυνάμεις, τὴν μὲν διδασκαλικὴν τῶν ἐννοιῶν καὶ κοινωνίας αἰτίαν, τὴν δὲ διακριτικὴν τῆς οὐσίας, ἐπεὶ καὶ ὁ δημιουργός διττὰς ἔχει δυνάμεις, ταυτοποιόν τε καὶ ἑτεροποιόν. Ὅτι ἡ τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ ἀφομοιωτικὴ ἐνέργεια (p 389 a sqq) διττὴ ἐστὶν, ἡ μὲν καθ' ἣν τὸν ὅλον ὑφίστησι κόσμον πρὸς τὸ νοητὸν παράδειγμα βλέπων, ἡ δὲ καθ' ἣν ἐπιφημίζει πρέποντα ὀνόματα ἐκάστοις, περὶ ὧν ἐπὶ βραχὺ μὲν καὶ ὁ Τίμαιος (p 36 c) ἐνεδείξατο, τρανέστερον δὲ οἱ θεουργοὶ διδάσκουσιν, καὶ αἱ παρὰ τῶν θεῶν αὐτῶν φῆμαι (or chald p 43)· ἀλλ' ὅνομα σεμνὸν καὶ ἀκοιμήτῳ στροφάλιγγι κόσμοις ἐνθρῶσκον κραιπνὴν διὰ πατρὸς ἐνιπὴ ν· καὶ ἄλλο λόγιον τοῦτο (or chald p 50) σύμβολα γὰρ πατρικὸς νόος ἔσπειρεν κατὰ κόσμον ν , οἷς τὰ νοητὰ νοεῖ καὶ ἀφράστῳ κάλλει ἐνοῦτα ι. ^[10]

in Cra 52 οὕτως οὖν καὶ ὁ νομοθέτης τὴν τε ἀρίστην πολιτείαν πρὸς τὸν ὅλον κόσμον ὁρῶν παραδίδωσι καὶ τὰ ὀνόματα ὁμοκῶτα τοῖς οὕσι τίθεται. Ὅτι τῶν μὲν ἐνταῦθα τεχνητῶν (p 389 bc) διωρισμένας αἰτίας καὶ παραδείγματα ἀπολείπειν οὐκ ἀνεκτόν· τὰ γὰρ ἐκείνων ἀποτελέσματα οὐσίαι τέ εἰσιν καὶ μέτρα οἰκεῖα καὶ τὴν εἰς τὸ πᾶν ἀναφορὰν ἔχει καὶ διὰ τῆς φύσεως πρόεισι, τὰ δὲ τεχνητὰ πάντα καὶ ἀνούσια ἐστὶν καὶ πρὸς τὰς ἡμετέρας χρεῖας καὶ περιστάσεις παντοίως μεταβάλλεται καὶ ὅρον οὐδένα ἔχει τῶν μερῶν ἢ τῆς ἐν αὐτοῖς θέσεως, καὶ διέστηκε τῶν φύσει συνισταμένων. ^[5]

in Cra 53 εἰ δέ τις αὐτὰς τὰς ποιητικὰς καὶ γονίμους δυνάμεις τῶν θεῶν, ἅς εἰς τὸ πᾶν προάγουσι, τέχνας προσαγορεύει δημιουργικὰς καὶ νοεράς καὶ γεννητικὰς καὶ τελεσιουργούς, οὐκ ἂν οὐδ' ἡμεῖς ἀποδοκιμάσαιμεν τὴν τοιαύτην προσηγορίαν, ἐπεὶ καὶ τοὺς θεολόγους εὐρίσκομεν διὰ τούτων τὰς θείας ποιήσεις ἐνδεικνυμένους, καὶ τοὺς μὲν Κύκλωπας ἀπάσης τεχνικῆς ποιήσεως αἰτίους λέγοντας, οἱ καὶ τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν Ἥφαιστον ἐδίδαξαν, τὴν δ' Ἀθηνᾶν τῶν τ' ἄλλων τεχνῶν καὶ διαφερόντως τῆς ὑφαντικῆς προστατεῖν, τὸν δ' Ἥφαιστον ἄλλης ἰδίως

ἔφορον τέχνης, αὐτὴν δὲ τὴν ὑφαντικὴν ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τῆς δεσποίνης Ἀθηνᾶς (ἥδε γὰρ ἀθανάτων προφερεστάτη ἐστὶν ἀπασέων ἰστὸν ὑφήνασθα ι , ταλασῖα τ ' ἔργα πινύσσειν (Orph. frg 135) φησὶν Ὀρφεύς), προϊοῦσαν δ' εἰς τὴν ζωογόνον τῆς Κόρης σειρὰν (καὶ γὰρ αὕτη καὶ πᾶς αὐτῆς ὁ χορὸς ἄνω μενούσης ὑφαίνειν λέγονται (Orph. frg 211) τὸν διάκοσμον τῆς ζωῆς), μετεχομένην δὲ ὑπὸ πάντων τῶν ἐν κόσμῳ θεῶν (καὶ γὰρ ὁ εἷς δημιουργὸς τοῖς νέοις δημιουργοῖς προσυφαίνειν τῷ ἀθανάτῳ παρακελεύεται (Tim. p 41 d) τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς), περατουμένην δ' εἰς τοὺς τῆς γενέσεως προστάτας θεοὺς, ὧν ἐστὶν καὶ ἡ παρ' Ὀμήρῳ Κίρκη πᾶσαν ὑφαίνουσα τὴν ἐν τῷ τετραστοίχῳ ζῶην καὶ ἅμα ταῖς ὥδαῖς ἐναρμόνιον ποιοῦσα τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον. ἐν ταύταις οὖν ταῖς ὑφαντικαῖς καὶ ἡ Κίρκη ὑπὸ τῶν θεολόγων παραλαμβάνεται, χρυσῇ μέντοι, καθάπερ φασίν, ἐνδεικνύμενοι τὴν νοερὰν αὐτῆς καὶ ἄχραντον οὐσίαν καὶ ἄυλον καὶ ἀμιγῆ πρὸς τὴν γένεσιν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς διακρίνειν τὰ ἐστῶτα τῶν κινουμένων καὶ χωρίζειν κατὰ τὴν ἐτερότητα τὴν θείαν. εἴ τις οὖν, ὅπερ ἔλεγον, κατὰ ταύτας τὰς ἀναλογίας ἐκπεριτρέχων τὰς μὲν τῶν θεῶν δυνάμεις αἰτίας ἐπονομάζοι τῶν τεχνῶν τούτων, τὰ δ' ἀποτελέσματα αὐτῶν ἐκλάμψει τῶν δυνάμεων τούτων δι' ὅλου τοῦ κόσμου φοιτώσας, ὀρθῶς ἂν λέγοι. δεῖ γὰρ οὐ τὴν παρ' ἡμῖν μόνον ὑφαντικὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἐξάπτειν, ἀλλὰ πρὸ ταύτης τὴν διὰ τῆς φύσεως ἐνεργοῦσαν καὶ συνάπτουσιν τὰ μὲν γενητὰ τοῖς αἰδίοις, τὰ δὲ θνητὰ τοῖς ἀθανάτοις, τὰ δὲ σώματα τοῖς ἀσωμάτοις, τὰ δ' αἰσθητὰ τοῖς νοεροῖς, καὶ τὴν τεκτονικὴν ὅλην ἐν ταῖς φύσεσι πρῶτον θεωρεῖν καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστην τεχνῶν· ὥστε καὶ ἡ κερκὶς ἀνάλογον ἔσται πανταχοῦ διακρίνουσα τὰ γένη τὰ συστατικὰ τῶν ὄντων, ἵνα μετὰ τῆς συμπλοκῆς αὐτῶν καὶ ἡ διαίρεσις μένη καὶ σῶζῃ τὴν ἐαυτῶν ὑπαρξιν εἰλικρινῆ· διὸ καὶ τοὺς παρ' ἡμῖν τεχνίτας ὑπὸ θεοῖς πράττειν ἐφόροις καὶ προστάταις, καὶ οὐ διὰ τοῦτο τὰ νοητὰ θεωρεῖν· οὐ γὰρ εἰς ἐκεῖνα βλέποντες ποιοῦσιν, ἀλλ' εἰς τὰ παρ' αὐτοῖς εἶδη καὶ τοὺς λόγους οὓς ἔχουσι τῶν τεχνητῶν, καὶ τούτους ἢ εὐρόντες ἢ παρ' ἄλλων εἰσδεξάμενοι.

[45]

in Cra 53 (50) ὁ μὲν γὰρ πρῶτος τῆς κλίνης ἢ τῆς κερκίδος δημιουργὸς ἐνενόησεν τὸ ποῖαν εἶναι δεῖ τὴν κερκίδα, πρὸς τὴν χρεῖαν ἀποβλέπων καὶ ὑπὸ ταύτης ποδηγούμενος, καὶ λόγον συνεστήσατο παρ' ἐαυτῷ κερκίδος· οἱ δὲ παρὰ τούτου μαθόντες ἔγνωσάν τε τὸ εἶδος καὶ κατ' ἐκεῖνο ποιοῦσι τὸ τῆς κερκίδος εἶδωλον, καὶ οὕτως οὐκ ἂν θαυμάσαις, εἰ ἀνεμνήσθησαν, ἦτοι ἐν ἄλλῳ βίῳ μαθόντες τυχὸν ἢ τότε εὐρόντες ἢ κατὰ τὸ τῆς ψυχῆς ἐπινοητικὸν ἢ κατὰ ἀνάμνησιν πάλιν. ἕκαστος οὖν τεχνίτης ἔχει τὸν τῆς κερκίδος λόγον, ὅτι ἐστὶν τοιαδὶ καὶ τοῦδε ἔνεκα γίνεται καὶ πρὸς τοῦτον ἀπεικάζει τὰ ἐκτός· ἢ γὰρ τέχνη τί ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ τεχνητὸν ἔξω τῆς ὕλης ἐν τῇ τοῦ τεχνίτου ψυχῇ; καὶ ὁρᾷ ὅπως ταῦτα μιμήματά ἐστι τῆς δημιουργικῆς τέχνης καὶ τῶν νοερῶν εἰδῶν· ἐκείνων γὰρ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἰδρυμένων καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ φθειρόμενα σῶζεται καὶ πάλιν ἀνανεοῦται διὰ τὴν ἐκείνων μόνιμον ταυτότητα· καὶ ἡ μὲν φθορὰ παρὰ τὴν ὕλην, ἢ δὲ μόνιμος ταυτότης διὰ τὸ αἰώνιον εἶδος, ὥσπερ καὶ ταῖς ἐνταῦθα κερκίσιν ἢ μὲν φθορὰ παρὰ τὴν ὕλην, ἢ δὲ παλιγγενεσία διὰ τὸν ἐν τῷ τεχνίτῃ λόγον. ὅπερ οὖν καὶ ἡ κερκὶς πρὸς τὸν τέκτονα, τοῦτο τὰ ὀνόματα πρὸς τὸν νομοθέτην καὶ τὰ ἐγκόσμια πάντα πρὸς τὸν δημιουργόν. τὰ οὖν εἶδη τριχῶς, νοερῶς ἐπιστημονικῶς δοξαστικῶς τῶν μὲν νοερῶν τὰ αἰσθητὰ πάντα, τῶν δ' ἐπιστημονικῶν τὰ ὀνόματα, τῶν δὲ δοξαστικῶν αἱ κερκίδες. Ὅτι τὰ εἶδη πάντα τῶν ὀργάνων οἰκείας ἔχειν ἐαυτοῖς δεῖ τὰς ὑποδεχομένας ὕλας συνηρμοσμένας πρὸς τὸ ἔργον ἐφ' ὃ δεόμεθα τοῦ ὀργάνου· καὶ γὰρ τὸ τῆς τέχνης παράδειγμα ἡ φύσις οὐ μόνον τοῦ τῶν ὀργάνων εἶδους ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκειότητος ὕλης. [5]

in Cra 55 Ὅτι διττὴ ἡ τοῦ παντὸς δημιουργία· ἡ μὲν γὰρ τοὺς ἐπὶ πάντα διατείνοντας ὑφιστᾶσα λόγους καὶ τὰ εἶδη τὰ ὡσαύτως ἔχοντα καὶ μηδεμίαν ὑπομένοντα μεταβολήν. ἢ δὲ τὰς μεριστὰς προστιθεῖσα τοῖς γινομένοις διαφορότητας· οἷον τὸ μὲν ἀνθρώπειον εἶδος ἄνωθεν ἀπὸ τῆς μιᾶς

ἐφήκει καὶ ὅλης νοερᾶς δημιουργίας διὰ μέσων τῶν ἀστέρων, διὸ καὶ αἰεὶ ἐστὶν ὡς ἐξ ἀκινήτου γινόμενον αἰτίας· ἐπειδὴ δ' οἱ ἄνθρωποι διαφέρουσιν ἀλλήλων μεγέθεσι καὶ χροιαῖς καὶ τοῖς τοιούτοις, δηλὸν ὅτι αὐταὶ αἱ διαφορότητες ἐκ τῆς τῶν νέων θεῶν δευτέρας δημιουργίας προσυφαίνονται καὶ εἰσὶ πολυμετάβλητοι διὰ τὸ ἐκ κινουμένων αἰτίων γίνεσθαι. γίνεται δὲ τοῦτο, ἵνα ἡ τῶν ὄντων ποικιλία γίνηται καὶ ἡ αἰγιγενεσία πολλαπλασιάζεται τῶν καθ' ἕκαστα. αἱ γὰρ οὐράνιοι περίοδοι ἄλλοις ἄλλα ἀποπληροῦσι καὶ ἄλλοτε ἄλλα παράγουσι, καὶ ἐν τῷ ἐκ πάντων <π> λέγμα συντελοῦν πρὸς τὴν τοῦ παντὸς συμπλήρωσιν ἀπεργάζονται. Ὅτι ἡ κερκὶς εἰκὼν ἐστὶν τῆς διακριτικῆς τῶν ὄλων καὶ τῶν μεριστῶν δυνάμεως τῶν θεῶν· ἐκεῖνης γὰρ τὴν ἐνέργειαν ἐν τοῖς στήμοσιν ἀποτυπῶνται καὶ σύνθημα φέρει τῆς τάξεως τῶν διακριτικῶν θεῶν· καὶ ὅταν οἱ θεολόγοι κερκίδας ἐπ' ἐκεῖνων παραλαμβάνωσιν, οὔτε ἰδέαν λέγουσι κερκίδος, οὔτε θέσει καὶ συμβολικῶς μόνον χρῶνται τῷ ὀνόματι· διὰ τί γὰρ κερκίδα μᾶλλον καὶ οὐκ ἄλλο τι λέγουσιν; πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον τὴν ἐπιστήμην, ὡς ἔτυχεν, χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ταῦτα ἐπὶ θεῶν; ἀλλὰ μοι δοκοῦσι κατ' ἀναλογίαν τὰ τοιαῦτα παραλαμβάνειν.

[10]

in Cra 56 ὁ γὰρ ἐστὶν κερκὶς ἐπὶ τῆς ὑφαντικῆς, τοῦτο ἡ διάκρισις ἐπὶ τῆς δημιουργίας τῶν εἰδῶν. ἡ δ' ἀναλογία οὗτ' ἰδέας ἐστὶν πρὸς εἰδῶλον σχέσις, οὔτε θέσει μόνον, οἷον ὡς ὁ Πλάτων ἵππους καλεῖ (Phaedr. p 246 a sqq) τὰς τοιάσδε τῶν ψυχῶν δυνάμεις, οὔτε ὡς ἔτυχεν, οὔτε ἰδέας λέγων τῶν αἰσθητῶν ἵππων ἐκεῖνας, ἀλλὰ τῇ ἀναλογίᾳ χρώμενος. ὅθεν δὴ καὶ οἱ τελεσταί, διὰ τῆς τοιαύτης οἰκειότητος συμπαθῇ τὰ τῇδε ποιοῦντες τοῖς θεοῖς, χρῶνται τοῖς ὀργάνοις τούτοις ὡς συνθήμασι τῶν θείων δυνάμεων, οἷον κερκίδι μὲν τῶν διακριτικῶν, κρατῆρι δὲ τῶν ζωογονικῶν, σκήπτρῳ δὲ τῶν ἡγεμονικῶν, κλειδί δὲ τῶν φρουρητικῶν, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀναλογία χρώμενοι καλοῦσιν. Ὅτι ἀναλόγως ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα πρὸς ἄλληλα, οὕτως καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῖς ὀνόματα πρὸς ἄλληλα ἔχει κατὰ τε τιμὴν καὶ κατὰ δύναμιν. [20]

in Cra 57 διὸ καὶ τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα τίμια καὶ σεβάσμια καὶ πέρα τοῦ μεγίστου φόβου (Phileb. p 12 c) τοῖς σοφοῖς ἄξια, τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἢ δαιμόνων ἀναλόγως. διὸ φασιν, οὐ δεῖ τοὺς Ἕλληνας Αἰγυπτίοις ὀνόμασι χρῆσθαι θεῶν ἢ Σκυθικοῖς ἢ Περσικοῖς, ἀλλ' Ἑλληνικοῖς· χαίρουσι γὰρ οἱ κλιματάρχαι ταῖς τῶν οἰκείων χωρῶν διαλέκτοις ὀνομαζόμενοι. Πρὸς τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους λόγον τὸν οὕτως συλλογιζόμενον· 'τὰ μὲν φύσει παρὰ πᾶσι τὰ αὐτά, τὰ δ' ὀνόματα οὐ παρὰ πᾶσι τὰ αὐτά, ὥστε τὰ φύσει ὄντα οὐκ εἰσὶν ὀνόματα καὶ τὰ ὀνόματα οὐκ εἰσὶν φύσει' ἐνίσταται Πρόκλος, πρὸς μὲν τὴν μείζονα πρότασιν οὕτως· 'εἰ τὸ ὄνομα εἰδὸς ἐστὶν ἐν διαφόρῳ ὕλῃ ὀρώμενον, παρὰ πᾶσιν ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἅτε εἶδος ὄν· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα·' πρὸς δὲ τὴν ἐλάττονα οὕτως· 'φύσει ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὸ χρῶμα καὶ τὰ μεγέθη, ταῦτα δ' οὐ παρὰ πᾶσι τὰ αὐτά διὰ τὴν ἐπίτασιν καὶ ἄνεσιν τὴν τοσαύτην· οὐ πᾶν ἄρα τὸ φύσει παρὰ πᾶσι τὸ αὐτό'. [10]

in Cra 58 εἰ δὲ καὶ ταῖς προτάσεσιν τις συγχωροίη, ἀλλ' οὖν τὸ συμπέρασμα οὐ μᾶλλον Ἀριστοτελικόν ἐστὶν ἢ περ Πλατωνικόν· φαίη γὰρ ἂν καὶ ὁ Πλάτων οὐ φύσει τὸ ὄνομα εἶναι, πρὸς Κρατύλον διαλεγόμενον (p 435 a sqq) Σωκράτους ὕστερον· διττὸν γὰρ ἦν τὸ φύσει ὥσπερ καὶ τὸ θέσει. Εἰ ὁ διαλεκτικὸς (p 390 c) διδασκαλικὸς ἐστὶν, οὗτος δὲ ὡς ὀργάνῳ χρῆται τῷ ὀνόματι, οὗτος δὲ κάλλιστα κρίνειεν ἂν τὸν ποιοῦντα τὰ ὄνομα, οὗτος δὲ ἐπιστάτης ἐστὶν τῷ νομοθέτῃ· καὶ ὁ διαλεκτικὸς ἄρα, ἐπιστάτης ὢν τοῦ νομοθέτου, οὐ συγχωρεῖ αὐτῷ εἰκαίως καὶ ὡς ἔτυχεν τιθέναι τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ στοχαζόμενον ἀναγκάσει αὐτὸν τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως τοῦτο ποιεῖν. [5]

in Cra 60 Ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τὸν ὑπηρετοῦντα δημιουργὸν τὴν ὕλην γνωρίζειν μᾶλλον ἀφορίζεται, τὸν δὲ χρώμενον μᾶλλον τὸ εἶδος· ὁ δὲ Πλάτων νῦν τὸν μὲν ὑπηρετὴν τῷ καλῷ ἀφορίζεται, τὸν δὲ ἀρχιτέκτονα καὶ χρώμενον τῷ ἀγαθῷ. οὐ γὰρ, ὥσπερ ὁ Ἀριστοτέλης οὐδὲν ἡγεῖται τοῦ

εἶδους σεμνότερον, οὕτως καὶ ὁ μέγας Πλάτων, ἀλλ' οἶδεν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐπέκεινα τοῦ καλοῦ καὶ τὸν θεὸν ἐπέκεινα τῆς τῶν εἰδῶν οὐσίας. Εἰ τὸ ὄνομα καὶ διδασκαλικὸν (p 388 bc) καὶ διαλεκτικὸν ὄργανον νῦν (p 390 d) εἶρηκεν, δηλὸν ὅτι ὁ διαλεκτικὸς καὶ διδασκαλικὸς ἂν εἴη.

[5]

in Cra 61 πῶς οὖν ὁ Σωκράτης διαλεκτικὸν μὲν ἑαυτὸν εἶναι λέγει (p 391 a), οὐκέτι δὲ καὶ διδασκαλικόν; ἢ διττὸν τὸ διδάσκειν; τὸ μὲν ὅσα ἔξωθεν τις λέγων ἐντίθησιν τῷ μαθητῇ, οἷον ὀρχεῖσθαι ἢ γράφειν, τὸ δὲ ὅσα διὰ ἀναμνήσεως ἀποκαθαιρομένης τῆς ψυχῆς εἰς ἐπιστήμην προκαλεῖται· οὐ γὰρ ἀγράφῳ γραμματεῖω ἔοικεν ἡ ψυχὴ οὐδὲ δυνάμει ἔχει τὰ πράγματα ἀλλὰ ἐνεργείᾳ κατακεχωσμένα. τί οὖν μόνῳ τῷ διαλεκτικῷ ἐστὶν ὄργανον τὸ ὄνομα ἢ καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ; ἢ τὸ λεγόμενον; ὅτι τέμει ἂν τις τὴν ἄμπελον καὶ σμίλη, ἀλλ' ἡ ὀρθὴ χρῆσις δρεπάνῳ τοῦτο ποιεῖ· οὕτως οὖν καὶ ἡ ὀρθὴ χρῆσις τῶν ὀνομάτων μόνῳ ἀρμόττει τῷ ὀρθῶς χρωμένῳ· οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ διαλεκτικὸς. Εἰ ὁ χρώμενος τῷ ὀργάνῳ (p 390 b) κρείσσων ἐστὶ τοῦ δημιουργήσαντος ὡς ἀρχιτεκτονικώτερος, πῶς ἡ μερικὴ ψυχὴ χρῆται τῇ τε ἀλόγῳ καὶ τῷ ὀστρεῖνῳ σώματι ὑπὸ τῶν νέων δημιουργουμένων θεῶν; ἢ καὶ ἡ ψυχὴ συντελεῖ πρὸς τὴν δημιουργίαν αὐτῶν, καὶ οἱ νέοι θεοὶ χρῶνται ὡς ὀργάνοις τούτοις, καὶ δεῖ καταλλήλως αὐτὰ λαμβάνειν, τὴν μὲν ὅλην δημιουργίαν εἰς τὴν τοῦ ὅλου, φασίν, χρῆσιν, τὴν δὲ μεριστὴν εἰς τὴν μεριστήν; Εἰ τῷ τοῦ νομοθέτου ἔργῳ χρῆται μὲν καὶ ὁ διαλεκτικὸς ὡς κρείττων, χρῆται δὲ καὶ ὁ δικαστὴς ὡς χεῖρων, ἄτοπον φαίνεται. [5]

in Cra 63 ἢ ὁ μὲν ὡς ὀργάνῳ χρῆται, ὁ δὲ ὡς ἀρχῇ καὶ θέσει; καὶ γὰρ ἡ μεριστὴ ψυχὴ τῷ μὲν δαίμονι χρῆται ὡς ἄρχοντι καὶ ἐφόρῳ, τῷ δὲ σώματι ὡς ὀργάνῳ· καὶ γὰρ καὶ ἐν τοῖς παραδείγμασιν αὐτῶν τοῦ Διὸς πατὴρ μὲν ὁ Κρόνος, παῖς δὲ ἡ Δίκη, ὁ μὲν γὰρ νομοθέτης ἀνάλογον τῷ δημιουργῷ Διὶ ἐστὶ τῷ νόμους τοὺς εἰμαρμένους (Tim. p 41 e) ταῖς ψυχαῖς προτιθέντι καὶ τὰ ὀνόματα ταῖς ὅλαις περιφοραῖς ἐπιφημίζοντι (Tim. p 36 c), ὁ δὲ διαλεκτικὸς ἀνάλογόν ἐστὶ τῇ Κρονίᾳ μονάδι. καὶ γὰρ ὁ μέγιστος Κρόνος ἄνωθεν τὰς τῶν νοήσεων ἀρχὰς ἐνδίδωσι τῷ δημιουργῷ καὶ ἐπιστατεῖ τῆς ὅλης δημιουργίας· διὸ καὶ δαίμονα αὐτὸν ὁ Ζεὺς καλεῖ παρ' Ὀρφεῖ (frg 118)· Ὁρθοῦ δ' ἡμετέρεην γενεήν, ἀριδείκετε δαίμονα. καὶ ἔοικεν τῶν συναγωγῶν καὶ τῶν διαιρέσεων τὰς ἀκροτάτας αἰτίας ἔχειν παρ' ἑαυτῷ ὁ Κρόνος, διὰ μὲν τῶν Οὐρανίων τομῶν προάγων εἰς τὰ μέρη τὴν ὁλότητα τὴν νοεράν καὶ προόδων γεννητικῶν καὶ πολλαπλασιασμῶν αἴτιος γινόμενος καὶ ὅλως τῆς Τιτανικῆς γενεᾶς ἡγούμενος, ἀφ' ἧς ἡ διαίρεσις τῶν ὄντων, διὰ δὲ τῶν καταπόσεων συνάγων τὰ ἑαυτοῦ πάλιν γεννήματα καὶ ἐνίζων πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἀναλύνων εἰς τὴν ἑαυτοῦ μονοειδῆ καὶ ἀμέριστον αἰτίαν. ἐπεὶ καὶ ὁ δημιουργὸς Ζεὺς παρ' αὐτοῦ προσεχῶς ὑποδέχεται τὴν ἀλήθειαν τῶν ὄντων καὶ νοεῖ τὰ ἐν αὐτῷ πρώτως μαρτυρεῖ μὲν γὰρ αὐτῷ καὶ ἡ Νύξ, ἀλλ' ὁ πατὴρ προσεχῶς, καὶ πάντα τὰ μέτρα τῆς ὅλης δημιουργίας αὐτῷ ἐνδίδωσιν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων τοὺς ἐπὶ Κρόνου εὐδαιμόνως ζῶντας καὶ τοῦ θεοῦ τροφίμους κατὰ τὴν διαλεκτικὴν φησιν (Polit. p 272 bc) ἐνεργεῖν, ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς θηρίοις (πάντα γὰρ ἐκεῖ νοερά) διὰ λόγων συνόντας ἐπὶ φιλοσοφίᾳ καὶ ὁμιλοῦντας καὶ πυνθανομένους παρὰ πάσης φύσεως, εἴ τινα τις ἰδίαν δύναμιν ἔχουσιν ἥσθετο εἰς συναγεμὸν φρονήσεως· τοὺς δὲ τὸν δίκιον βίον ἀνακυκλοῦντας τῆς νομοθετικῆς δεδεῆσθαι καὶ τῶν ἐκ ταύτης μέτρων εἰς διακόσμησιν τῶν πολιτειῶν. διὸ καὶ τῷ παντὶ διτταὶ ἀνακυκλήσεις, ἡ μὲν ἀναγωγὸς καὶ Κρονία, ἡ δὲ προνοητικὴ καὶ τοῦ Διὸς ἐξηρημένη· καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς Κρόνος τοῖς τοῦ Διὸς γεννήμασι χρῆται πᾶσι κατὰ τὴν ἐξηρημένην ὑπεροχὴν, καὶ ταῖς μερισταῖς ψυχαῖς δι' αὐτῶν ὡς εἰκόνων προτείνει τὴν ἀναγωγὸν πορείαν. Ὅτι ὁ μὲν νοῦς ὁ οὐσιώδης ὅλην ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν τῶν ὄντων ἀληθὴ γνῶσιν ἅμα ἐνεργεῖα, ὁ δὲ τοῦ φιλοσόφου νοῦς, οὐκ ὢν οὐσιώδης ἀλλ' ἔλλαμψις νοῦ καὶ ὡς εἶπεῖν εἶδωλον νοῦ, μεριστῶς νοεῖ καὶ ποτε τῆς ἀληθείας ἐφάπτεται. [5]

in Cra 65

Ὅτι πέντε εἰσὶν ἔξεις τῶν ἀνθρώπων τοῦ γινώσκειν ἢ μὴ, διπλῇ ἄγνοια, ἀπλῇ ἄγνοια, ἔφρεσις, ζήτησις, εὗρεσις. Ὅτι ὁ ἐπιστήμων τὰς μεθόδους τῆς εὐρέσεως ὑφηγεῖται τῷ μανθάνοντι μιμούμενος τὸν ἡγεμονικὸν Ἑρμῆν.

in Cra 67 Ὅτι ἀναλογεῖ Σωκράτης μὲν τῷ νῷ, Ἑρμογένους δὲ τῇ ἀλόγῳ δόξῃ ἐφιεμένη τοῦ ἀγαθοῦ, ὁ δὲ Καλλίας τῇ σωματοειδεῖ φαντασίᾳ καὶ ἐνύλῳ διὸ καὶ ὑπὸ τῶν σοφιστῶν ὡς ἀνδράποδον φενακίζεται. ἡ δὲ δόξα καὶ ἡ φαντασία σχεδὸν ἀδελφαί εἰσιν ὡς ἀγχίθυροι. Ὅτι τῶν ὀνομάτων μιμημάτων ὄντων τῶν πραγμάτων τῆς οὐσίας καὶ εἰδῶλων καὶ συστοίχων τοῖς μιμηταῖς, εἰκότως ὁ Σωκράτης ἀμφοτέρων μὲν εἰς τὴν περὶ τῶν ὀνομάτων σκέψιν ποιεῖται μνήμην, ἀλλὰ τῶν μὲν τὴν δόκησιν ἐλέγχων καὶ τὸ κενὸν τῆς φαντασίας, τῶν δὲ τὸν ἐνθεασμὸν ἐκφαίνων καὶ τὴν περὶ τῶν ζητούμενων ἔνδειξιν, ἣν προτείνουσιν τοῖς συνοραῖν δυναμένους ἐνθουσιάζοντες. ^[5]

in Cra 69 Ὅτι οὐδὲν τοῖς ἑαυτοῦ κρεῖττοσιν ἐπόμενον ἀποσφάλλεται τῆς οἰκείας τελειότητος. Διὰ τί ὁ Πλάτων, τοὺς περὶ Ὅμηρον ποιητὰς ὡς μιμητὰς ἐκβάλλων τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας, νῦν (p 391 d) ὡς ἐνθέους αὐτοὺς εἰσάγει καθηγεμόνας τῶν ὀνομάτων τῆς ὀρθότητος; ἢ ἐκεῖ μὲν ἀνοίκειον ἦν τὸ ποικίλον τῆς μιμήσεως ἥθειςιν ἀπλοῖς καὶ ἀδιαστρόφοις, ἐνταῦθα δὲ καὶ πανταχοῦ τὸ ἐνθουν αὐτῶν ἀγαπᾶ καὶ ἀσπάζεται; Ἀλλ' ἐπεὶ περὶ θεῶν ὀνομάτων ὁ παρὼν λόγος (p 391 de), δεῖ δὴ περὶ αὐτῶν ἐπὶ σμικρὸν διελθεῖν. ^[5]

in Cra 71 καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῖς κρυφίως ἰδρυμένων ὀνομάτων εἰπωμεν· ἐπεὶ καὶ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν ἀπὸ τῶν κρεῖττόνων ἄρχεσθαι γενῶν ταῦτα λέγουσιν, θεοὺς δ' ἐπέκεινα τῆς τοιαύτης ἰδρῦσθαι σημασίας, οἱ δ' ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς συγχωροῦσιν εἶναι τὰ ὀνόματα καὶ τούτων τοῖς ὑπερτάτην τάξιν λαχοῦσιν. τῶν τοίνυν θεῶν καὶ ὑπαρξιν ἐχόντων ἐνοειδῇ καὶ ἄρρητον καὶ δύναιμι γεννητικὴν τῶν ὄλων καὶ νοῦν τέλειον καὶ πλήρη τῶν νοημάτων καὶ κατὰ τὴν τριάδα ταύτην τὰ πάντα ὑφίσταντων, ἀνάγκη δήπου τῶν ὑψηλοτέρων αἰεὶ καὶ ἐγγυτέρω ἀγαθοῦ τεταγμένων τὰς μεθέξεις διὰ πάντων τῶν ὑφισταμένων χωρεῖν τριαδικῶς, καὶ τὰς μὲν εἶναι τούτων ἀρρητοτέρας ὅσαι κατὰ τὰς ὑπάρξεις ἀφορίζονται τῶν πρώτων, τὰς δὲ φανερωτέρας καὶ μᾶλλον διηρημένας ὅσαι κατὰ τὸν νοῦν ἐλλάμπονται τῶν ἐξηρημένων αἰτίων, τὰς δὲ μεταξὺ τούτων, οἷαι δὴ τινες ἐκεῖναι <αἰ> τῶν γονίμων ἀπορρέουσαι δυνάμει. πάντα γὰρ ὑφίστανοντες οἱ πατέρες τῶν ὄλων, συνθήματα καὶ ἵχνη πᾶσιν ἐνέσπειραν τῆς ἑαυτῶν τριαδικῆς ὑποστάσεως· ἐπεὶ καὶ ἡ φύσις τοῖς σώμασιν ἐντίθησιν τῆς οἰκείας ιδιότητος ἔναυσμα, δι' οὗ καὶ κινεῖ τὰ σώματα καὶ οἷον ἐκ πρύμνης κυβερνᾷ, καὶ ὁ δημιουργὸς τῆς ἑαυτοῦ μοναδικῆς ὑπεροχῆς ἐνίδρυσεν εἰκόνα ἐν τῷ παντί, δι' ἧς ποδηγεῖ τὸν κόσμον, οἷον κυβερνήτης, φησὶν ὁ Πλάτων (Polit. p 272 e), πηδαλίων καὶ οἶακος ἐφαπτόμενος. τὰ τοίνυν πηδάλια ταῦτα καὶ ὁ οἶαξ τοῦ παντός, οἷς ἐποχούμενος ὁ δημιουργὸς διακοσμεῖ τὸ πᾶν, οὐκ ἄλλο τι χρὴ νομίζειν ἢ σύμβολα τῆς ὅλης δημιουργίας, ἡμῖν μὲν δύσληπτα, τοῖς δὲ θεοῖς αὐτοῖς γνῶριμα καὶ καταφανῆ. καὶ τί δεῖ περὶ τούτων λέγειν; ἀλλὰ αὐτῆς τῆς ἀρρήτου καὶ ἐπέκεινα τῶν νοητῶν αἰτίας ἐστὶν ἐκάστῳ τῶν ὄντων σύνθημα καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, δι' οὗ πάντα εἰς ἐκείνην ἀνήρτηνται τὰ μὲν πορρώτερον τὰ δ' ἐγγύτερον κατὰ τὴν τρανότητα καὶ τὴν ἀμυδρότητα τοῦ ἐν αὐτοῖς συνθήματος, καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ πάντα κινεῖν εἰς τὸν τοῦ ἀγαθοῦ πόθον καὶ ἄσβεστον τὸν ἔρωτα τοῦτον παρεχόμενον τοῖς οὖσιν, ἄγνωστον μὲν ὑπάρχον (διήκει γὰρ καὶ μέχρι τῶν γινώσκων μὴ δυναμένων), κρεῖττον δ' ὢν ζωῆς (πάρεστι γὰρ καὶ τοῖς ἀψύχοις), νοερὰν δὲ τὴν δύναμιν οὐκ ἔχον (ἔγκειται γὰρ τοῖς ἀμοίροις τοῦ νοεῖν). ὥσπερ οὖν ἡ φύσις καὶ ἡ μονὰς ἡ δημιουργικὴ καὶ αὐτὸς <ὁ> πάντων ἐξηρημένος πατήρ ἐνέσπειραν τοῖς δευτέροις τῆς οἰκείας ιδιότητος συνθήματα, καὶ δι' ἐκείνων ἐπιστρέφουσι πάντα πρὸς ἑαυτούς, οὕτως δὲ καὶ πάντες οἱ θεοὶ τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν παραγομένοις ἐνδιδόασιν τῆς σφετέρας αἰτίας σύμβολα, καὶ διὰ τούτων ἐδράζουσι πάντα ἐν ἑαυτοῖς. τὰ μὲν οὖν τῆς ὑπάρξεως τῶν

ὑπερτέρων ἐνσπειρόμενα τοῖς δευτέροις συνθήματα ἄρρητά ἐστιν καὶ ἄγνωστα, καὶ τὸ δραστήριον αὐτῶν καὶ κινητικὸν ὑπεραίρει πᾶσαν νόησιν. τοιοῦτοι δ' ἄρα εἰσὶν οἱ τοῦ φωτὸς χαρακτήρες δι' ὧν οἱ θεοὶ τοῖς ἑαυτῶν ἐκφαίνονται γεννήμασιν, ἐνιαίως μὲν ὄντες ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, προφαίνοντες δ' αὐτοὺς ἐν τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν γένεσιν, μεριστῶς δὲ καὶ μορφωτικῶς εἰς ἡμᾶς καταντῶντες. ^[45]

in Cra 71 (50) διὸ καὶ παρακελεύονται οἱ θεοὶ (or chald p 57) νοεῖν μορφήν φωτὸς προταθεῖσα ν· ἄνω γὰρ ἀμόρφωτος οὖσα διὰ τὴν πρόοδον ἐγένετο μεμορφωμένη, καὶ ἐκεῖ κρυφίως καὶ ἐνοειδῶς ἰδρυμένη διὰ κινήσεως ἡμῖν παρ' αὐτῶν ἐκφαίνεται τῶν θεῶν, τὸ μὲν δραστήριον ἔχουσα διὰ τὴν θεϊαν αἰτίαν, τὸ δ' ἐσχηματισμένον διὰ τὴν ὑποδεχομένην οὐσίαν. τὰ δ' αὖ ἀπὸ τῶν δυνάμεων ἐλλαμπόμενα μέσα πῶς ἐστὶ τῶν ἄρρητων καὶ τῶν ῥητῶν, διήκοντα μὲν καὶ αὐτὰ διὰ πάντων τῶν μεταξὺ γενῶν (οὐ γὰρ ἦν δυνατόν εἰς ἡμᾶς καταντῆσαι τὰς πρωτουργοὺς τῶν θεῶν δόσεις, μὴ πολλῷ πρότερον τῶν κρειττόνων ἡμῶν γενῶν μετασχόντων τῆς ἐκείθεν ἐλλάμψεως), οἰκείως δ' ὄντα παρ' ἐκάστοις καὶ πᾶσι συστοίχως ἐκφαίνοντα τὰς τῶν ὑποστηράντων δυνάμεις. τοιαῦτα δ' ἐστὶν τὰ καλούμενα σύμβολα τῶν θεῶν· μονοειδῆ μὲν ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις ὄντα διακόσμοις, πολυειδῆ δ' ἐν τοῖς καταδεεστέροις· ἃ καὶ ἡ θεουργία μιμουμένη δι' ἐκφωνήσεων μὲν, ἀδιαρθρώτων δέ, αὐτὰ προφέρεται. τὰ δὲ δὴ τρίτα καὶ ἀπὸ τῶν νοερῶν ὑποστάσεων ἐπὶ πάντα καθήκοντα ἰδιώματα καὶ μέχρις ἡμῶν προϊόντα τὰ ὀνόματά ἐστὶ τὰ θεῖα, δι' ὧν οἱ θεοὶ καλοῦνται καὶ οἷς ἀνυμνοῦνται, παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν ἐκφανέντα καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπιστρέφοντα, καὶ ὅσον ἐστὶν αὐτῶν φανόν, εἰς γνῶσιν ἀνθρωπίνην προάγοντα· διὰ γὰρ τούτων καὶ ἀλλήλοις σημαίνειν τι δυνάμεθα περὶ ἐκείνων καὶ αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς διαλέγεσθαι. μετέχουσιν δ' ἄλλως ἄλλοι καὶ τούτων, οἷον Αἰγύπτιοι κατὰ τὴν ἐπιχώριον φωνὴν τοιαῦτα παρὰ τῶν θεῶν ἔλαβον ὀνόματα, Χαλδαῖοι δὲ καὶ Ἴνδοι ἄλλως κατὰ τὴν οἰκείαν γλῶσσαν καὶ Ἑλληνες ὡσαύτως κατὰ τὴν σφετέραν διάλεκτον. κἂν ὁδε οὖν ὁ θεὸς παρ' Ἑλλήσι μὲν καλεῖται παρὰ τῶν θεῶν Βριάρεως, παρὰ δὲ Χαλδαίοις ἄλλως, ἐκάτερον τῶν ὀνομάτων ἔγγονον εἶναι τῶν θεῶν ὑποληπτέον καὶ σημαίνει <ν> τὴν οὐσίαν ἐκείνην. εἰ δὲ τὰ μὲν ἐστὶν μᾶλλον δραστήρια, τὰ δ' ἤττον, οὐ θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ τῶν ἡμῖν γνωρίμων γεγονότων τὰ δαιμόνια καὶ τὰ ἀγγελικὰ δραστικώτερα καὶ ὅλως τὰ ἐγγυτέρω τῶν ὀνομαζομένων τελειότερα τῶν πορρώτερον τεταγμένων. ἀλλ' ὅπως μὲν τὰ ὀνόματα διὰ πάντων φοιτᾷ καὶ τίνα ἔλαχεν οὐσίαν, εἵπομεν. ἔστιν δ' οὐ πᾶν τὸ τῶν θεῶν γένος ὀνομαστόν· ὁ μὲν γὰρ ἐπέκεινα τῶν ὅλων ὅτι ἄρρητος, καὶ ὁ Παρμενίδης ἡμᾶς ὑπέμνησεν· οὔτε γὰρ ὀνόματα αὐτοῦ, φησὶν (p 142 a), οὔτε λόγος ἐστὶν οὐδεὶς. καὶ τῶν νοητῶν δὲ θεῶν τὰ πρῶτιστα γένη καὶ αὐτῷ συνηγμένα τῷ ἐνὶ καὶ κρύφια καλούμενα πολὺ τὸ ἄγνωστον ἔχει καὶ ἄρρητον· οὐδὲ γὰρ συνάπτει τῷ παντελῶς ἄρρητῳ τὸ πάντη φανόν καὶ ῥητόν, ἀλλ' ἔδει τὴν τῶν νοητῶν πρόοδον εἰς ταύτην ἀποπερατοῦσθαι τὴν τάξιν. ἐκεῖ τοίνυν τὸ πρῶτον ῥητόν καὶ ὀνόμασιν ἰδίους καλούμενον· ἐκεῖ γὰρ κατὰ τὰ εἶδη τὰ πρῶτα καὶ ἡ νοερά τῶν νοητῶν φύσις ἐξέλαμψεν. τὰ δὲ πρὸ αὐτῆς σιγώμενα πάντα καὶ κρύφια νοήσει μόνον γνωστὰ ἦν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ τελεστική πᾶσα μέχρι ταύτης ἄνεισι τῆς τάξεως ἐνεργοῦσα θεουργικῶς, ἐπεὶ καὶ Ὅρφεὺς πρῶτην ταύτην ὀνομασίαν φησὶν ὑπὸ τῶν ἄλλων καλεῖσθαι θεῶν· τὸ γὰρ ἀπ' αὐτῆς προϊόν φῶς γνωστὴν αὐτὴν τοῖς νοεροῖς καὶ ὀνομαστὴν ἀπέφηνεν· λέγει δ' οὕτως (frg 61)· Μητὶν σπέρμα φέροντα θεῶν κλυτό ν, ὃν τε Φάνητα πρωτόγονον μάκαρες κάλεον κατὰ μακρὸν Ὀλυμπο ν. ^[105]

in Cra 71 (51) ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν θεῶν ἦνται τό τε ὀνομάζειν τοῦτο καὶ τὸ νοεῖν, καὶ ἀμφοτέρω διὰ τὴν τοῦ φωτὸς αὐτοῖς ὑπάρχει μετουσίαν, ὃ προῖεται πᾶσιν ὁ μέγιστος Φάνης· ἐπὶ δὲ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν διήρηται, καὶ ἄλλο μὲν ἡ νόησις, ἄλλο δὲ τὸ ὄνομα, καὶ τὸ μὲν εἰκόνας, τὸ δὲ παραδείγματος ἔχει τάξιν· ἐν δὲ τοῖς μέσοις γένεσιν ἔστι μὲν τις καὶ διάκρισις, ἔστι δ' αὖ καὶ

ἔνωσις τῆς τε νοητικῆς καὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἐνεργείας, τοιοῦτον δὴ τι νοεῖν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ τὸ διαπόρθμιον ὄνομα τῶν ἰύγγων, ὃ πάσας ἀνέχειν λέγεται τὰς πηγὰς τοιοῦτον καὶ τὸ τελεταρχικόν, ὃ, φησί τις θεῶν (or chald p 43) κόσμοις ἐνθρώσκειν κραιπνὴν διὰ πατρὸς ἐνιπὴ ν· πάντα γὰρ ταῦτα κρυφίως μὲν ἔστιν παρὰ τοῖς θεοῖς, κατὰ δευτέρας δὲ καὶ τρίτας προόδους ἐκφαίνεται καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς συγγενέσι πρὸς τοὺς θεοὺς. ἔστιν δ' οὖν καὶ μένοντά τινα ὀνόματα ἐν τοῖς θεοῖς, δι' ὧν οἱ καταδεέστεροι τοὺς προτέρους καλοῦσιν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Φάνητός φησιν Ὁρφεύς (frg 61), ἢ οἱ κρείττους ὀνομάζουσι τοὺς ὑφειμένους, ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὀνόματα ἔθετο ταῖς τῶν ψυχῶν ἀφανέσι περιόδοις παρὰ τῷ Πλάτῳ (Tim. p 36 c)· καὶ γὰρ οἱ πατέρες τοῖς ἑαυτῶν ἐκγόνοις ἀφορίζουσι τὰς ἐνεργείας, καὶ οἱ προελθόντες δι' ὧν ἐκομίσαντο συνθημάτων νοερῶν γνωρίζουσι τοὺς ἑαυτῶν αἰτίους. τὰ μὲν οὖν πρῶτιστα ὀνόματα τοιαῦτα παρὰ θεῶν ἐκφανέντα καὶ διὰ τῶν μέσων γενῶν εἰς τὴν λογικὴν ἡμῶν οὐσίαν κατανήσαντα· δεύτερα δ' ἄλλα καὶ τρίτα νοήσωμεν, ὅσα αἱ μεριστὰι ψυχὰι τότε μὲν ἐνθουσιάζουσαι περὶ τοὺς θεοὺς, τότε δὲ κατ' ἐπιστήμην ἐνεργοῦσαι παρήγαγον, ἢ κοινωσάμεναι τὴν ἑαυτῶν νόησιν τῷ θείῳ φωτὶ κάκειθεν τελειωθείσαι ἢ τῇ λογικῇ δυνάμει τὴν δημιουργίαν ἐπιτρέψασαι τῶν ὀνομάτων. οὕτω γὰρ καὶ οἱ τεχνῖται τοῖς ὑπὸ τὴν τέχνην πράγμασιν, ὧν τὰς ιδιότητας κατενόησαν, ὀνόματα ἔθεντο γεωμέτραι καὶ ἰατροὶ καὶ ῥήτορες, οὕτω δὲ καὶ τῶν ποιητῶν οἱ φοιβόληπτοι πολλὰ τῶν ὀνομάτων εἰς θεοὺς ἀνήγαγον, καὶ τὰ ἀνθρώπινα τούτοις ἀντιδιέτλυνον τὰ μὲν ἐξ ἐνθουσιασμοῦ λαμβάνοντες, τὰ δ' ἐκ τῆς αἰσθήσεως καὶ δόξης· περὶ ὧν καὶ ὁ Σωκράτης νῦν (p 392 d sqq) φησι τὸν Ὅμηρον ἐνδείκνυσθαι, τὰ μὲν εἰς θεοὺς ἀναφέροντα, τὰ δὲ εἰς ἀνθρώπους, ὅτι τὰ μὲν θεόκλητα ὀνόματα καὶ λεῖα εἰσι καὶ εὐήχη καὶ ὀλιγοσυλλαβώτερα ἢ περὶ τὰ παρ' ἀνθρώποις, οἷον ὁ Ξάνθος τοῦ Σκαμάνδρου καὶ ἡ χαλκὴς τῆς κυμίνδιος, καὶ ἡ Μυρίνη τῆς Βατίειας. καὶ ἔοικεν τὸ μὲν πρῶτον δηλοῦν ὅπως οἱ θεοὶ πᾶσαν τὴν ῥευστὴν οὐσίαν κατ' αἰτίαν ὠρισμένην καὶ προειλήφασιν καὶ ὀνομάζουσι, τὸ δὲ δεύτερον ὅπως τὴν ἐν τῇ γενέσει φερομένην ζωὴν οἱ θεοὶ τοῖς νοεροῖς μέτροις ἀφορίζουσιν, τὸ δὲ τρίτον ὅπως καὶ τὴν χωριστὴν ἀπὸ τῆς γενέσεως ζωὴν χωριστῶς οἱ θεοὶ καὶ γινώσκουσιν καὶ ἐπιτρέπουσιν· καὶ τὸ μὲν [Ξάνθο ς], ὡς ἱστορεῖ (hist. ^[145])

in Cra 71 ^[150] ἀν. III 519, 18sq) Ἀριστοτέλης, ὅτι τὰ ἐξ αὐτοῦ πίνοντα θρέμματα ξανθοτέραν ἴσχουσι τὴν χροάν, διὰ τοῦτο ἴσως οἱ πάντων τὰς αἰτίας καὶ γεννῶντες καὶ εἰδότες θεοὶ οὕτω καλοῦσιν· τὸ δὲ φαινόμενον ἴσως, ὅτι διὰ τινος χειροποιήτου σκάφης διέρχεται τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, οὕτως ὑπὸ τῶν ἐπιπολαίως νοούντων ἀνθρώπων ἐκλήθη Σκάμανδρο ς. ἡ δὲ χαλκὴς διὰ τὸ λιγυρὸν καὶ εὐήχον δίκην χαλκοῦ ἠχοῦντος τορὸν οὕτως ἐκλήθη· ἀμέλει καὶ Χαλδαῖοι (p 66) οὕτως αὐτὸ καλοῦσι παρὰ θεῶν ἀκούσαντες· ἡ δὲ κύμινδις παρὰ τὴν σμικρότητα τοῦ ὀρνέου. ἡ δὲ Μυρίνη ἀπὸ τῆς ψυχῆς τῆς τὸν τόπον ἐκείνον λαχούσης ἐκ τῶν θεῶν· ἡ δὲ Βατίεια ἴσως διὰ τὸ φυτὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλεονάζον οὕτως καλεῖται. καὶ ἔχομεν ἐν τούτοις τὰς διαφορὰς τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων γνώσεων τριττάς· δραστηρίους μὲν καὶ παθητικὰς διὰ τὸν Ξάνθον καὶ Σκάμανδρον, λογικὰς δὲ καὶ φυσικὰς διὰ τὴν Μυρίνην καὶ τὴν Βατίειαν, ἐναρμονίους δὲ καὶ ἀναρμόστους διὰ τὴν χαλκίδα καὶ τὴν κύμινδιν. οὐχ ἀπλῶς δὲ ἀνδρῶν πάντων πρὸς θεῶν συγκρίνει ὀνοματοθεσίαν, ἀλλὰ τῶν ἡρρενωμένων καὶ σοφῶν καὶ τοῖς πατρικοῖς αἰτίοις ἀναλογούντων. Εἰ ἡ τῶν θεῶν φύσις ἀσχημάτιστος καὶ ἀχρώματος καὶ ἀναφής, τὸ διαλεκτικὸν ἔργον ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ περὶ τὰ κάτω καὶ τὴν γένεσιν στρέφεται τὸ τοιοῦτον. ^[170]

in Cra 73 Ὅτι τῶν θεῶν οἱ μὲν ἀσώματοί εἰσιν, οἱ δὲ σώμασι χρώμενοι καὶ τούτοις σφαιρικοῖς· τὸ γὰρ σφαιρικὸν σχῆμα τῶν εἰς ἑαυτοὺς ἐπεστραμμένων ἔστιν ἐξάιρετον. τῶν δὲ δαιμόνων οἱ μὲν ἀγαθοὶ καὶ θεῖοι σφαιρικὰ ἔχουσι τὰ ὀχήματα, οἱ δ' ὑλαῖοι καὶ εὐθύπορα. τῶν δ' εὐχῶν ἡμῶν ἀκούουσι καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ δαίμονες οὐκ ἔξωθεν, ἀλλὰ προειληφότες τὴν προαίρεσιν ἡμῶν καὶ εἰδότες τὰς ἐνεργείας. Ὅτι εἰσὶν καὶ Πᾶνες τραγοσκελεῖς, οἷος ἦν ὁ φανεὶς τῷ ἡμεροδρόμῳ

Φιλιππίδῃ τὸ Παρθένιον διαμείβοντι ὄρος, καὶ Ἀθηναϊκαὶ ψυχαὶ σχήμασι ποικίλοις χρώμεναι καὶ προσεχῶς ὑπὲρ τοὺς ἀνθρώπους πολιτευόμεναι, οἷα ἦν ἡ Ἀθηνᾶ ἢ τῷ Ὀδυσσεὶ καὶ τῷ Τηλεμάχῳ φανεῖσα. ^[5]

in Cra 74 οἱ δὲ Πανικοὶ δαίμονες καὶ οἱ Ἀθηναϊκοὶ καὶ πολλῶ πλέον αὐτοὶ οἱ θεοὶ ἀπάσης τῆς τοιαύτης ποικιλίας ἐξήρηνται. Ὅτι οὐ διὰ τὸ μορφὰς ἔχειν τοὺς δαίμονας τοίας ἢ τοίας, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐπιτροπευόμενοι ὑπ' αὐτῶν ἄνθρωποι κοινῶς τε καὶ ἰδίως διαφόρους ἔλαχον ιδέας, οἷον οἱ Σκύθαι πρὸς Αἰθίοπας καὶ ἕκαστος πρὸς ἕκαστον ἀλλὰ πᾶσαν τὴν ποικιλίαν τῶν ἡθῶν ἐν ἀπλότῃ καὶ τὴν ἐξαλλαγὴν τῶν σχημάτων ἐν ταυτότῃ καὶ τὴν διαφορὰν τῶν κινήσεων ἐν μονίμῳ δυνάμει περιέχουσιν οἱ εἰληχότες δαίμονες τοὺς ἀνθρώπους. ^[5]

in Cra 76 Ὅτι καὶ θεῶν ἔστιν ὀνόματα παραδεδομένα παρὰ τοῖς θεολόγοις, οἷς οἱ θεοὶ τὰ πράγματα καλοῦσιν, ἀλλ' οὐχὶ δαιμόνων μόνον· τὰ γὰρ δρώμενα ἐν τοῖς μυστηρίοις εἰς αὐτοὺς ἔστιν τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οὐκ εἰς τοὺς ἐξηρημένους αὐτῶν δαίμονας. Ὅτι οἱ θεοὶ σημαίνουσι τὰ πράγματα τοῖς ἀνθρώποις οὐκ ὀργάνων δεόμενοι σωματικῶν, ἀλλὰ τὸν ἀέρα σχηματίζοντες κατὰ τὴν ἑαυτῶν βούλησιν· κηροῦ γὰρ εὐπλαστότερος ὢν τύπους παραδέχεται τῶν θεῶν νοήσεων προϊόντας μὲν ἀπὸ τῶν θεῶν ἄνευ κινήσεως, καταντώντας δ' εἰς ἡμᾶς διὰ ἡχῆς καὶ φθόγγου καὶ μεταβολῆς οὕτω γὰρ καὶ τὰς φήμας ἐνδίδοσθαι παρὰ θεῶν φαμεν, οὐ φθεγγομένων ἐκείνων ἀλλὰ τοῖς μὲν <ἀερίοις σχήμασιν> ὡς ὀργάνοις χρωμένων, πληρούντων δ' ἀπλήκτως καὶ ἀναφῶς τὴν ἀκοὴν τῆς οἰκείας γνώσεως· καὶ γὰρ ἀλλήλοις αὐτοὺς συνεῖναι διὰ νοήσεων καὶ γινώσκειν τὰ ἀλλήλων νοητικῶς, ἀλλ' οὐκ αἰσθητικῶς. ^[10]

in Cra 78 Ὅτι, καθὼς λέγει Ὅμηρος (Γ 277), οὕτως ἐστὶν· Ἡέλιός θ' , ὃς πάν τ' ἐφορᾷ καὶ πάν τ' ἐπακούει· καὶ ἔχουσιν οἱ ἐμφανεῖς θεοὶ καὶ τὴν ὁρατικὴν αἴσθησιν καὶ τὴν ἀκουστικὴν, ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν· αὐτοὶ γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχουσιν πρὸ τῶν ὄλων τὰς ρίζας καὶ τὰς αἰτίας πάντων· καὶ γὰρ τὸ ἐν τῇ σελήνῃ πρόσωπον εἰκόνας φέρον τοῦ ἡλίου ὦτα καὶ ὀφθαλμοὺς προφαίνει, οὐκ ἔτι δὲ ῥίνα καὶ στόμα· οὐδὲ γάρ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς τὸ ὁσφρητικὸν ἢ γευστικόν. Ὅτι αἱ γνώσεις οὐκ ἀμέσως ἄνωθεν κατιᾶσιν, ἀλλὰ διὰ μέσων τινῶν· ὡς γὰρ παρ' Ὀμήρῳ (μ 374—90) τῆς τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἥλιου συνουσίας ἢ γνώσις μέχρις Ὀδυσσεὺς κατῆλθε διὰ μέσου τοῦ τε ἀρχαγγελικοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Καλυψοῦς, οὕτως οὖν καὶ ὁ Ἑλενος (Η 44) ἦσθετο τὴν βουλὴν Ἀπόλλωνος καὶ Ἀθηνᾶς οὐ τῶν ἀκροτάτων ἀλλὰ τῶν προσεχῶν αὐτῷ καὶ δαιμονίων. ^[5]

in Cra 80 Ὅτι <τ> ὁ Ἀστυάναξ καὶ τὸ Ἑκτωρ (p 394 b) ὁ μὲν φιλόσοφος εἰς τὸ εἶδος καὶ τὸ σημασιόμενον βλέπων παραπλήσια αὐτὰ καλεῖ, οἱ δὲ γραμματικοὶ εἰς τὴν ὕλην καὶ τὰς συλλαβὰς καταφερόμενοι ἀνομοιότατα αὐτὰ ἄν φαῖεν. Ὅτι δεῖ τὸν ὀνοματοθέτην εἰς τὰ εἶδη τῶν ὀνομαζομένων βλέποντα τοῦτο ποιεῖν· τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ πᾶν ὁρῶντι δῆλον γίνεται.

in Cra 81 πολλῶν γὰρ γινομένων ψυχικῶν καθόδων εἰς τὸν περὶ γῆν τόπον καθ' ἑκάστην περίοδον, καὶ ἄλλων κατ' ἄλλας λήξεις διασπειρομένων καὶ βίους διαφέροντας προχειριζομένων, καὶ τῶν μὲν τοὺς προσήκοντας <τοῖς> ἑαυτῶν ἀγγελάρχαις καὶ νομεῦσιν ἐκλεγομένων, τῶν δ' εἰς ἀλλότριον εἶδος ζωῆς ἐνσπειρομένων, αὗται δὲ μάλιστα δοκοῦσι τοῖς ὀνόμασιν ἀποσεμνύνεσθαι τῶν σφετέρων ἡγεμόνων, ὅσαι τοὺς συγγενεῖς ἐκείνοις καὶ ἀνειμένους προεστήσαντο βίους· λέγω δ' οἷον αἱ μὲν ἀπὸ τῆς Ἀθηναϊκῆς προῖοῦσαι σειρᾶς καὶ τὴν ιδέαν ἀνεξάλλακτον φυλάττουσαι τῆς οἰκείας τῇ τάξει ταύτῃ ζωῆς, ὁμοῦ τῇ ἐνεργείᾳ καὶ ὄνομα τῇ θεῷ προσήκον ἑαυταῖς ἐπιφημίζουσιν, αἱ δὲ κατελθοῦσαι μὲν ἀπὸ τῆς τάξεως ταύτης, βίον δ' ἐλόμεναι μηδὲν αὐτῇ προσήκοντα, καὶ ὀνόμασιν ἀλλοτρίοις χρῶνται καὶ τοῖς τυχοῦσιν (οὕτω γὰρ ἄν, οἶμαι, καὶ Διόνυσοι καὶ Ἀσκληπιοὶ καὶ Ἑρμαῖ καὶ Ἡρακλέες ὁμώνυμοι τοῖς ἐφόροις αὐτῶν θεοῖς ἐπ' εὐεργεσίᾳ τῶν τῇδε τόπων προεληλύθασιν σὺν πομπῇ θεῶν), οὔτε τὸ εἶδος τῆς ζωῆς οὔτε τὰς ἐπωνυμίας τῶν οἰκείων ἀρχόντων ἀλλαξάμεναι. τὸν γοῦν Ἡρακλέα, φασίν,

Ἀλκείδην προσαγορευόμενον ἀπὸ τῶν θνητῶν πατέρων ἢ Πυθία κέκληκεν Ἡρακλέα διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἡράκλειον τάξιν καὶ θεότητα συγγένειαν· θεὸς γὰρ ὀνόματος ἀνθρώπῳ μεταδιδούς εἰς τὴν ὅλην αὐτοῦ σειρὰν καὶ τὴν ζωὴν ἣν προβέβληται βλέπων τὴν πρέπουσαν τίθησιν ἐπωνυμίαν. Ὅτι τῶν ἐν γενέσει φερομένων εἰδῶν τὰς ἐπωνυμίας δεῖ λαμβάνειν ἢ πρὸς πάντα τὰ αἴτια βλέποντας, τὰ τε ὅλα καὶ τὰ μεριστά, τὰ τε πόρρω καὶ τὰ προσεχῇ τοῖς γινομένοις, οἷον τὸν τε ὅλον ἵππον καὶ τὸν προσεχῇ καὶ φθαρτόν, ἢ πρὸς τὰ κρείττω μόνα καὶ τελειότερα καὶ ἀεὶ κατορθοῦντα καὶ πάντῃ τῆς ὕλης κρατοῦντα, οἷα εἰσι τὰ καθόλου. ^[5]

in Cra 82 ὅταν γὰρ ἐξ ἵππου βοῦς γένηται, ἢ μὲν μερικὴ φύσις κρατεῖται, διὸ καὶ οὐ γίνεται ἵππος, ἢ δ' ὅλη κρατεῖ φύσις, διὸ καὶ βοῦς γίνεται (πόθεν γὰρ τὸ βοὸς εἶδος, μὴ τῆς ἀπλῶς φύσεως κρατησάσης;) διὸ τὰ τοιαῦτα οὐχ ἀπλῶς τέρατα καλεῖ νῦν (p 393 b) ὁ Πλάτων, ἀλλ' οἷον τέρατα, ὡς μὴ πάντῃ ὄντα παρὰ φύσιν. Ὅτι τῶν φυτῶν μᾶλλον ἐπικρατεῖ ἡ φύσις ὡς ἐρριζωμένων· διὸ καὶ μικρᾶς τέχνης ῥοπή δύναται μεταβολὰς ποιεῖν. ^[10]

in Cra 83 ὡς ὅταν ἐνοφθαλμίζονται ἢ ἐγκεντρίζονται καὶ γίνηται ἀντὶ δρυὸς ἐλαία· ἦττον δὲ τῶν ζώων ἐπικρατεῖ, καὶ ἔτι πολὺ ἦττον τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι οἱ κατ' ἐλπίδα καὶ μνήμην τινῶν ὀνομαζόμενοι ἐκβέβληνται τοῦ ἐτυμολογικοῦ νόμου, καὶ τούτων μᾶλλον οἱ κατὰ μνήμην. ^[5]

in Cra 85 Ὅτι τὸν ἐτυμολογήσειν μέλλοντα δεῖ τὰς τῶν διαλέκτων εἰδέναι διαφοράς, τοὺς γὰρ ὁδόντας ἔδοντας καλοῦσιν οἱ Αἰολεῖς. δεύτερον καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ποιητῶν· λέγει γὰρ τις αὐτῶν (Theocr. XVI 33) ἀχῆνας τοὺς πένητας, παρὰ τὴν στέρησιν τοῦ ἔχειν ἰδίως οὕτως καλέσας. τρίτον καὶ τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα τῶν ὀνομάτων διακρίνειν, ἵνα μὴ τὸ μὲν δακρυόφιν σύνθετον εἴπῃ, τὸν δὲ φορκὸν (B 217) ἀπλοῦν. τέταρτον δεῖ αὐτὸν καὶ οἰκείως τοῖς πράγμασι ποιεῖν τὰς ἀναπτύξεις τῶν ὀνομάτων, ἵνα μὴ τὸν Μελέαγρον, ὥσπερ Εὐριπίδης (frg 517 N 2) κακῶς ἐτυμολογήσῃ διὰ τὴν μελέαν ἄγρα ν· οὐ γὰρ εἰκὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀπαίσιον ὄνομα θέσθαι τῷ παιδί· ἄμεινον οὖν ᾧ μέλει τὰ τῆς ἄγρα ς· τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ τοῦ Διονυσίου, οἷον μένανδρος ἢ παρθένος. πέμπτον καὶ τὴν παρατήρησιν τῆς διαφόρου χρήσεως δεῖ ποιεῖσθαι, οἷον ὅτι νοუმηνίαν μὲν Ἀττικοὶ φασί, νεομηνίαν δὲ Κρήτες. ἕκτον δεῖ αὐτὸν εἰδέναι καὶ τὰ πάθη τῶν λέξεων, οἷον ἀποκοπὰς συγκοπὰς ἐλλείψεις πλεονασμοὺς συναλοιφὰς ἀφαιρέσεις συνιζήσεις καὶ τὰ τοιαῦτα. ἑβδομον δεῖ αὐτὸν καὶ τὰς τῶν στοιχείων ιδιότητας εἰδέναι· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐσχάτων ἢ ὀρθότης δείκνυται τῶν ὀνομάτων καὶ ἢ πρὸς τὰ πράγματα συγγένεια. ὄγδοον δεῖ δ' αὐτὸν καὶ τὰς ἀμφιβολίας καὶ τὰς ὁμωνυμίας διακρίνειν· καταχώννυται γὰρ διὰ τούτων ἢ τῶν ὀνομάτων ἀλήθεια· μαλερόν γὰρ λέγεται καὶ τὸ μαραῖνον καὶ τὸ μαραινόμενον, ἐκμαγεῖον δ' ὁ Πλάτων καὶ τὸ ἐκμάσσον καλεῖ καὶ τὸ ἐκμασσόμενον τῶν ἄλλων τύπον. δεῖ δ' αὐτὸν καὶ τοὺς σχηματισμοὺς εἰδέναι οὐκ ἀεὶ πρὸς τὸν αὐτὸν λόγον γινομένους· ἄλλως γὰρ καὶ ὁ καλαμοθήρας λέγεται ὁ καλάμῳ θηρῶν καὶ ἄλλως ὁ φυγαδοθήρας ὁ φυγάδας θηρῶν. ἔτι καὶ τὰ ἑτεροζύγως λεγόμενα δεῖ εἰδέναι, οἷον ἀπὸ τῆς ἀρετῆς οὐκ ἀρεταῖος, ἀλλὰ σπουδαῖος καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ βάρβαρα δ' οὐ δεῖ ἀγνοεῖν, ἵνα μὴ βιαζώμεθα αὐτά, οἷον τὸν ἀκινάκην καὶ τὸν κἀνδν ν· τὸν μὲν οὖν ἐτυμολογήσοντα τοιαύτην δεῖ ἔχειν τὴν κριτικὴν φρόνησιν. αὐτῶν δὲ τῶν ἐτυμολογουμένων τὰ μὲν λέγεται κατὰ μίμησιν, οἷον σίζει ν· τὰ δὲ κατὰ ἀναφορὰν τὴν πρὸς ἕτερον, οἷον θαλλὸς παρὰ <τὸ> θεῖν ἄνω καὶ ἀθῶος ὁ ἀζήμιος· τὰ δὲ καταχρηστικῶς, οἷον κακόφρων, καίτοι τὸ φρονεῖν ἀγαθόν· τὰ δὲ ψευδωνύμως τῆς ὕλης μεταπεσούσης, οἷον πυξὶς ἢ ἀργυρ ᾱ· τὰ δὲ κατὰ ἱστορίαν, οἷον ὀβολὸς καὶ δραχμὴ ἢ, οἱ γὰρ παλαιοὶ σιδήροις ὀξέσιν ἐχρῶντο, οὓς ἐκάλουν ὀβολοὺς· ἐν γοῦν τοῖς ὠνίοις οἱ ἐξ ὀβολοῖ τὴν δράκα πληροῦντες δραχμὴ ἐκαλοῦντο· τὰ δ' εἰσὶν ἐπιδιατετακότες, οἷον ζωγράφος καὶ ὁ τὰ φυτὰ γράφων· τὰ δὲ καθ' ὑπερβολήν, ὡς ἄφωνος καὶ ἀκάρδιο ς· τὰ δὲ καθ' εὐφημισμὸν, ὡς ἡ χολὴ γλυκεῖ α· τὰ δὲ καθ' ἀναλογίαν, ὡς ὄρους κορυφὴ ἢ τὰ δὲ καθ' ὁμοιότητα, οἷον ὁ λέγων πικρὸν τὸ ἦθος καὶ ὠμό ν· τὰ δὲ κατὰ παρέγκλισιν, ὡς ἡ κνημὶς καὶ τὸ κρανίον ν· τὰ δὲ καθ' ἑλλειψιν, ὡς ἡ τράπεζα,

τετράπεζα οὔσα· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν εὐρόντων, ὡς ὁ οἶνος Διόνυσος· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν εὐρημάτων, ὡς ὁ Ἥφαιστος πῦρ· τὰ δὲ καθ' ὑπεροχὴν, ὡς [ὁ] κέραμος ὁ πίθος, καὶ χειρουργὸς ὁ ἰατρός· κέραμος γὰρ οὐδὲν ἦττον καὶ ἡ χύτρα καὶ ἡ κάλπις, καὶ χειρουργὸς οὐδὲν ἦττον καὶ ὁ ζωγράφος καὶ ὁ τέκτων. ^[45]

in Cra 86 "Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐλάττωσιν ἐχρῶντο γράμμασι πρὸς δῆλωσιν τῶν στοιχείων· τὸ γοῦν ε καὶ πρὸς τὴν ἐκφώνησιν ταύτην παρελάμβανον ἐπὶ τοῦ Ἑλένη καὶ ἀντὶ τοῦ η , ὡς ἐπὶ τοῦ ξηρὸν ξερὸν καὶ ἀντὶ τῆς εἰ διφθόγγου ἐρεσίαν τὴν εἰρεσίαν καλοῦντες. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ο μικρὸν καὶ τοῦτο ἐσήμαινεν αὐτοῖς ὁ δηλοῖ νῦν, καὶ τὴν ου δίφθογγον (τὸ γὰρ βούλεται βόλεται ἔλεγον καὶ τὸν οὐρανὸν ὀρανόν ν) καὶ τὸ ω· καὶ γὰρ τὰς ὥρας ὄρας (p 410 c) ἐκάλουν. ὅταν οὖν ὁ Πλάτων (p 393 d) λέγῃ τὸ ε καὶ τὸ ο τὰ ὀνόματα αὐτὰ ταῖς δυνάμεσιν ἔχειν, ῥητέον αὐτὸν πρὸς τὰς διφθόγγους ἀποβλέπειν, αἱ πάλοι οὐκ ἐδόκουν εἶναι δίφθογγοι, ἀλλ' ἐνὸς ἐκφώνησις μηκυνθέντος ὡς γὰρ τὰ δίχρονα νῦν ἐκτείνεσθαι καὶ συστέλλεσθαι δυνατόν καὶ ἕκαστόν ἐστιν ἔν, οὕτως καὶ ἐπὶ τούτων τῶν διφθόγγων ἐδόκει γίνεσθαι τοῖς παλαιοῖς. ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἐστίν, ἐξῆς ὁ Πλάτων αὐτὸς δείξει· τὸ γὰρ ὄνομα τῆς ἡμέρας ἐτυμολογῶν ἐρεῖ (p 418 c) τοὺς μὲν παλαιοὺς ἡμέραν λέγειν διὰ τοῦ ι , τοὺς δὲ ὑστέρους διὰ τοῦ ε λέγοντας εἰμέραν, ὡς τοῦ ε στοιχείου καὶ τὴν δίφθογγον σημαίνοντος. Ὅτι οἰκείως νῦν (p 394 e) τὸν Θεόφιλον καὶ τὸν Μνησίθεον παρείληφεν μονονουχὶ παρωδῶν τὰ ἐν Φαίδρῳ (p 249 c) λεγόμενα οὕτως· "μόνη γὰρ περαιοῦται ἢ τοῦ φιλοσόφου διάνοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις αἰεὶ ἐστὶ μνήμη κατὰ δύναμι ν"· ἢ γὰρ πρὸς τὸ θεῖον συγγένεια τῶν ψυχῶν κατὰ τὸν πρὸς αὐτὸ ἔρωτα καὶ κατὰ τὴν τῆς ὑπάρξεως τοῦ θεοῦ μνήμην γίνεται, καὶ τοῖς τοιούτοις μόνοις προσήκει τὰ πατρῶα καὶ νοερά ὀνόματα ἔχειν, τὰ δὲ γενεσιουργὰ τοῖς τὸν ἀόριστον καὶ ὑλώδη βίον ἀσπασαμένους. ^[5]

in Cra 88 "Ὅτι διττῶν τῶν ὀνομάτων ὄντων, τῶν μὲν ἐπὶ τοῖς αἰδίοις, ἃ καὶ κατ' ἐπιστήμην δηλονότι κεῖνται, τῶν δὲ ἐπὶ τοῖς φθαρτοῖς, ἃ καὶ ἀπορεῖται (οὔτε γὰρ τοὺς πατέρας εἰκὸς ἐστὶν τοῖς ἑαυτῶν παισὶν ἀπαΐσια τιθέναι ὀνόματα, οἷον Ὁρέστης Ἀτρεὺς Τάνταλος, οὔτε εἰκὸς προειδέναι αὐτοὺς τὸν τῶν παίδων ἐσόμενον βίον· καὶ γὰρ ἡ φυσιογνωμονικὴ ἀμυδρὸς συλλογισμὸς καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀρτιγενῶν)· πρὸς πάντα οὖν τὰ τοιαῦτα ἀπορήματα ὁ Σωκράτης (p 394 e sqq) κανόνας ἡμῖν ἐπιλύσεων σαφεῖς παραδίδωσιν. ἄνθρωποι μὲν γὰρ τὰς ἀφανεῖς περιόδους τῶν ψυχῶν οὐκ ἴσασιν οὐδὲ τὰς πρὸ τῆς γενέσεως ὀρέξεις, ἐν αἷς τὸ ὄλον τῶν πράξεων σχεδὸν περιέχεται· διὸ καὶ οὐκ εἰσὶν κριταὶ τῆς ὀρθότητος τῶν ἐκάστῳ εἶδει ζωῆς συστοίχων ὀνομάτων· θεοὶ δ' ἄρα καὶ δαίμονες οἱ καὶ τὰς δυνάμεις τῶν ψυχῶν καὶ τὰς ἐνεργείας προειληφότες τοῦτο σαφῶς γινώσκουσι, τὸ οἰκείως τοῖς βίοις τὰ ὀνόματα τιθέναι· καὶ ὥσπερ τὸν ἄλλον κληρὸν αὐταῖς ἀπονέμουσι κατ' ἀξίαν, οὕτως καὶ τὰς ἐπωνυμίας. ἐπειδὴ δὲ πανταχοῦ τῆς συντάξεως τῶν δοκούντων ἀτάκτων εἶναι καὶ ἀορίστων πραγμάτων αἰτιώμεθα τὴν τύχην, κἀνταῦθα δήπου. ταύτην παραληπτέον ὡς κυριωτάτην ἀρχήν. οἱ μὲν γὰρ πατέρες πρὸς μνήμην ἢ ἐλπίδα ἢ τι τοιοῦτο βλέποντες ὀνόματα τίθενται τοῖς παισίν, ἢ δὲ τύχη τὸ παρ' ἐκείνων ἄλλον τρόπον τεθὲν κυροῖ διὰ τὴν πρὸς τὸν βίον αὐτῶν συμφωνίαν. καλεῖτω τοῖνυν ὁ Ἀγαμέμνων τὸν παῖδα Ὁρέστην μὴ διὰ τὴν ἀγριότητα τοῦ ἦθους, ἀλλὰ διὰ τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν εὐκίνησίαν παρὰ τὸ ὀρούειν, ἥτοι καὶ ὀρῶν ἐν αὐτῷ τοιαῦτα σημεία φύσεως ἢ καὶ τοιοῦτον αὐτὸν γενέσθαι βουλόμενος, ἀλλ' ἡ τύχη τρόπον ἕτερον αὐτῷ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπεκλήρωσεν τὸν ἀληθέστερον· ἐκφαίνει γὰρ αὐτοῦ τὴν ζωὴν ὅλην. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας ἀξιοῖ (p 394 e) ἐτυμολογεῖν τὸ ὄνομα, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπικωτέρας· ταύτην γὰρ ἑώρα τῷ πράγματι συμφωνοτέραν. τῆς μὲν οὖν προσεχοῦς αἰτίας τῶν ὀνομάτων κατορθούσης πολλῶ μειζόνως ἢ τύχη ποιητικὴ τῶν τιθεμένων ἐστὶ· ταύτης δὲ ἀμαρτανούσης οὐδὲν κωλύει τὴν ὀλικὴν αἰτίαν τὴν τυχαίαν κατορθοῦν, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ φύσει τὸ αὐτὸ γίνεται· κατορθούσης μὲν γὰρ τῆς μερικῆς φύσεως καὶ ἡ ὅλη πολλῶ μᾶλλον κατορθοῖ, ἀστοχούσης δὲ

ἐκείνης δύναται ἡ ὅλη φύσις κατορθοῦν. μὴ δὴ τις τὴν τύχην ταύτην ἀλόγιστον αἰτίαν ἡγείσθω καὶ ἀόριστον (τὸ γὰρ ἔργον αὐτῆς εἰς νοῦν βλέπει), ἀλλὰ θεῖαν ἢ δαιμονίαν δύναμιν, οὐδὲν ἀφεῖσαν ἔρημον τῆς οἰκείας ἐπιστάσεως, ἀλλὰ πάντα καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ἐνεργημάτων ἡμῶν κατευθύνουσιν πρὸς τὸ εὖ καὶ πρὸς τὴν τοῦ παντὸς τάξιν· κατὰ γὰρ ταύτην καὶ πράττομεν ὀρθῶς πολλὰ καὶ ἀναφθεγγόμεθα εὐστόχως καὶ νοοῦμεν ἐπιβόλως· οἷον Φᾶρος μέντοι πρῶτον ἐπέπνευσεν μέγα δαίμων (τ 138) καὶ μηδὲ σε δαίμων ἐνταῦθα τρέψει ε , φίλος (I 600sq). κινούμεθα γὰρ ἀπὸ τῶν κρειττόνων αἰτίων ἄνωθεν οἷον ἐκ πρύμνης τῆς οὐσίας ἡμῶν τὰ ἡμέτερα κυβερνᾶν δυναμένων. ^[45]

in Cra 88 ⁽⁵⁶⁾ μίαν μὲν οὖν ταύτην ὁ Πλάτων εἰσήγαγεν αἰτίαν τῆς ὀρθῆς τῶν ὀνομάτων θέσεως, ἐτέραν δὲ τὴν τῶν ποιητῶν ἐνθεαζόντων καὶ ἐπιβαλλόντων τῇ ἀληθεῖ ὀνοματουργίᾳ, ὀρώντων τὰ ἐκβεβηκότα τῶν πράξεων καὶ δι' αὐτῶν οἷον ἀναλύνοντων εὐστόχως καὶ εὐρισκόντων τὰ οἰκεῖα ὀνόματα. τί οὖν κωλύει τοὺς ποιητάς, εἰς τὴν τόλμαν ἀπιδόντας τοῦ Ὁρέστου τὴν κατὰ τῆς μητρός, οὕτως αὐτὸν καλέσαι Ὁρέστην ὡς ὄρειον καὶ ἄγριον καὶ ἄκαρπον, ἅτε τὴν ἀρχὴν ἐκτεμόντα τῆς οἰκείας γενέσεως, καὶ τοῦτο παραδοῦναι τὸ ὄνομα τοῖς Ἑλλήσιν, τοὺς δὲ λαβόντας εὐστόχως τεθὲν κυρῶσαι διὰ τῆς χρήσεως; διὰ δὲ τῆς μιᾶς σειρᾶς τοῦ γένους προελθὼν ὁ Σωκράτης (p 395 a sqq) τῇ ἐτυμολογίᾳ δείκνυσιν ὅτι οὐ κατ' ἐκλογὴν ἀνθρώπων ἄλλη καὶ ἄλλη διεσπαρμένων τοῦτο ἐξ ἐπιτηδεύσεως ἔτυχεν, ἀλλ' ἀνάπαλιν ἐπὶ μιᾶς συγγενείας τῆς τυχεύσεως τοῦτο ὁρᾶται γινόμενον· ὥστε καὶ καθόλου ἀνάγκη τοῦτο οὕτως ἔχειν, καὶ κατὰ τὰ εἶδη τῆς ζωῆς αἱ ἐπωνυμίαι κεῖνται τοῖς ἐκ ταύτου γένους οὔσι καὶ οὐ κατὰ τὴν διαδοχὴν τῆς φύσεως· ἀκοινώνητον γὰρ πάντη καὶ ἀλλότριον, ὥσπερ τὸ τοῦ Ὁρέστου καὶ Ἀγαμέμνονος ἦθος, οὕτως καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῖς κλησίς. Ὅτι αἰεὶ ἐν ταῖς ἐτυμολογίαις ὁ Πλάτων πρῶτον ἐνδείκνυσιν ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πρᾶγμα τὸ δηλούμενον, ἔπειθ' οὕτως τὸ πρὸς ἐκεῖνο μὲν ὁμοιούμενον, ἐνυπάρχον δ' ἵχνος αὐτοῦ ταῖς συλλαβαῖς τοῦ ὀνόματος, οἷον ἐπὶ τοῦ Ὁρέστου (p 394 e) πρῶτον τὸ θηριῶδες εἰπὼν καὶ τὸ ἄγριον, ὕστερον τὸ ὄρειον προστέθεικεν, ὅπερ ταῖς συλλαβαῖς ἔγκειται· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος (p 395 a) τὸ διαπονεῖσθαι καὶ καρτερεῖν προεἰπὼν, ἐπήγαγεν ὅτι οὖν ἀγαστὸς ἀνὴρ διὰ τὴν ἐπιμονήν· οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐξῆς. ^[5]

in Cra 90 Ὅτι ἐν ταῖς ἐτυμολογίαις ὁ Πλάτων τῆς μὲν ὕλης καταφρονῶν, τοῦ δὲ εἵδους μάλιστα ἀντεχόμενος, τὸν Ἀγαμέμνονα παρὰ τὸ ἀγαστὸν συγκεῖσθαι λέγει (p 395 b), οὐ παρὰ τὸ ἄγα ν· οἱ δὲ γραμματικοὶ ἅτε τῇ ὕλῃ προσκείμενοι μάλιστα, τὸ δὲ τῆς ζωῆς εἶδος μὴ ὀρώντες, εἰκότως ἀπ' ἐναντίας ἐτυμολογήσουσιν. Ὅτι καὶ ἐν τούτοις (p 394 e sqq) Πλάτων ἐνδείκνυται ὅτι τὸ εἶναι ἡμῖν ἐν ψυχῇ ἐστὶ καὶ οὐκ ἐν σώματι, εἴπερ καὶ τὰ ὀνόματα ἐκ τῶν ψυχικῶν ἰδιωμάτων ὀρᾷ καὶ οὐκ ἐκ τῶν σωματικῶν. ^[5]

in Cra 92 Ὅτι καὶ πρὸς τὸ ἦθος ἡμᾶς ὀνίνησιν ὁ θεῖος Πλάτων ἐν τούτοις (p 394 e —395 e), εἴπερ τοὺς περὶ Ὁρέστην καὶ Ἀγαμέμνονα καὶ Ἀτρέα ὡς σφοδρούς τινας καὶ θυμοειδεῖς παραδίδωσιν καὶ τιμωρητικούς. ἀλλ' ἐπεὶ οἱ μὲν ἄκροι, ὁ μὲν εἰς τὴν μητέρα ὁ δὲ εἰς τὰ τέκνα ἐπλημμέλησεν, εἰκότως ψέγονται· ὁ δ' Ἀγαμέμνων, ἐπειδὴ τὴν σφοδρότητα εἰς τὸ φύσει πολέμιον γένος τῶν βαρβάρων ἐξήνεγκεν, ἀγαστὸς καὶ ἐπαινετὸς παραδίδοται. Ὅτι τὰ κατὰ Πέλοπα (p 395 c) διδάσκουσιν ἡμᾶς πρῶτον μὲν τῶν φαινομένων ὑπερορᾶν καὶ πρὸς τὰς ὅλας τῶν ψυχῶν περιόδους βλέπειν, καὶ οὐκ ἐξ ἁπαντος ἀντέχεσθαι τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλὰ πρὸς ταῦτα μὲν κεχαλᾶσθαι δεῖν, πρὸς δὲ τὰ θεῖα καὶ τὴν ἀρετὴν συντόνους εἶναι· καὶ ὅτι τῶν προγονικῶν ἁμαρτημάτων κοινωνοῦσιν οἱ παῖδες τῆς δίκης. ^[5]

in Cra 93 καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ διὰ τῆς πρὸς τοὺς ἀδίκους συντάξεως μέτοχοι γίνονται τῆς ἀδικίας, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἀπὸ σπερμάτων ὑπέστη πονηρῶν, καὶ τὰ ἐκτὸς ἐξημαρτημένως ἔλαβε τὴν ἀρχήν. τούτων δέ, φησὶν ὁ ἐν Φαίδρῳ (p 244 de) Σωκράτης, ἡ τελεστική δύναται καθαίρειν λύουσα τῶν παρόντων κακῶν διὰ τῆς περὶ τὸ θεῖον λατρείας. Ὅτι τὸ κατὰ τὸν Τάνταλον (p 395

de) διήγημα αινίττεται ψυχὴν τινα ἀναχθεῖσαν μὲν διὰ θεωρίας εἰς τὸ νοητόν (τροφή γὰρ θεῶν τὸ νοητόν), ἀποπεσοῦσαν δὲ τοῦ νοητοῦ τόπου εἰς γένεσιν κατενεχθῆναι καὶ τῷ πλήθει τῆς ἀλογίας κοινωνῆσαι τὴν νοερὰν αὐτῆς ζωὴν νεοτελῇ μὲν οὖσαν (διὸ καὶ παῖδα λέγεσθαι Διὸς· πᾶσα γὰρ ψυχὴ νεοτελής ἐκ τῆς τοῦ Διὸς αὐλῆς εἰς τὴν γένεσιν κάτεισιν· διὸ καὶ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε ὁ Ζεὺς), συγγενομένην δ' εἰδώλοισι ἀντ' ἀληθῶν καὶ ἀναπληθεῖσαν τῶν ἐνταῦθα κακῶν ἐν Ἄιδου τίνειν δίκας, πολὺ μὲν ἔχουσιν ἐπηρτημένον αὐτῇ τὸ γεῶδες καὶ βρῖθον καὶ ἔνυλον, ὑφ' οὗ τὸ νοερὸν αὐτῆς κατορώρεται, πάντων δ' οὖσαν ἐν ἐνδείᾳ τῶν θείων καρπῶν, καὶ φαντασίας μὲν αὐτῶν ἴσχουσιν ψιλὰς, διαπίπτουσιν δὲ τῆς ἀληθοῦς καὶ ἐναργοῦς αὐτῶν ἀντιλήψεως. ^[10]

in Cra 95 Ὅτι τὸ μὲν ἀποκληρωθῆναι τῷ τοιῷδε βίῳ τὸ τοιοῦτον ὄνομα τῆς τύχης ἔργον, τὸ δὲ κρατῆσαι τοῦτο παρὰ πᾶσιν τῆς φήμης (p 395 e)· ἡ γὰρ φήμη Διὸς ἄγγελος καθ' Ὅμηρον (B 94). Ὅτι ἀναλυτικῶς ὁ Σωκράτης ἀπὸ τῶν θείων ὀνομάτων, ἀγαλμάτων ὄντων τῶν θεῶν, ἐπὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἀνατρέχει καὶ τὰς ἐνεργείας· τὰς γὰρ οὐσίας αὐτῶν ὡς ἀρρήτους καὶ ἀγνώστους μόνῳ τῷ ἄνθει τοῦ νοῦ θεωρεῖν καταλείπει. ^[5]

in Cra 96 πάγκαλον οὖν ἐστὶν καὶ τὸ τοῦ Διὸς δημιούργημα ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ (p 396 bc), ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς οὐσίας αὐτοῦ διὰ ψυχῆς τῆς ὅλης καὶ φύσεως ὑποστάν ἐστὶν, τὸ δὲ τῆς γνώσεως διὰ τῆς μερικῆς ψυχῆς ἀπογεννηθέν. Ὅτι τῶν ἀκήρατον φυλαξάντων τὸ δῖον εἶδος τῆς ζωῆς οὐ λέγεται πατὴρ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ἔστιν, ὥσπερ Ἡρακλέους καὶ Διοσκούρων· τῶν δ' οὐδ' ἐπιστρέψαι ποτὲ πρὸς τὸ θεῖον δυνηθέντων οὐδαμοῦ πατὴρ ἂν κληθεῖται οὐθ' ὡς ὑπάρχων οὐθ' ὡς λεγόμενος. ^[5]

in Cra 97 ὅσοι δ' ἄρα μετέσχον μὲν τινος ὑπὲρ τὴν θνητὴν φύσιν ἐνεργείας, αὐθις δ' εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ἠνέχθησαν πόντον καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς ἀμπλακίας τὴν παρ' ἀνθρώποις ἠλλάξαντο τιμὴν, τούτοις μὲν πατὴρ ὁ Ζεὺς, ἀλλὰ τὸ ὅλον δὴ τοῦτο λεγόμενος πατὴρ. Ὅτι τὸ πατρικὸν αἷτιον ἄρχεται μὲν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ κρυφίων θεῶν (ἐκεῖ γὰρ οἱ πρῶτιστοι τῶν ὅλων πατέρες), πρόεισι δὲ διὰ πάντων τῶν νοερῶν θεῶν εἰς τὴν δημιουργικὴν τάξιν.

in Cra 98 καὶ γὰρ ταύτην ἅμα ποιητικὴν τε καὶ πατρικὴν ἀνυμνεῖ ὁ Τίμαιος (p 41 a) λέγων δημιουργὸς πατὴρ τε ἔργων, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἀνωτέρω τῆς μιᾶς δημιουργίας θεοὶ θεῶν λέγονται πατέρες, ὁ δὲ δημιουργὸς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε ὑφιστάς θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους, ἐπὶ δὲ καὶ τῶνδε τινῶν ἰδίως καλεῖται πατὴρ, οἷον Ἡρακλέους, οἱ τὸν δῖον βίον καὶ ἡγεμονικὸν διὰ τῆς ἐν τῇ γενέσει ζωῆς ἀτρέπτως διεφύλαξαν. τριχῶς ἄρα πατὴρ ὁ Ζεὺς, θεῶν, ψυχῶν, μερικῶν ψυχῶν νοερὸν καὶ δῖον ἐλομένων βίον. Τῆς τοίνυν νοερᾶς τῶν θεῶν διακοσμήσεως ἄνωθεν μὲν ὀριζομένης τῷ βασιλεῖ τῶν ὅλων θείων γενῶν καὶ πατρικὴν ἔχοντι πρὸς πάντας τοὺς νοεροὺς ὑπεροχὴν, ὃν τε Φάνητα φησὶν Ὀρφεύς (frg 127), πρωτόγονον μάκαρες κάλεον κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον, προΐουσης δὲ διὰ τε τῶν τριῶν Νυκτῶν καὶ τῶν Οὐρανίων ὑποστάσεων εἰς τὴν Τιτανικὴν γενεάν, ἡ πρώτη τῶν πατέρων ἑαυτὴν διέκρινεν καὶ τῆς συνοχικῆς βασιλείας τὴν διαιρετικὴν ἠλλάξατο τῶν ὅλων προστασίαν· [καὶ] ἀναφαίνεται πᾶν τὸ δημιουργικὸν τῶν θεῶν γένος ἀπὸ πάντων μὲν τῶν προειρημένων ἀρχικῶν αἰτίων καὶ βασιλικῶν, προσεχῶς δ' ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν Τιτανικῶν διακόσμων ἡγεμόνος καὶ πρὸ τῶν ἄλλων δημιουργῶν ὁ Ζεὺς, τὸ ἐνιαῖον κράτος τῆς ὅλης δημιουργικῆς σειρᾶς κληρωσάμενος καὶ τὰ τε ἀφανῆ πάντα καὶ τὰ ἐμφανῆ παράγων καὶ ὑφιστάς, νοερὸς μὲν αὐτὸς ὑπάρχων κατὰ τὴν τάξιν, τὰ δ' εἶδη τῶν ὄντων καὶ τὰ γένη προάγων εἰς τὴν τῶν αἰσθητῶν διακόσμησιν, καὶ τῶν μὲν ὑπὲρ ἑαυτὸν θεῶν πεπληρωμένος, τοῖς δ' ἐγκοσμίοις πᾶσιν ἅφ' ἑαυτοῦ τὴν εἰς τὸ εἶναι πρόοδον παρέχων.

[20]

in Cra 99

διὸ δὴ καὶ Ὀρφεὺς (frg 127) δημιουργοῦντα μὲν αὐτὸν τὴν οὐρανίαν πᾶσαν γενεὰν παραδίδωσιν καὶ ἥλιον ποιοῦντα καὶ σελήνην καὶ τοὺς ἄλλους ἀστρώους θεούς, δημιουργοῦντα δὲ τὰ ὑπὸ σελήνην στοιχεῖα καὶ διακρίνοντα τοῖς εἶδεσιν ἀτάκτως ἔχοντα πρότερον, σειρὰς δ' ὑφιστάντα θεῶν περὶ ὅλον τὸν κόσμον εἰς αὐτὸν ἀνηρτημένας καὶ διαθεσμοθετοῦντα πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίους θεοῖς τὰς κατ' ἀξίαν διανομὰς τῆς ἐν τῷ παντὶ προνοίας. καὶ Ὅμηρος δ' ἐπόμενος Ὀρφεὶ πατέρα μὲν αὐτὸν ἀνυμνεῖ κοινῇ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα καὶ ὑπατον κρειόντων, καὶ περὶ αὐτὸν συνάγεσθαι φησι πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ ἐν αὐτῷ μένειν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τελειοῦσθαι· καὶ γὰρ ἐπιστρέφειν πάντας πρὸς αὐτὸν διὰ τῆς Θέμιδος· Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι ἡ δ' ἄρα πάντῃ φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι (Υ 4sq)· καὶ ἀγείρονται πάντες κατὰ τὴν μίαν τοῦ Διὸς βούλησιν καὶ γίνονται Διὸς ἔνδον, ὥς φησιν ἡ ποίησις (Υ 13), καὶ διακρίνει πάλιν ἔνδον αὐτοὺς κατὰ τὰς δύο συστοιχίας καὶ εἰς τὴν πρόνοιαν ἀνεγείρει τῶν δευτέρων, μένων αὐτὸς ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἥθει κατὰ τὸν Τίμαιον (p 42 e)· ὡς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἀλίσστον ἔγειρεν (Υ 31)· χωριστὸς δ' ἐστὶν ἐκεῖνος καὶ ἀφ' ὅλων ἐξηρημένος τῶν ἐγκοσμίων· ὅθεν καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν ὀλικώτατοι καὶ ἡγεμονικώτατοι, καίτοι δοκοῦντες ἰσάξιοι πως εἶναι τῷ Διὶ διὰ τὴν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἰτίων πρόοδον, πατέρα καλοῦσιν αὐτόν· καὶ γὰρ ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἥρα διὰ ταύτης αὐτὸν τῆς προσρήσεως ἀνευφημοῦσιν· καίτοι καὶ ἡ Ἥρα δικαιολογεῖται πρὸς αὐτὸν ὡς τῆς αὐτῆς οὔσα τάξεως· καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν ὅθεν σοί, καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος (Δ 58 sq)· ἀλλὰ καὶ ὁ Ποσειδῶν· τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκετο Ῥέα, Ζεὺς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Αἰδης (Ο 187)· ἀλλὰ ὅμως πατὴρ ὑπ' ἀμφοῖν προσαγορεύεται. [55]

in Cra 99 (50) δ' αἴτιον, ὅτι πάσης τῆς δημιουργίας τὴν μίαν καὶ ἀμέριστον αἰτίαν προεἶληφεν, καὶ ἔστι πρὸ τῆς Κρονίας τριάδος καὶ τῶν τριῶν πατέρων συνοχεύς, καὶ τὴν τῆς Ἥρας ζωογονίαν περιέχει πανταχόθεν· ὅθεν δὴ καὶ ψυχούσης ἐκείνης τὸ πᾶν αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ψυχὰς ὑφίστησιν. εἰκότως οὖν καὶ τὸν ἐν Τιμαίῳ δημιουργὸν τὸν μέγιστον εἶναι Δία φαμέν· αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ καὶ τοὺς νοῦς παράγων τοὺς ἐγκοσμίους καὶ τὰς ψυχὰς, καὶ μὴν καὶ ὁ τὰ σώματα πάντα τοῖς τε σχήμασι καὶ τοῖς ἀριθμοῖς διακοσμῶν καὶ μίαν ἔνωσιν καὶ φιλίαν αὐτοῖς ἄλυτον καὶ δεσμὸν ἐντιθεὶς οὗτός ἐστιν. τοιαῦτα γὰρ καὶ παρὰ τῷ Ὀρφεὶ (frg 122) συμβουλεύει τῷ Διὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς δημιουργίας ἡ Νύξ· αὐτὰρ ἐπὴν δεσμὸν κρατερόν περὶ πᾶσι τανύσσης· δεσμός δὲ τῶν ἐγκοσμίων, προσεχὴς μὲν ὁ διὰ τῆς ἀναλογίας, τελειότερος δ' ὁ παρὰ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς· διὸ καὶ ὁ Τίμαιος (p 31 c) τὴν τε διὰ τῆς ἀναλογίας κοινωνίαν τῶν στοιχείων δεσμὸν προσεῖρηκεν καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ζωῆς ἀδιάλυτον ἔνωσιν· δεσμοῖς γὰρ ἐμψύχοις δεθέντα τὰ ζῶα ἐγεννήθη, φησὶν (p 38 e). τούτων δ' ἔτι σεμνότερος δεσμός ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς ὑπάρχει βουλήσεως· τῆς ἐμῆς, φησί (p 41 b), βουλήσεως μείζονος ἔτι καὶ κυριωτέρου δεσμοῦ λαχόντες ἐκείνῳ ν. ταύτης τοίνυν τῆς ἐννοίας περὶ τοῦ μεγίστου Διὸς ὥσπερ ἀσφαλοῦς ἐχόμενοι πείσματος, ὅτι δημιουργός ἐστιν καὶ πατὴρ τοῦδε τοῦ παντὸς καὶ ὅτι νοῦς ἀμέθεκτος παντελὴς καὶ ὅτι πάντα πληροὶ τῶν τ' ἄλλων ἀγαθῶν καὶ τῆς ζωῆς, θεωρήσωμεν ὅπως ὁ Σωκράτης ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἐκφαίνει τὴν περὶ τοῦ θεοῦ τούτου μυστικὴν ἀλήθειαν. Ὅτι ὁ μὲν Τίμαιος (p 28 c) ἐργώδη φησὶν εἶναι τὴν γνῶσιν τῆς τοῦ δημιουργοῦ οὐσίας, νῦν (p 396 a) δ' ὁ Σωκράτης τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ ῥάδιον εἶναι κατανοῆσαι λέγει, ὅπερ τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν αὐτοῦ δηλοῖ.

[80]

in Cra 101 Ὅτι τὸ ἀμέριστον τῆς τῶν θεῶν ἐνεργείας μεριστῶς ἡ ψυχὴ ἡμῶν γινώσκει καὶ πεπληθυσμένως τὸ ἐνιαῖον, καὶ μάλιστα τοῦτο γίνεται περὶ τὸν δημιουργόν, οὗ καὶ τὸ ἐν ὄνομα ὡς λόγον προφέρομεν, τοῦ ἐξαπλοῦντος τὰ εἶδη τὰ νοερὰ καὶ τὰς νοητὰς αἰτίαις προκαλουμένου καὶ ἀνελίσσοντος πρὸς τὴν τοῦ παντὸς δημιουργίαν καὶ γὰρ ὁ Παρμενίδης (p

146 a) τῇ ταυτότητι καὶ τῇ ἑτερότητι τοῦτον χαρακτηρίζει, καὶ δύο πίθοι παρ' αὐτῷ κατὰ τὴν ποίησιν (Ω 527), καὶ ἡ μυστικωτάτη παράδοσις καὶ αἱ παρὰ τῶν θεῶν φῆμαι λέγει (or chald p 14) ὡς δυὰς παρὰ τῷδε κάθεται, καὶ φησὶν· ἀμφοτέρων γὰρ ἔχει νῶ μὲν κατέχειν τὰ νοητὰ , αἰσθησὶν δ' ἐπάγειν κόσμους, καὶ τί δεῖ λέγειν; αὐτόθεν γὰρ αὐτὸν προσαγορεύει δις ἐπέκεινα καὶ δις ἑκεῖ, καὶ ὅλως αὐτὸν διὰ τῆς δυάδος εὐφημεῖ· πᾶν γὰρ τὸ γόνιμον καὶ ὑποστατικὸν τῶν ἐγκοσμίων ἐνοειδῶς ὁ δημιουργὸς προεἰληφεν· εἰκότως ἄρα καὶ τὸ ὄνομα διττόν ἐστιν αὐτοῦ, ὦν τὸ μὲν Δία τὴν δι' οὗ αἰτίαν δηλοῖ, ἥτις ἐστὶν ἡ πατρικὴ ἀγαθότης, τὸ δὲ Ζῆνα τὴν ζωογονίαν, ὦν τὰς πρώτας ἐν τῷ παντὶ αἰτίας ὁ δημιουργὸς ἐνιαίως προεἰληφεν· καὶ ἔστι τὸ μὲν τῆς Κρονικῆς σειρᾶς καὶ πατρικῆς σύμβολον, τὸ δὲ τῆς ζωογόνου Ῥέας καὶ μητρικῆς, καὶ ὡς μὲν τὸν Κρόνον ὅλον εἰσδεξάμενος οὐσιοποιός ἐστιν τῆς τριπλῆς οὐσίας, ἀμερίστου, μέσης, μεριστῆς. κατὰ δὲ τὴν ἐν ἑαυτῷ Ῥεᾶν τριπλῆν πηγάζει ζωὴν, νοερὰν, ψυχικὴν, σωματικὴν. ταῖς δὲ δημιουργικαῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσι καὶ ἐνεργείαις εἰδοποιεῖ ταῦτα καὶ διακρίνει, καὶ ἔστιν ἄρχων καὶ βασιλεὺς πάντων, καὶ τῶν τριῶν δημιουργῶν ἐξήρηται. οὗτοι μὲν γὰρ διείλοντο τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν, ὡς φησιν ὁ ἐν Γοργίᾳ (p 523 a) Σωκράτης, ὁ δὲ Ζεὺς οὗτος ἅπαξ τῶν τριῶν ἀδιαιρέτως βασιλεύει καὶ ἐνιαίως ἄρχει· ἔστιν οὖν τῆς μὲν πατρικῆς τριάδος αἴτιος καὶ τῆς συμπάσης δημιουργίας, συνοχεὺς δὲ τῶν τριῶν δημιουργῶν, καὶ βασιλεὺς μὲν ὡς τοῖς πατράσι συντεταγμένος, ἄρχων δ' ὡς προσεχῶς τῆς δημιουργικῆς τριάδος ὑπεριδρυμένος καὶ τὴν ἐνοειδῆ περιέχων αὐτῆς αἰτίαν. τὸ δὲ δίχα διειληφθαι τοῦνομα ἐμφαίνει ὅτι μεριστῶς αἱ εἰκόνες τὰς ἐνιαίας τῶν παραδειγμάτων αἰτίας καταδέχονται καὶ ὅτι συγγενὲς τοῦτο τῷ τὴν νοερὰν ἐν ἑαυτῷ προσθησάμενῳ δυάδα· καὶ γὰρ διττοὺς ὑφίστησι διακόσμους, τὸν τε οὐράνιον καὶ τὸν ὑπερουράνιον, ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὸ σκῆπτρον εἶναι φησιν ὁ θεολόγος (frg 116) πισύρων καὶ εἴκοσι μέτρων, ὡς διττῶν ἄρχοντος δυωδεκάδων. Ὅτι ἡ τοῦ κόσμου ψυχὴ τοῖς ἑτεροκινήτοις δίδωσι τὸ ζῆν· τούτοις γὰρ πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως γίνεται, ὡς φησιν ὁ Πλάτων ἐν τε Φαίδρῳ (p 245 e) καὶ ἐν Νόμοις (X p 892 a sqq), ὁ δὲ δημιουργὸς ἅπασιν ἀπλῶς χορηγεῖ τὴν ζωὴν τὴν τε θεῖαν καὶ τὴν νοερὰν καὶ τὴν ψυχικὴν καὶ τὴν περὶ τοῖς σώμασι μεριστήν. ^[5]

in Cra 103 Ὅτι κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν ἡ ἐτυμολογία γέγονεν (p 396 b) οἰκείως· αἴτιος γὰρ ὁ Ζεὺς πάντων ἀπλῶς. Μὴ δὲ τις οἰέσθω τοὺς θεοὺς ἐν ταῖς ἀπογεννήσεσι τῶν δευτέρων ἐλασσοῦσθαι μὴδ' ἀπομερισμὸν τῆς οἰκείας οὐσίας ὑπομένειν εἰς τὴν τῶν καταδεεστέρων ὑπόστασιν μὴδ' ἔξω που ἑαυτῶν ἐκτίθεσθαι τὰ γεννήματα, ὥσπερ τοὺς τῶν θνητῶν παίδων αἰτίους, μὴδ' ὅλως κινουμένους ἢ μεταβάλλοντας γεννᾶν, ἀλλὰ μένοντας ἐν ἑαυτοῖς αὐτῷ τῷ εἶναι παράγειν τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ περιέχειν τὰ ὑποστάντα πανταχόθεν, καὶ πάσας αὐτῶν τὰς ποιήσεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἄνωθεν τελειοῦν· μὴδ' αὖ τοὺς παῖδας λεγομένους τῶν ὀλικωτέρων θεῶν ἡγεῖσθω τις ἀφίστασθαι τῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόπτειν τὴν πρὸς αὐτοὺς ἔνωσιν, μὴδὲ τὴν ιδιότητα τῆς ὑπάρξεως διὰ κινήσεως παραδέχεσθαι καὶ ἀοριστίας εἰς τὸν ὅρον ἐπιστρεφομένης· οὐδὲν γὰρ ἄλογον οὐδ' ἄμετρόν ἐστιν ἐν τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν· ἀλλὰ τὰς προόδους ἡγεῖσθω δι' ὁμοιότητος γίνεσθαι καὶ μίαν κοινωνίαν τῆς οὐσίας εἶναι καὶ συνέχειαν τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν ἀδιαίρετον παρὰ τε τοῖς παισὶ καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῶν μὲν δευτέρων ὅλων ἐνιδρυομένων τοῖς πρεσβυτέροις, τούτων δ' αὖ πάλιν τελειότητος καὶ ἀκμῆς καὶ δραστηρίου ποιήσεως τοῖς καταδεεστέροις μεταδιδόντων. ^[20]

in Cra 104 κατὰ δὲ τούτους τοὺς προσδιορισμοὺς καὶ τὸν Δία τοῦ Κρόνου λέγεσθαι νομίσωμεν υἱόν (p 396 b)· νοῦς γὰρ ὦν δημιουργικὸς ὁ Ζεὺς ἄλλου νοῦ πρόεισιν ὑπερτέρου καὶ ἐνοειδεστέρου, πληθύνοντος μὲν τὰς οἰκείας νοήσεις, τὸ δὲ πλῆθος εἰς ἔνωσιν ἐπιστρέφοντος, καὶ πολλαπλασιάζοντος μὲν τὰς νοερὰς δυνάμεις, εἰς δὲ τὴν ἀμέριστον ταυτότητα τὰς παντοίας ἀνελίζεις αὐτῶν ἀνάγοντος προσεχῇ δὲ τὴν κοινωνίαν πρὸς αὐτὸν ἐνστησάμενος καὶ πληρούμενος ἀπ' αὐτοῦ τῶν νοερῶν ἀγαθῶν ὅλων, εἰκότως καὶ λέγεται τοῦ Κρόνου παῖς ἐν τε

ὕμνοις καὶ ἐν ἐπικλήσεσιν, ὡς ἀνεκφαίνων τὸ κρύφιον καὶ ἀναπλῶν τὸ συνεσπειραμένον καὶ διαιρῶν τὸ ἀμέριστον τῆς Κρονίας μονάδος, καὶ δευτέραν βασιλείαν μερικωτέραν ἀντὶ ὀλικωτέρας καὶ δημιουργικῆν ἀντὶ πατρικῆς καὶ πανταχοῦ προϊοῦσαν ἀντὶ τῆς σταθερῶς ἐν ἑαυτῇ μενούσης προβαλλόμενος. Διὰ τί ὁ Σωκράτης ὑβριστικὸν ὑπέλαβεν (p 396 b) εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως Κρόνου, καὶ πρὸς τί ἀποβλέψας ταύτην ἀφῆκε τὴν φωνήν; ἢ τὸν κόρον ὕβρεως αἴτιον εἶναί φασιν οἱ ποιηταί, τὴν ἀμετρίαν καὶ τὴν πλησμονὴν οὕτως προσαγορεύοντες, ὕβριν γάρ φασι, τίκτει κόρο ς; εἰ οὖν τις ἀνεπισκέπτως ἐπιβάλοι τῷ ὀνόματι τοῦ Κρόνου, ὑβριστικὸν αὐτὸ δόξει εἶναι, τὸν γὰρ κεκορημένον καὶ πεπληρωμένον δηλοῖ τῷ ἐξαίφνης ἀκούοντι. ^[5]

in Cra 105 διὰ τί οὖν, εἰ καὶ ὑβριστικὸν ἦν τὸ τοιοῦτον ὄνομα, οὐκ εὐφήμεως καὶ πρεπούση θεοῖς σιγῇ τοῦτο παρέδραμεν; ἢ ὅτι τῆς βασιλικῆς τῶν θεῶν σειρᾶς ἀρχομένης μὲν ἀπὸ Φάνητος, καταντώσης δ' εἰς τὸν δεσπότην ἡμῶν τὸν Διόνυσον καὶ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον ἄνωθεν ἄχρι τῆς ἐσχάτης βασιλείας προαγοῦσης, μόνος ὁ Κρόνος, τὴν τετάρτην βασιλικὴν τάξιν κληρωσάμενος, παρὰ πάντας τοὺς ἄλλους ὑβριστικῶς δοκεῖ κατὰ τὸ μυθικὸν πρόσχημα προσδέχεσθαι καὶ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ τὸ σκῆπτρον καὶ μεταδιδόναι τῷ Διὶ· καὶ γὰρ ἡ Νύξ παρ' ἐκόντος αὐτὸ λαμβάνει τοῦ Φάνητος· σκῆπτρον δ' ἀριδείκετον εἶο χέρεσσιν θῆκε θεᾶς Νυκτός ς, 〈ἵν' ἔχη〉 βασιληΐδα τιμήν (Orph. frg 86). καὶ ὁ Οὐρανὸς παρὰ τῆς Νυκτός ἐκούσης ὑποδέχεται τὴν ἐπικράτειαν τῶν ὄλων· καὶ ὁ Διόνυσος 〈ὁ〉 τελευταῖος θεῶν βασιλεὺς παρὰ τοῦ Διός· ὁ γὰρ πατὴρ ἰδρύει τε αὐτὸν ἐν τῷ βασιλείῳ θρόνῳ καὶ ἐγχειρίζει τὸ σκῆπτρον καὶ βασιλέα ποιεῖ τῶν ἐγκοσμίῳν ἀπάντων θεῶν· κλυτὲ θεοί· τὸν δ' ὕμιν ἐγὼ βασιλῆα τίθημι (Orph. frg 190) λέγει πρὸς τοὺς νέους θεοὺς ὁ Ζεὺς. μόνος δ' ὁ Κρόνος καὶ ἀφαιρεῖται τὸν Οὐρανὸν τὴν βασιλείαν τελῶς, καὶ τῷ Διὶ παραχωρεῖ τῆς ἡγεμονίας, τέμνων καὶ τεμνόμενος, ὡς φησιν ὁ μῦθος (Orph. frg 114). ἐπεὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην διαδοχὴν ὑβριστικὴν οὖσαν ἐπὶ Κρόνου λεγομένην ἑώρα ὁ Πλάτων παρὰ τοῖς θεολόγοις, μνήμης ἡξίωσεν καὶ τὴν ἐν τῷ ὀνόματι φαντασίαν τῆς ὕβρεως, ἵνα καὶ ταύτῃ προσῆκον ἀποφήνῃ τὸ ὄνομα τῷ θεῷ, καὶ εἰκόνα φέρον τῆς περὶ ἐκεῖνον μυθευομένης ὕβρεως, ἡμᾶς δ' ἀναδιδάξῃ καὶ τὰ μυθικὰ πλάσματα πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐπανάγειν ὡς προσήκει περὶ θεῶν καὶ τὴν φαινομένην τερατολογίαν εἰς ἐπιστημονικὴν ἔννοιαν ἀναπέμπειν. Ὅτι τὸ μέγα (p 396 b) ἐπὶ τῶν θεῶν οὐ διαστατῶς, ἀλλὰ νοερώς ἀκουστέον, καὶ κατὰ τὴν αἰτίας δύναμιν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν μεριστὴν ὑπεροχήν. ^[40]

in Cra 106 ἀλλὰ διὰ τί τὸν Κρόνον διάνοιαν νῦν (p 396 b) καλεῖ; ἢ εἰς τὸ πλῆθος ἀπιδὼν τῶν ἐν αὐτῷ νοήσεων καὶ τὰς τάξεις τῶν νοητῶν τὰς ἐν αὐτῷ περιεχομένας καὶ τὴν ἀνέλιξιν τῶν εἰδῶν, ἐπεὶ καὶ ἐν ἄλλοις τὸν δημιουργικὸν νοῦν λογίζεσθαι φησιν, καὶ διανοούμενον ποιεῖν τὸν κόσμον, εἰς τὰς μεριστὰς αὐτοῦ καὶ διηρημένας ἀποβλέπων νοήσεις, καθ' ἃς οὐ τὰ ὅλα μόνον, ἀλλὰ τὰ μέρη δημιουργεῖ. ἀλλ' ὅταν μὲν ὁ Κρόνος νοῦς λέγεται, διανοίας ἐπέχει τάξιν ὁ Ζεὺς· ὅταν δ' αὖ ὁ Κρόνος διάνοια, πάντως πρὸς ἄλλον τινὰ νοῦν ὑπέρτερον κατ' ἀναλογίαν φήσομεν οὕτως καλεῖσθαι. εἴτ' οὖν τὸν νοητὸν καὶ κρύφιον νοῦν λέγειν ἐθέλοις, εἴτε τὸν ἐκφαντορικὸν εἴτε τὸν συνεκτικὸν εἴτε τὸν τελεσιουργόν, εἴη ἂν ὁ Κρόνος διάνοια πρὸς τούτους ἅπαντας· τὴν γὰρ ἡνωμένην νόησιν εἰς πλῆθος προάγει καὶ πεπλήρωκεν ἑαυτὸν τῶν ἐπὶ πᾶν διεγειρομένων νοητῶν· ὅθεν δὴ καὶ ἡγεμῶν εἶναι λέγεται τοῦ Τιτανικοῦ γένους καὶ διακρίσεως παντοίας ἕξαρχος καὶ τῆς ἑτεροποιοῦ δυνάμεως. καὶ τάχ' ἂν ὁ Πλάτων ἐν τούτοις τοῦ τῶν Τιτάνων ὀνόματος διττὰς ἐξηγήσεις ἡμῖν ἀρchoειδεῖς παραδίδωσιν, ἃς Ἰάμβλιχος τε καὶ Ἀμέλιος ἀναγέγραφεν· Τιτᾶνας γὰρ ὁ μὲν παρὰ τὸ διατείνειν ἐπὶ πάντα τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις, ὁ δὲ παρὰ τὸ τι ἄτομον κεκλησθαι φησιν, ὡς τοῦ μεριστοῦ καὶ τῆς διακρίσεως τῶν ὄλων εἰς τὰ μέρη τὴν ἀρχὴν ἐκ τούτων λαμβανούσης. ὁ γοῦν Σωκράτης νῦν ταῦτα ἀμφοτέρω ἐνδείκνυται, μεγάλην τινὰ προσειπὼν (p 396 b) τὴν διάνοιαν τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων· τὸ μὲν γὰρ μέγα

τῆς ἐπὶ πάντα διηκούσης ἐστὶν δυνάμει, τὸ δὲ τινὰ τῆς ἄχρι τῶν μερικωτάτων προοιούσης. Ὅτι τὸ Κρόνος ὄνομα τριχῶς ἀναλύεται νῦν (p 396 b)· ὦν ἡ μὲν πρώτη λέγουσα αὐτὸν εἶναι πλήρωμα τῶν νοερῶν ἀγαθῶν καὶ κόρον εἶναι τοῦ θείου νοῦ τῷ ἔμφασιν ἔχειν τὸν ὑπὸ τῶν πολλῶν κακιζόμενον κόρον καὶ πλησμονὴν ὡς ὑβριστικὴ ἐκβάλλεται· ἡ δὲ δευτέρα, τὸν ἀτελεῖ καὶ παιδαριώδη ἐμφαίνουσα, ὡσαύτως ἐκβάλλεται· ἡ δὲ τρίτη, καθαρότητος μεστὸν καὶ ἀχράντου νοήσεως καὶ ἀμειλίκτου ζωῆς προστάτην ἀνυμνοῦσα, εὐδοκιμεῖ. ^[5]

in Cra 107 νοῦς γάρ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Κρόνος καὶ πάσης νοερᾶς ζωῆς ὑποστάτης, ἀλλὰ νοῦς ἐξηρημένος τῆς πρὸς τὰ αἰσθητὰ συντάξεως καὶ ἄυλος καὶ χωριστός, αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος, ὅς γε καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ προκύψαντας εἰς ἑαυτὸν αὐθις ἐπέστρεψεν καὶ ἐνεκολπίσατο καὶ ἐν ἑαυτῷ σταθερῶς ἵδρυσεν. ὁ μὲν γὰρ δημιουργὸς τοῦ παντός, εἰ καὶ νοῦς ἐστὶν θεῖος, ἀλλὰ διακοσμεῖ τὰ αἰσθητὰ καὶ προνοεῖ τῶν καταδεεστέρων· ὁ δὲ μέγιστος Κρόνος ἐν νοήσεσιν οὐσίωται χωρισταῖς καὶ τῶν ὅλων ὑπερεχούσαις· οὐ γὰρ ἐς ὕλην πῦρ ἐπέκεινα τὸ πρῶτον ἐῆν δύναμιν κατακλίνει, φησὶ τὸ λόγιον (or chald p 13). τούτου δ' ἐξήρηται καὶ ἀπὸ τούτου πρόεισιν ὁ δημιουργός, νοῦς ὑπάρχων περὶ τὸν ἄυλον νοῦν καὶ περὶ αὐτὸν ὡς νοητὸν ἐνεργῶν καὶ τὸ κρύφιον αὐτοῦ προάγων εἰς τὸ ἐμφανές. νοῦ γὰρ νοῦς ἐστὶν ὁ τοῦ κόσμου ποιητής, καὶ μοι δοκεῖ τῶν νοερῶν ἰδίως καλουμένων θεῶν ἀκρότατος ὢν ὁ Κρόνος, νοῦς μὲν ὡς πρὸς τὸ νοητὸν γένος εἶναι τῶν θεῶν· πάντες γὰρ οἱ νοεροὶ τῶν νοητῶν ἀντέχονται καὶ συνάπτονται ἐκείνοις διὰ τῶν νοήσεων· οἱ τὸν ὑπέркоσμον πατρικὸν βυθὸν ἴσπερ νοοῦντες, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ ὕμνος (or chald p 18)· νοητὸς δὲ ὡς πρὸς τοὺς νοεροὺς πάντας. ταύτην τοίνυν τὴν <ἀ> μέριστον αὐτοῦ καὶ ἀμέθεκτον ὑπεροχὴν ἢ καθαρότης ἐνδείκνυται· τὸ γὰρ ἀνέπαφον τῆς ὕλης καὶ τὸ ἀμέριστον καὶ τὸ ἄσχετον διὰ τοῦ καθαροῦ σημαίνεται. τοσαύτη γὰρ ἐστὶν ἡ τοῦ θεοῦ τούτου πάσης τῆς πρὸς τὰ καταδεέστερα συντάξεως ὑπερβολὴ καὶ ἡ πρὸς τὸ νοητὸν ἄχραντος ἔνωσις, ὥστε μηδὲ τῆς Κουρητικῆς αὐτὸν δεῖσθαι φρουρᾶς, ὥσπερ τὴν Ῥέαν καὶ τὸν Δία καὶ τὴν Κόρην· πάντες γὰρ οὗτοι διὰ τὰς εἰς τὰ δευτέρα προόδους τῆς ἀτρέπτου φυλακῆς τῶν Κουρήτων ἐδεήθησαν· ὁ δὲ Κρόνος, ἐν ἑαυτῷ μονίμως ἰδρυμένος καὶ ἀφ' ὅλων τῶν δευτέρων ἀρπάσας ἑαυτόν, τῆς παρὰ τῶν Κουρήτων ὑπερίδρυται φρουρᾶς, ἔχει δὲ καὶ τούτων ἐνοειδῶς ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν· τὸ γὰρ καθαρὸν τοῦτο καὶ τὸ ἄχραντον ὑπόστασιν παρέχεται πάσαις ταῖς τῶν Κουρήτων προόδοις· διὸ καὶ ἐν τοῖς λογίοις τὴν πρωτίστην πηγὴν τῶν ἀμειλίκτων λέγεται περιέχειν, ἐποχεῖσθαι δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν· νοῦς πατρὸς ἀρράτοις ἐποχούμενος ἰθυστῆρσιν ἄγναμπτον στράπτουσιν ἀμειλίκτου πυρὸς ὁλκοῖς (or chald p 21)· ἔστιν δ' οὖν καθαρὸς νοῦς ὡς καὶ τῆς ἀχράντου τάξεως ὑποστάτης καὶ τῆς νοερᾶς ὅλης διακοσμήσεως ἡγεμών· τοῦδε γὰρ ἐκθρόσκουσιν ἀμειλικτοὶ τε κεραυνοὶ καὶ πρηστηροδόχοι κόλποι. ^[45]

in Cra 107 (50) . πατρογενοῦς Ἑκάτης , καὶ ὑπεζωκὸς πυρὸς ἄνθος ἡδὲ κραταιὸν πνεῦμα πόλων πυρίων ἐπέκεινα (or chald p 20)· ἅπασαν γὰρ συνελίσσει τὴν ἑβδομάδα τῶν πηγῶν καὶ ὑφίστησιν ἀπὸ τῆς ἐνιαίας αὐτοῦ καὶ νοητῆς ἀκρότητος. ἔστιν γὰρ, ὡς φησὶ τὸ λόγιον, ἀμιστύλλευτος καὶ ἐνοειδὴς καὶ ἀδιαίρετος καὶ πασῶν συνοχεὺς τῶν πηγῶν, πάσας ἐπιστρέφων πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἐνίζων καὶ χωριστὸς ὢν ἀπὸ πασῶν ἀχράντως· διὸ καὶ κορόνους ἐστίν, ὡς νοῦς ἄυλος καὶ καθαρὸς καὶ ἰδρύσας ἑαυτὸν ἐν τῇ πατρικῇ σιγῇ, καὶ πατὴρ πατέρων ἀνυμνούμενος. ἔστιν οὖν ὁ Κρόνος πατὴρ καὶ νοητός, ὡς πρὸς τοὺς νοεροὺς θεοὺς. Ὅτι πᾶς νοῦς ἦ ἔστηκε, καὶ ἔστιν νοητὸς τότε ὡς κρείττων κινήσεως, ἢ κινεῖται, καὶ ἔστιν νοερὸς τότε, ἢ ἀμφοτέρω, καὶ ἔστιν τότε νοητὸς ἅμα καὶ νοερός. ^[65]

in Cra 108 καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρῶτος Φάνης, ὁ δὲ δεύτερος, ὁ καὶ κινούμενος καὶ ἐστηκώς, Οὐρανός, ὁ δὲ μόνον κινούμενος Κρόνος. Ὅτι τὸν Κρόνον διὰ τὸ ἀμέριστον αὐτοῦ καὶ ἐνιαῖον καὶ πατρικὸν καὶ ἀγαθουργὸν ἐν τοῖς νοεροῖς εἰς ταῦτόν τινες ἄγουσι τῇ μιᾷ τῶν πάντων αἰτίᾳ, οὐ καλῶς

λέγοντες· ἀναλογεῖ γὰρ αὐτῇ μόνον, ὡς καὶ Ὀρφεὺς (frg 50) τὴν πρώτην πάντων αἰτίαν Χρόνον καλεῖ ὁμωνύμως σχεδὸν τῷ Κρόνῳ, αἱ δὲ θεοπαράδοτοι φῆμαι τὴν θεότητα ταύτην τῷ ἅπαξ χαρακτηρίζουσιν λέγουσαι ἅπαξ ἐπέκειν· τὸ γὰρ ἅπαξ τῷ ἐνὶ συγγενές. ^[5]

in Cra 110 Ὅτι ὁ τοῦ Κρόνου πατὴρ Οὐρανὸς νοῦς ἐστὶ νοῶν μὲν καὶ ἑαυτὸν, ἡνωμένος δὲ τοῖς πρωτίστοις νοητοῖς καὶ ἰδρυμένος σταθερῶς ἐν ἐκείνοις καὶ συνεκτικὸς τῶν νοερῶν πάντων διακόσμων τῷ μένειν ἐν τῇ ἐνώσει τῇ νοητῇ. καὶ ἔστιν συνεκτικὸς οὗτος ὁ θεός, ὥσπερ ὁ Κρόνος διακριτικός, καὶ διὰ τοῦτο πατήρ· προηγεῖται γὰρ τὰ συνοχικὰ αἷτια τῶν διακριτικῶν καὶ τῶν νοερῶν μόνον τὰ νοητὰ ἅμα καὶ νοερά. ὅθεν δὴ καὶ ὁ Οὐρανός, συνοχεὺς ὢν <τῶν> ὄλων κατὰ μίαν ἔνωσιν, ὑφίστησι τὴν Τιτανικὴν σειρὰν καὶ πρὸ ταύτης ἄλλας διακοσμήσεις θεῶν, τὰς μὲν ἐν ἑαυτῷ μενούσας μόνον, ἃς δὴ καὶ κατέχει παρ' ἑαυτῷ, τὰς δὲ μενούσας καὶ προϊούσας, ἃς δὴ μετὰ τὴν ἔκφανσιν ἀποκρύπτειν λέγεται, καὶ μετὰ ταύτας ἀπάσας τὰς ἐπὶ πᾶν προϊούσας καὶ διακρινόμενας ἀπὸ τοῦ πατρός· καὶ γὰρ μονάδας παράγει δισσὰς καὶ τριάδας ἰσαριθμούς ταῖς μονάσι καὶ ἑβδομάδας· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν ἄλλοις ἐπὶ πλέον ἐξήτασται. ὠνόμασται δ' οὕτως καθ' ὁμοιότητα τοῦ φαινομένου οὐρανοῦ. ἑκάτερος γὰρ αὐτῶν σφίγγει καὶ συνέχει τὰ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενα πάντα, καὶ μίαν τὴν τοῦ ὅλου κόσμου ἀπεργάζονται συμπάθειαν καὶ συνέχειαν· ἡ γὰρ συνέχεια δευτέρα τῆς ἐνοποιοῦ δυνάμεως καὶ ἀπ' ἐκείνης πρόεισιν. ἐν μὲν οὖν τῷ Φαίδρῳ (p 246 b sqq) τὴν εἰς τὰ δεύτερα πάντα ποίησιν τοῦ οὐρανοῦ παραδίδωσιν, καὶ ὅπως διὰ τῆς ἀναφορᾶς ἀνάγει πάντα καὶ συνελίσσει πρὸς τὸ νοητὸν, καὶ τίς μὲν ἢ ἐν αὐτῷ ἀκρότης, τί δὲ τὸ βάθος τῆς ὅλης αὐτοῦ διακοσμήσεως, τί δὲ τὸ πέρας τῆς προόδου πάσης· ἐνταῦθα δ' ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὴν ἐν τοῖς πράγμασιν ἀλήθειαν μεταδίδωκον, τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν πρὸς τὰ ὑψηλότερα καὶ ἀπλούστερα καὶ ἐγγύτερω τοῦ ἐνὸς τεταγμένα ἐκφωνεῖ, καὶ ἔοικε σαφῶς ἐν τούτοις ἐξηγεῖσθαι τὴν τοῦ Οὐρανοῦ τάξιν νοητὴν οὖσαν καὶ νοεράν. εἰ γὰρ ὁρᾷ τὰ ἄνω, νοερῶς ἐνεργεῖ καὶ ἔστι πρὸ αὐτοῦ τὸ νοητὸν γένος τῶν θεῶν, πρὸς δὲ βλέπων νοερός ἐστίν, ὥσπερ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ προϊοῦσι νοητός. τίνα δ' οὖν ἐστὶν αὐτοῦ ἄνω; ἡ δὴλον ὡς ὁ ὑπερουράνιος τόπος καὶ <ἡ> ἀχρώματος καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφῆς οὐσία καὶ πᾶν τὸ νοητὸν πλάτος, ὡς μὲν ἂν ὁ Πλάτων (Tim. p31 a) εἴποι, τὰ τε νοητὰ ζῶα περιέχον καὶ τὴν μίαν τῶν αἰωνίων πάντων αἰτίαν καὶ τὰς κρυφίους τούτων ἀρχάς, ὡς δ' ἂν οἱ Ὀρφικοὶ (frg 116) φαῖεν, ἄνωθεν μὲν ὀριζόμενος τῷ Αἰθέρι, κάτωθεν δὲ τῷ Φάνητι (πάντα γὰρ τὰ μετὰ τούτων συμπληροῖ τὸν νοητὸν διάκοσμον); τοῦτον δ' ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς καλεῖ νῦν (p 396 bc), ἐπειδὴ καὶ ἡνωται πάντα ἐκεῖ ἅμα καὶ διακέκριται ἰδίως ἕκαστον κατ' ἄκραν ἔνωσιν τε καὶ διάκρισιν. μετεωρολόγους δὲ νῦν (p 396 c) ἀκουστέον οἰκείως τοὺς ἀναγωγὸν βίον ἐλομένους καὶ νοερῶς ζῶντας καὶ μὴ ὄντας ἐμβριθεῖς καὶ ὀπισθοβαρεῖς, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄναντες τοῦ θεωρητικοῦ βίου μετεωριζομένους. ἡ γὰρ ἐκεῖ λεγομένη Γῆ μητρικῶς ὑφίστησιν ὅσα ὁ Οὐρανὸς πατρικῶς ὁ ταύτη σύστοιχος, καὶ ὁ ἐκεῖ ἐνεργῶν οἰκείως λέγοιτ' ἂν μετεωρολόγος. ^[45]

in Cra 110 ⁽⁵⁰⁾ ὁ γοῦν Οὐρανὸς συνεκτικῆς ὢν φύσεως ὑπερήλπεται μὲν καὶ τῶν Κρονίων διακόσμων καὶ πάσης τῆς νοερᾶς ὑποστάσεως, καὶ παράγει ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶσάν τε τὴν Τιτανικὴν γένεσιν καὶ πρὸ γε ταύτης τὴν τελεσιουργὸν καὶ τὴν φρουρητικὴν, καὶ ὅλως πάντων τῶν ἀγαθῶν ἐξηγεῖται τοῖς νοεροῖς θεοῖς. καὶ ἐπειδὴ τὸν Κρόνον διὰ τῆς ἀσχέτου πρὸς τὰ ἐγκόσμια νοήσεως ἀνύμνησεν (p 396 b) καὶ τῆς εἰς τὴν ἑαυτοῦ περιωπὴν ἐπεστραμμένης ζωῆς, τὸν Οὐρανὸν δι' ἄλλης ἐνεργείας τελεωτέρας ἀνευφημεῖ (p 396 c)· τὸ γὰρ τοῖς ὑψηλοτέροις συνάπτεσθαι τοῦ πρὸς ἑαυτὸν ἐπεστράφθαι μεῖζόν ἐστίν ἀγαθόν. μηδεὶς δ' οἰέσθω διὰ ταῦτα μεμερισμένας εἶναι τὰς ἐνεργείας τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς θεοῖς, οἷον ἐν μὲν τῷ Διὶ μόνην τὴν πρόνοιαν, ἐν δὲ τῷ Κρόνῳ τὴν πρὸς ἑαυτὸν στροφὴν μόνην, ἐν δὲ τῷ Οὐρανῷ τὴν πρὸς τὸ νοητὸν μόνην ἀνάτασιν· καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς οὐκ ἄλλως προνοεῖ τῶν ἐγκοσμίων ἢ πρὸς τὸ νοητὸν βλέπων· ἥπερ οὖν νοῦς

ἐνούσας ἰδέας [ἐ ν] τῷ δ' ἔστι ζῶον ὅσαι τέ εἰσιν καὶ ὅποιαι καθορᾷ, φησὶν ὁ Τίμαιος (p 39 e)· ὥς δ' Ὀρφεὺς (frg 123) ἐνθέῳ στόματι λέγει, καὶ καταπίνει τὸν πρόγονον αὐτοῦ τὸν Φάνητα καὶ ἐγκολπίζεται πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ὁ Ζεὺς καὶ γίνεται πάντα νοερῶς ὅσαπερ ἦν ἐκεῖνος νοητῶς, καὶ ὁ Κρόνος πάσης τῆς δημιουργίας ἐνδίδωσι τῷ Διὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τῆς εἰς τὰ αἰσθητὰ προνοίας, καὶ ἑαυτὸν νοῶν ἦνεται τοῖς πρωτίστοις νοητοῖς καὶ πεπλήρωται τῶν ἐκεῖθεν ἀγαθῶν διὸ καὶ τρέφεσθαι φησιν (frg 114) αὐτὸν ὁ θεολόγος ὑπὸ τῆς Νυκτός, ἐκ πάντων δὲ Κρόνον Νυξ ἔτρεφεν ἢ δ' ἀτίταλλεν (orph. frg 98)· εἰ οὖν τροφή τὸ νοητόν, διακορῆς ἐστὶν ὁ Κρόνος οὐ μόνον τῶν συστοίχων αὐτῷ νοητῶν, ἀλλὰ τῆς τῶν ἀκροτάτων καὶ κρυφίων νοήσεων. καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Οὐρανὸς πάντα μὲν τὰ δεύτερα πληροῖ τῶν οἰκείων ἀγαθῶν, πάντα δὲ φρουρεῖ ταῖς ἀκμαιοτάταις ἑαυτοῦ δυνάμεσιν, καὶ τὰς ἀειζώους αὐγὰς αὐτῷ παρέδωκε συνέχειν καὶ φρουρεῖν ἄνωθεν ὁ πατήρ· νοεῖ δ' ἑαυτὸν καὶ ἐπέστραπται πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ νοητά, καὶ τὴν νόησιν αὐτοῦ ταύτην περιφορὰν ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ (p 247 c) προσείρηκεν· ὥς γὰρ τὸ κύκλῳ κινούμενον περὶ τὸ ἑαυτοῦ κινεῖται κέντρον, οὕτως καὶ ὁ Οὐρανὸς περὶ τὸ ἑαυτοῦ νοητὸν ἐνεργεῖ κατὰ τὴν νοερὰν περιφορὰν. ἀλλὰ πάντων ὄντων ἐν πᾶσι καὶ ἐκάστου πάσας ἔχοντος τὰς ἐνεργείας, ἄλλος κατ' ἄλλην ἐξέχει καὶ κατὰ ταύτην χαρακτηρίζεται διαφερόντως ὁ μὲν Ζεὺς κατὰ τὴν πρόνοιαν, διὸ καὶ οὕτως ἀναλέλυται αὐτοῦ τὸ ὄνομα νῦν (p 396 b)· ὁ δὲ Κρόνος κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὸν στροφὴν (ὅθεν καὶ ἀγκυλομήτης), διὸ καὶ τὴν ὀρθότητα τοῦ ὀνόματος οὕτως ἐποιοῦμεθα (p 59,5)· ὁ δὲ Οὐρανὸς κατὰ τὴν πρὸς τὰ κρείττονα σχέσιν, ἀφ' ἧς καὶ τὴν προσηγορίαν ἔσχεν, ἐπεὶ καὶ τὸ ὑφιστάνειν αὐτὸν τὸν καθαρὸν καὶ Κρόνιον νοῦν τὴν ἐπὶ θάτερα αὐτοῦ παρίστησιν ἐνέργειαν. [95]

in Cra 110 (109) πολλῶν δ' οὐσῶν ἐν τῷ Οὐρανῷ δυνάμεων, οἷον συνεκτικῶν φρουρητικῶν ἐπιστρεπτικῶν, εὐροις ἂν πάσαις ἐφαρμόζον τὸ ὄνομα τοῦτο οἰκείως· τό τε γὰρ συνεκτικὸν διὰ τὸ τοὺς νοερούς ὀρίζειν θεοὺς σημαίνεται (τὸ γὰρ συνεκτικὸν ὀριστικὸν τοῦ ἐν αὐτῷ πλήθους), καὶ τὸ φρουρητικὸν τῶν ὄλων διὰ τὸ τῆς νοερᾶς οὐσίας οὔρον καὶ ἀσφάλειαν ὑπάρχειν αὐτόν, καὶ τὸ ἐπιστρεπτικὸν διὰ τὸ πρὸς τὰ ἄνω τὰ ὀρῶντα καὶ νοοῦντα ἐπιστρέφειν· ταῦτα δὲ πάντα τῷ Οὐρανῷ οἰκεῖα. οὐ γὰρ φόβος μὴ διασκεδασθῶσιν οἱ θεοί, ἵνα δέωνται τῶν συνεκτικῶν αἰτίων, ἢ μεταβολὴν ὑπομείνωσιν, ἵνα ὑπὸ τῶν φρουρητικῶν σφύζωνται· ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιστρεπτικῆς ἐνεργείας ὁμοῦ πάντα νῦν (p 396 bc) ὁ Σωκράτης ἐδήλωσεν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τὰ ἄνω ὁρᾶν, τὸ πρὸς αὐτὰ ἐπεστράφθαι καὶ διὰ τοῦτο συνέχεσθαι καὶ φρουρεῖσθαι. καί μοι δοκεῖ καὶ ταύτην τὴν ιδιότητα ἔχειν ὁ Οὐρανὸς κατὰ τὴν πρὸς τὸν νοητὸν αἰῶνα καὶ τὴν νοητὴν ὁλότητα ἀναλογίαν· καὶ γὰρ τὸν αἰῶνα ὁ Τίμαιος (p 37 d) τούτῳ διαφερόντως ἐχαρακτήρισεν, τῷ μένειν ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ ἐνὶ καὶ τῷ ἐνιδρῦσθαι τῇ ἀκρότητι τῶν νοητῶν, καὶ τὸν Οὐρανὸν ὁ Σωκράτης (Crat. p 396 bc) τῷ ὁρᾶν τὰ ἄνω, δηλαδὴ τὸν ὑπερουράνιον τόπον καὶ ὅσα τῇ θεοθρέμῳ σιγῇ περιείληπται τῶν πατέρων. ὥσπερ οὖν ὁ Παρμενίδης διὰ τῆς ὁλότητος ἐκατέραν τῶν τάξεων τούτων ἐσήμηνεν, τὴν μὲν διὰ τῆς νοητῆς τὴν δὲ διὰ τῆς νοερᾶς, οὕτως ἄρα καὶ διὰ τῆς πρὸς τὰ κρείττονα στροφῆς ὅ τε Τίμαιος καὶ ὁ Σωκράτης αὐτὸν ἐκφαίνουσιν. ἀλλ' ἢ στροφή διάφορος ὥσπερ καὶ ἡ ὁλότης· νοητὴ μὲν γὰρ ἡ τοῦ αἰῶνος, διόπερ ἐκεῖνον οὐχ ὁρᾶν εἶπε τὸ πρὸ αὐτοῦ νοητὸν ὁ Τίμαιος, ἀλλὰ (p 37 d) μένειν σταθερῶς μόνον· νοερὰ δ' ἡ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ διὰ τοῦτο φησιν αὐτὸν ὁ Σωκράτης ὁρᾶν τὰ ἄνω καὶ διὰ τὸ ἑαυτὸν τε ἐπιστρέφειν καὶ φρουρεῖν καὶ συνέχειν καὶ τὰ μετ' αὐτὸν πάντα, ὅθεν καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ (p 247 c) τῇ αὐτοῦ περιφορᾷ λέγεται πάντα περιάγειν εἰς τὸν ὑπερουράνιον τόπον καὶ τὴν τῶν πρωτίστων νοητῶν περιωπὴν. Ὅτι τριῶν ὄντων τούτων πατέρων τε καὶ βασιλέων, ὧν καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τούτοις (p 396 a—d) πεποίηται μνεῖαν, μόνος ὁ Κρόνος δοκεῖ βιαίως καὶ λαμβάνειν τὴν ἀρχὴν παρὰ τοῦ σφετέρου πατρὸς καὶ διδόναι τῷ μετ' αὐτόν. [130]

in Cra 111

θρυλοῦσι γοῦν οἱ μυθοπλάσται Οὐρανίας τομὰς καὶ Κρονίας λέγοντες· τὸ δ' αἴτιον, ὅτι συνεκτικῆς μὲν ἔστιν τάξεως ὁ Οὐρανός, Τιτανικῆς δ' ὁ Κρόνος, δημιουργικῆς δ' ὁ Ζεύς· τὸ δ' αὖ Τιτανικὸν γένος διακρίσσει χαίρει καὶ ἑτερότησι, προόδοις τε καὶ πολλαπλασιασμοῖς τῶν δυνάμεων. ὁ τοίνυν Κρόνος ὡς διαιρετικὸς θεὸς χωρίζει τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀπὸ τῆς τοῦ Οὐρανοῦ, ὡς δὲ νοῦς καθαρὸς ἐξήρηται τῆς εἰς τὴν ὕλην ποιήσεως· διὸ καὶ τὸ δημιουργικὸν γένος πάλιν ἀπ' αὐτοῦ διακρίνεται. ἐφ' ἑκάτερα δ' οὖν ἡ τομὴ αὕτη καθόσον μὲν γάρ ἐστιν Τιτάν, τῶν συνεκτικῶν αἰτίων ἀποτετέμνηται· καθόσον δ' οὐ δίδωσιν ἑαυτὸν τῇ εἰς ὕλην δημιουργίᾳ, τοῦ δημιουργοῦ Διὸς ἀποτετέμνηται. Ὅτι Οὐρανὸν ἀκουστέον νῦν (p 396 bc) τὴν τῶν ὀλικῶν θεῶν μέσσην τριάδα, νοητὴν ἅμα καὶ νοερὰν ὑπάρχουσαν, ἧς τὸ μὲν ἀκρότατον ὑπερουράνιος τόπος καλεῖται καὶ πρῶτιστος ἀριθμὸς (τὸ δὲ γόνιμον καὶ θῆλυ τῶν θεῶν γένος ἐνταῦθ' ἔστιν καὶ τὸ φρουρητικόν)· τὸ δὲ μέσον οὐρανοῦ περιφορὰ καλεῖται καὶ ὀλότης νοερά, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῇ τὸ συνεκτικὸν τῶν θεῶν γένος· τὸ δὲ τελευταῖον ὑπουράνιος ἀψὶς καλεῖται, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῇ τὸ τελεσιουργὸν καὶ ἐπιστρεπτικὸν τῶν θεῶν γένος. ^[5]

in Cra 113 Ὅτι ἔοικεν ὁ Πρόκλος τὸν ὑπερουράνιον τόπον ἐπὶ δύο διαφερόντων τῷ εἶδει διακόσμων τάττειν νῦν (p 396 b), ἐπὶ τε τοῦ φρουρητικοῦ νοῦ καὶ ἐπὶ τῶν μόνον νοητῶν θεῶν· καὶ ἴσως τὸ πέρας τῶν νοητῶν συνάπτει τῇ ἀκρότητι τῶν νοερῶν ἅμα καὶ νοητῶν, ταυτόν πως ὃν τῇ οὐσίᾳ τῆς αὐτῆς καὶ κλήσεως ἀξιοῦται· ὥστε εἴ τις τὴν ἄλογον δόξαν φαντασίαν προσαγορεύει ἢ τὸν νοῦν διάνοιαν, πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο βλέπων. τὸν οὖν ὑπερουράνιον τόπον, ἐφ' ὃν καὶ ὁ Οὐρανὸς ἀνατείνει τὴν ἑαυτοῦ νοερὰν ζωὴν, οἱ μὲν ἄρρητοις χαρακτηρίζουσι συμβόλοις, οἱ δὲ καὶ ὀνομάσαντες ἄγνωστον ἀπέλιπον, μήτ' εἶδος αὐτοῦ μήτε σχῆμα καὶ μορφήν εἰπεῖν ἐξισχύσαντες· ἀνωτέρω δ' ἔτι καὶ τούτου προελθόντες τὸ πέρας τῶν νοητῶν θεῶν μόνον ὀνόματι δηλῶσαι δεδύνηνται, τὰ δ' ἐπέκεινα δι' ἀναλογίας μόνης, ἄρρητα ὄντα καὶ ἄληπτα, σημαίνουσιν· ἐπεὶ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς νοητοῖς τῶν θεῶν μόνος ὁ θεὸς οὗτος, ὁ συγκλείων τὸν πατρικὸν διάκοσμον, εἶναι λέγεται παρὰ τοῖς σοφοῖς ὀνομαστός, καὶ ἡ θεουργία μέχρι ταύτης ἄνεισι τῆς τάξεως. ἐπεὶ τοίνυν τὰ πρὸ τοῦ Οὐρανοῦ τοιαύτην ἔλαχεν ὑπερβολὴν τῆς ἐνοειδοῦς ὑποστάσεως, ὡς τὰ μὲν εἶναι ῥητὰ τε ἅμα καὶ ἄρρητα καὶ φθεγκτὰ καὶ ἄφθεγκτα καὶ γνωστὰ καὶ ἄγνωστα διὰ τὴν πρὸς τὸ ἐν συγγένειαν, εἰκότως ὁ Σωκράτης (p 396 c—e) ἐπέχει τὸν περὶ ἐκείνων λόγον, ὡς καὶ τῶν ὀνομάτων οὐ πάντῃ καταδράττεσθαι τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν δυναμένων, καὶ ὅλως τοῦ διακρίνεσθαι τῆς ἐκείνων ὑπάρξεως ἢ δυνάμεως τό τε ῥητὸν καὶ τὸ ἄρρητον θαυμαστῆς τινος δεομένου πραγματείας. αἰτιᾶται γοῦν τὴν μνήμην, οὐ τοῖς μύθοις ἀπιστῶν τοῖς ἐπέκεινα τοῦ Οὐρανοῦ τιθεμένοις τινὰς πρεσβυτέρας αἰτίας καὶ οὐδὲν μνήμης ἀξίους αὐτοὺς νομίζων (αὐτὸς γὰρ ἐν Φαῖδρῳ (p 247 c) τὸν ὑπερουράνιον τόπον ἀνυμνεῖ), ἀλλ' ὅτι μνημονευτὰ καὶ διὰ φαντασίας ἢ δόξης ἢ διανοίας γνωστὰ τὰ πρῶτιστα τῶν ὄντων οὐκ ἂν γένοιτο· τῷ γὰρ ἄνθει τοῦ νοῦ καὶ τῇ ὑπάρξει τῆς οὐσίας ἡμῶν αὐτοῖς συνάπτεσθαι πεφύκαμεν. καὶ τῆς ἀγνώστου φύσεως αὐτῶν αἴσθησιν δι' ἐκείνων λαμβάνομεν. αὐτὸ δὲ οὖν τὸ ἐξηρημένον αὐτῶν καὶ τῆς γνωστικῆς ἡμῶν καὶ τῆς μνημονευτικῆς ζωῆς αἴτιον εἶναι φησιν ὁ Σωκράτης τοῦ μὴ δι' ὀνομάτων τάξεως ἐκεῖνα ὀνομάζειν· οὐδὲ γὰρ δι' ὀνομάτων γνωρίζεσθαι πεφύκασιν, ἀλλὰ οἱ θεολόγοι πόρρωθεν αὐτὰ σημαίνουσι ἐκ τῆς τῶν φαινομένων πρὸς ἐκεῖνα ἀναλογίας· εἰ δ' ἦσαν ὀνομασταὶ καὶ διὰ γνώσεως ληπταί, καὶ περὶ ἐκείνων ἂν ἐποιήσαμεθα τῆς ὀνομασίας λόγον. Ὅτι Ὅμηρος οὐκ ἄνεισιν ἐπέκεινα τῆς Κρονίας διακοσμήσεως, ἀλλὰ τὸ τοῦ δημιουργοῦ προσεχὲς αἴτιον ἀποφαινόμενος, Κρονίδην καλεῖ· τὰ δὲ σύστοιχα αὐτοῦ Ἦραν καὶ Ποσειδῶνα καὶ Αἰδὴν· τὰ δ' ὑποβεβηκότα, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε φησί· τὸν δὲ Κρόνον οὗτ' ἐνεργοῦντα οὕτε τι φθεγγόμενον εἰσάγει, ἀλλ' ὄντως ἀγκυλομήτην, ὡς εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένον. ^[5]

in Cra 115

Ὅτι ὁ μὲν Ὀρφεὺς (frg 50) πολὺ τῆς τῶν μύθων ἐξουσίας ἀπολέλανκεν, καὶ πάντα τὰ πρὸ τοῦ Οὐρανοῦ μέχρι τῆς πρωτίστης αἰτίας ὀνόμασιν ἐδήλωσεν, καὶ αὐτὸ τὸ ἄρρητον καὶ τῶν νοητῶν ἐνάδων ἐκβεβηκὸς Χρόνον προσεΐρηκεν, εἴθ' ὅτι πάσης γενέσεως αἴτιον προϋπάρχον, εἴτε [ὅτι] τὰ ὄντως ὄντα γινόμενα παραδίδους. ἵνα τὴν τάξιν ἐνδείξῃται αὐτῶν καὶ τὴν τῶν ὀλικωτέρων πρὸς τὰ μερικώτερα ὑπεροχὴν, ἵνα ἡ ταὐτὸν τὸ κατὰ χρόνον τῷ κατ' αἰτίαν, ὥσπερ ἡ γένεσις τῇ τεταγμένῃ προόδῳ. ὁ δέ γε Ἡσίοδος καὶ σιγῇ πολλὰ σέβει καὶ τὸ πρῶτον ὅλως οὐκ ὠνόμασεν· ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ μετ' ἐκεῖνο ἀπ' ἄλλου προῆλθεν, δηλοῖ (Theog. 116) διὰ τοῦ ἢ τοι μὲν πρώτιστα Χάος γένηται· παντὶ γὰρ ἀδύνατον ἄνευ αἰτίου γένεσιν σχεῖν. ἀλλὰ τίς ὁ ὑποστάτης τοῦ Χάους, οὐκ εἶρηκεν, ἀμφοτέρους δὲ τοὺς πατέρας τῶν νοητῶν, τὸν τε ἐξηρημένον καὶ τὸν συντεταγμένον, σεσιώπηκεν· ἄρρητοι γὰρ εἰσιν παντελῶς. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς τῶν δύο συστοιχιῶν. τὰ μὲν τῷ ἐνὶ σύστοιχα σιωπῇ παραδίδωσι, τὰ δὲ τῇ ἀορίστῳ δυάδι μόνᾳ διὰ τῆς γενεαλογίας ἐκφαίνει. καὶ διὰ ταῦτα νῦν (p 396 c) τὸν Ἡσίοδον μνήμης ἡξίωσεν τὸν τὰ πρὸ τοῦ Οὐρανοῦ ὡς ἄρρητα ὄντα παραδραμόντα· καὶ γὰρ τὰ λόγια περὶ ἐκεῖνων ὡς ἀφθέγκτων ἐνεδείξατο, καὶ προσέθηκεν τὸ σὶ γ' ἔχῃ, μύσῃ α· καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδρῳ (p 250 c) τὴν νόησιν ἐκεῖνων μύησιν προσηγόρευσε καὶ ἐποπτεία ν. ἐν οἷς πολὺ καὶ σχεδὸν τὸ πᾶν ἔργον ἄρρητον καὶ ἄγνωστόν ἐστιν. Ὅτι τοῦ περὶ θεῶν λόγου τριτοῦ ὄντος, τοῦ μὲν φανταστικοῦ, οἷος ἦν ὁ Εὐθύφρων μάχας καὶ ἐπιβουλάς θεῶν ἀλόγως φανταζόμενος, τοῦ δ' ἐπιστημονικοῦ, οἷος ἦν Σωκράτης, τοῦ δὲ δοξαστικοῦ μεταξὺ τούτων, ὅστις καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ ὀνοματοθέτου ἐπὶ τὰς οὐσίας τῶν θεῶν ἐπιστημονικῶς ἄνεισιν καὶ ἔχει τινὰ καὶ πρὸς τὸν οἰησίσοφον Εὐθύφρονα φανταστικὴν κοινωνίαν, ὁ Σωκράτης ὁρῶν πολλοὺς, ὥσπερ τὸν Εὐθύφρονα, βοσκοματώδεις ἔχοντας περὶ θεῶν ἐννοίας, κάτεισι μὲν αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐνεργείας ἐπὶ τὰ καταδεέστερα, ἀνατείνει δὲ τοὺς τῇ φαντασίᾳ κατόχους ἐπὶ τὴν μέσσην ἔξιν τῆς περὶ θεῶν ὑπολήψεως· καὶ διὰ τοῦτο αἰτιάται (p 396 d) τούτου τὸν Εὐθύφρονα, οὐχ ὡς ἡγεμόνα τῆς γνώσεως ταύτης, ἀλλ' ὡς διὰ τῆς φανταστικῆς αὐτοῦ τερατολογίας ἀνεγείραντα τὸν Σωκράτην ἐπὶ τὴν ζήτησιν τῆς ἀληθείας. ^[15]

in Cra 117 Ὅτι ἔοικεν τὰ τέλη τῆς προτέρας πανταχοῦ διακοσμήσεως συνάπτειν τοῖς πρωτίστοις τῆς δευτέρας. ἀμέλει ὁ δεσπότης ἡμῶν Ἑρμῆς, μονὰς ὦν ἀρχαγγελική, θεὸς ἀνυμνεῖται· ὁ δὲ Πλάτων πᾶν τὸ μεταξὺ πλάτος θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων δαίμονας καλεῖ· καὶ οὗτοι μὲν φύσει, οἱ δὲ νῦν (p 397 e) ἐκ τοῦ χρυσοῦ γένους δαίμονες μνημονευόμενοι καὶ οἱ ἡμίθεοι ἥρωες οὐκ εἰσὶν φύσει δαίμονες καὶ ἥρωες (οὐ γὰρ αἰεὶ ἔπονται θεοῖς), ἀλλὰ σχέσει εἰσὶν, ψυχὰι οὖσαι κατὰ φύσιν γενέσει ἑαυτὰς ἐπιδιδούσαι, οἷος ἦν ὁ μέγας Ἡρακλῆς καὶ οἱ τοιοῦτοι. ἴδιον δὲ τῶν ἡρωϊκῶν ψυχῶν τούτων τὸ μεγαλουργὸν καὶ ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπές, καὶ τοὺς τοιούτους ἥρωας δεῖ τιμᾶν καὶ ἐναγίζειν αὐτοῖς κατὰ τὰς τοῦ Ἀθηναίου ξένου παραγγελίας· μετὰ θεοὺς γὰρ φησι (Legg. IV p 717 b), καὶ τοῖς δαίμοσιν ὅ γ' ἔμφρων ὀργιάζοιτο ἅ ν , ἥρωσι δὲ μετὰ τούτου ς. τοῦτο γοῦν τὸ ἡρωϊκὸν γένος τῶν ψυχῶν οὐκ αἰεὶ μὲν ἔπεται θεοῖς, ἄχραντον δὲ ἐστὶν καὶ νοερώτερον παρὰ τὰς ἄλλας ψυχάς, καὶ κάτεισι μὲν ἐπ' εὐεργεσίᾳ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου, ἅτε μετέχον καὶ τῆς βριθούσης κάτω μοίρας, πολὺ δὲ τὸ ἀναγωγὸν καὶ εὐαπάλλακτον τῆς ὕλης ἔχουσι· διὸ καὶ ῥαδίως εἰς τὸ νοητὸν ἀποκαθίστανται καὶ πολλὰς περιόδους ἐκεῖ διάγουσιν, ὥσπερ τὰ ἀλογωδέστερα τῶν ψυχῶν γένη ἢ οὐδ' ὅλως ἢ δυσχερῶς ἢ ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὸ νοητὸν ἀποκαθίστανται. Ὅτι αὐτὸς μὲν ἕκαστος τῶν θεῶν ἀμιγῶς ἐξήρηται τῶν δευτέρων, καὶ τῶν δαιμόνων οἱ πρώτιστοι καὶ ὀλικώτεροι τῆς τοιαύτης ὑπερίδρυνται σχέσεως, πνεύματα δὲ περίγεια καὶ μερικὰ συλλαμβάνουσιν εἰς τινῶν γενέσεις, οὐχὶ φυσικὴν ποιούμενα πρὸς τὰ θνητὰ μῖξιν, ἀλλὰ κινουῖντα τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς τελειοῦντα τὴν γόνιμον καὶ τὴν ἀτραπὸν ἀναπλοῦντα τῆς γενέσεως καὶ πάντα τὰ ἐμπόδια συστέλλοντα. ^[5]

in Cra 118

οἱ μῦθοι οὖν διὰ τῆς ὁμωνυμίας τὰ πράγματα συγκαλύπτουσι· τὰ γὰρ τοιαῦτα πνεύματα ὁμώνυμά εἰσιν τοῖς τῆς ἑαυτῶν σειρᾶς ἀρχικοῖς αἰτίοις θεοῖς· διὸ φασιν ἢ θεοὺς θνηταῖς ἢ θνητοὺς θεαῖς συμμιγῆναι· εἰ δ' ἠβούλοντο διαρρήδην καὶ σαφῶς λέγειν, εἶπον ἂν ὅτι ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἄρης καὶ ἡ Θέτις καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἕκαστος ἄνωθεν ἀρχόμενος μέχρι τῶν τελευταίων προάγει τὴν οἰκείαν σειρὰν περιέχουσιν πολλὰς αἰτίας διαφερούσας ἀλλήλων τῇ οὐσίᾳ αὐτῇ, οἷον ἀγγελικὰς δαιμονίας, ἡρωϊκὰς νυμφικὰς καὶ τὰς τοιαύτας. αἱ τοίνυν περιπέζιοι τῶν τάξεων τούτων δυνάμεις πολλὴν κοινωνίαν ἐνεστήσαντο πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος· τὰ γὰρ τέλη τῶν πρώτων συμφύεται ταῖς τῶν δευτέρων ἀρχαῖς, καὶ ταῖς τε ἄλλαις κατὰ φύσιν αὐτῶν διεξαγωγαῖς συντελοῦσι καὶ διὰ καὶ ταῖς γενέσεσιν, καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολλάκις ἐκ τῆς μίξεως αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γεννᾶσθαι ἥρωας, οἱ ἂν δοκῶσιν ἔχειν τι ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν πλεονέκτημα. συμπαθεῖ δὲ φυσικῶς οὐ μόνον τὸ τοιοῦτον δαιμόνιον γένος τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἄλλα γένη ἄλλοις, ὥσπερ αἱ Νύμφαι, <ἄλλαι> τοῖς δένδροις καὶ ἄλλαι ταῖς πηγαῖς καὶ ἄλλαι ταῖς ἐλάφοις ἢ ὄφεσιν. ἀλλὰ πῶς ἔσθ' ὅτε μὲν θεοὶ θνηταῖς λέγονται (p 398 d) μίγνυσθαι, ἔσθ' ὅτε δὲ θεαῖς θνητοί; ἢ αἱ μὲν τῶν θεῶν πρὸς θεὰς κοινωνίαι θεοὺς ὑφιστάσιν ἢ δαίμονας αἰδίους τῶν δὲ ἡρωϊκῶν ψυχῶν διττὰ ἔχουσιν εἶδη τῆς ζωῆς, τότε μὲν κατὰ τὸ ἐν ἑαυταῖς ἄρρεν καὶ τὸν τοῦ ταύτου κύκλον τὴν θεοπρεπῆ δύναμιν ἐπιδεικνυμένων, τότε δὲ κατὰ τὸ θῆλυ καὶ τὴν θατέρου περίοδον, ἀμφοῖν μὲν κατωρθωμένων, ἄσχετοι πρὸς τὴν γένεσιν ὑπάρχουσιν καὶ νοοῦσαι τὰ πρὸ ἑαυτῶν καὶ προμηθούμεναι τῶν δευτέρων ἀσχετῶς ἀμφοῖν δὲ ἡμαρτημένων, οὐδὲν διοίσουσι τῶν ἀγελαίων ψυχῶν, παρ' αἷς καὶ ὁ ταύτου κύκλος πεπέδηται καὶ ὁ θατέρου παντοίας ὑπομένει κλάσεις τε καὶ διαστροφάς. ἀναγκαῖον ἄρα τὸν μὲν κατὰ φύσιν ἔχειν, τὸν δ' ἐμποδίζεσθαι πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν· διὸ καὶ οἱ ἡμίθεοι, ὡς κατὰ τὸν ἕτερον τῶν κύκλων <τῶν> ἀπὸ τῶν θεῶν ἐκλαμπομένων. ὅσοι μὲν οὖν τὸν ταύτου κύκλον εὐλυτον ἔχουσι καὶ πρὸς τὴν ἀναγωγὸν ζωὴν εἰσιν ἐγηγεργμένοι καὶ περὶ ταύτην ἐνθεάζουσιν, οὗτοι πατρὸς μὲν θεοῦ λέγονται τυχεῖν, μητρὸς δὲ θνητῆς διὰ τὴν ἐπὶ θάτερα τῆς ζωῆς ἔλλειψιν· ὅσοι δ' αὖ ἔμπαλιν κατὰ τὴν θατέρου περίοδον εἰσιν εὐκίνητοι καὶ περὶ τὰς πράξεις κατορθωτικοὶ καὶ ἐνθουσιαστικοί, τούτοις ὁ μὲν πατὴρ θνητός, ἡ δὲ μήτηρ θεά· ὡς δὲ συνελόντι φάναι, τὸ κατορθοῦν καθ' ἑκάτερον τὴν θείαν αἰτίαν ἐπιγράφεται, καὶ τοῦ μὲν ταύτου κύκλου κρατοῦντος τὸ θεῖον ἄρρεν εἶναι λέγεται καὶ πατρικόν, τοῦ δὲ θατέρου μητρικόν. ^[45]

in Cra 118 (90) ὅθεν διὰ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν ταῖς πράξεσι κατορθωτικός ὡς θεᾶς υἱός· δηλοῖ δ' αὐτοῦ τὴν περὶ τὰς πράξεις προθυμίαν καὶ τὸ ἐν ἄδου ὄντα ἐφίεσθαι τῆς μετὰ σώματος ζωῆς, ἵνα ἀμύνη τῷ πατρί. Μίνως δὲ καὶ Ῥαδάμανθυς δῖοι, περιάγοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ τὸ ὄν καὶ τῆς διακοσμήσεως τῶν θνητῶν ἐφ' ὅσον ἀναγκαῖον ἐφαπτόμενοι. Ὅτι εἰκότως οἱ ἥρωες ἔσχον τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τοῦ Ἑρωτος· εἶπερ ὁ μὲν Ἑρως δαίμων μέγας, συνεργούντων δὲ τῶν δαιμόνων οἱ ἥρωες τίκτονται· καὶ διότι ὁ Ἑρως ἐκ τοῦ Πόρου ἀμείνωνος ὄντος καὶ τῆς Πενίας ὑποδοχῆς οὔσης καὶ χείρονος τεχθεὶς καὶ τοὺς ἥρωας ἀναλόγως ἐκ διαφερόντων παράγει γενῶν. ^[5]

in Cra 120 Ὅτι παρὰ Πλάτωνι τὸ κομψὸν δύο σημαίνει, τό τε κομψὸν καὶ οἰκεῖον, καὶ πάλιν τὸ πιθανὸν καὶ ἀπατηλόν· τὸ δὲ κεκομψευμένον (p 400 b) τὸ μεμηχανημένον. Ὅτι ὥσπερ ἐν τῷ παντὶ καθαίρουσι μὲν καὶ ἄγγελοι τὰς ψυχὰς, ἀποτέμνοντες τὰς ἐκ τῆς γενέσεως κηλίδας καὶ ἀνάγοντες αὐτὰς πρὸς τοὺς θεοὺς, καθαίρουσι δὲ καὶ δαίμονες πρόσυλοι· τινες αἰκίζόμενοι τὰς εἰς τὴν ὕλην βλεπούσας ψυχὰς καὶ γνάμπτοντες αὐτὰς ἐπ' ἀσπαλάθων (ἃ διὰ καὶ περὶ τὸν Ἀρδιαῖον ἐν Πολιτείᾳ (X p 616 a) παραδέδονται δρῶντες)· οὕτως οἱ μὲν ἱερεῖς ἀγγελικῶς πᾶν τὸ ἐπίπροσθεν ἡμῖν πρὸς τὴν αἴσθησιν τῶν κρειττόνων ἀφαιροῦσιν. ^[5]

in Cra 121 οἱ δὲ σοφισταὶ διὰ τῶν ἐφ' ἑκάτερα ἐλέγχων γυμνάζοντες ἡμᾶς δαιμονίως τὴν ἐκ τῆς οἰήσεως βλάβην ἀποκόπτουσιν, οὐ τοῦτο ποιοῦντες ἵνα διὰ τῆς ἀπορίας ὠφελήσῃ τοὺς ἐλεγχομένους,

ἀλλὰ τῆς φανταστικῆς ζωῆς καὶ τῆς δοξομιμητικῆς ἔνεκα· ὑποδύονται γὰρ τοὺς ὄντως ἐπιστήμονας καὶ διαλεκτικούς. καὶ γὰρ καὶ οἱ τελευταῖοι δαίμονες θλίβουσι τὰς ψυχάς, οὐχ ἵνα ποιήσωσιν αὐτὰς ἐρασθῆναι τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἐπειδὴ φύσιν ἔλαχον τοιαύτην, φρουρητικὴν μὲν τῶν ἐνύλων καὶ εἰδωλοποιῶν κόλπων, κολαστικὴν δὲ τῶν ἐμπιπτουσῶν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ψυχῶν. Ὅτι πολλοὶ καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες ἐκφῆναι τὴν τῶν θεῶν φύσιν ἀξιώσαντες καὶ τὰ προσήκοντα αὐτοῖς ὀνόματα παρέδωκαν· οὕτω καὶ τοῖς ἐπὶ Μάρκου γενομένοις θεουργοῖς οἱ θεοὶ καὶ νοητὰς καὶ νοερὰς τάξεις ἐκφαίνοντες, ὀνόματα τῶν θείων διακόσμων ἐξαγγελτικὰ τῆς ιδιότητος αὐτῶν παραδεδώκασιν, οἷς καλοῦντες ἐκεῖνοι τοὺς θεοὺς ἐν ταῖς προσηκούσαις θεραπαίαις τῆς παρ' αὐτῶν εὐηκοΐας ἐτύγχανον. ^[5]

in Cra 122 πολλὰ δὲ καὶ δαιμόνων ἐπιφάνειαι τοῖς εὐμοιροτέροις τῶν ἀνθρώπων ὀνόματα κατεμήνυσαν αὐτοῖς συμφυόμενα τοῖς πράγμασι, δι' ὧν τὴν περὶ τῶν ὄντων ἀλήθειαν τρανεστέραν ἐποίησαν. Ὅτι τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἐπὶ τοῖς αἰδίοις κεῖται πράγμασι, τὰ δ' ἐπὶ τοῖς φθαρτοῖς· τῶν δ' ἐπὶ τοῖς αἰδίοις τὰ μὲν ὑπ' ἀνθρώπων ἀπείργασται, τὰ δ' ὑπὸ θειοτέρων αἰτιῶν· τῶν δ' ὑπὸ θειοτέρας αἰτίας ἢ κατὰ ἄνθρωπον τὰ μὲν ὑπὸ θεῶν αὐτῶν ἐτέθη, τὰ δ' ὑπὸ δαιμόνων· τῶν δ' ὑπ' ἀνθρώπων τὰ μὲν κατ' ἐπιστήμην, τὰ δ' ἄνευ ἐπιστήμης. ^[5]

in Cra 123 τῶν δ' ἐπὶ τοῖς φθαρτοῖς τὰ μὲν κατὰ τέχνην, τὰ δ' ἄνευ τέχνης· τῶν δ' ἄνευ τινὸς τέχνης καὶ διανοίας τὰ μὲν κατὰ θείαν αἰτίαν ἄγνωστον, ἥτις ἐστὶν ἡ τύχη, ὥσπερ ὁ Ὀρέστης, τὰ δ' ἄνευ τοιαύτης αἰτίας· τῶν δ' ἄνευ αἰτίας τὰ μὲν κατ' ἐλπίδα, τὰ δὲ κατὰ μνήμην, τὰ δ' οὐδετέρως. τῶν δὲ κατὰ τέχνην ὀνομασθέντων τὰ μὲν ἐπὶ τοῖς οὖσι, τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς γενομένοις, τὰ δ' ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν· ἐπὶ μὲν τοῖς οὖσιν, οἷον ὁ Ἀριστοκλῆς Πλάτων μετωνόμασται, ἐπὶ δὲ τοῖς γενομένοις, οἷον ὁ Ἀντίλοχος μετωνομάσθη Φιλοπάτωρ διὰ τὸ προκινδυνεῦσαι τοῦ πατρός, ἐπὶ δὲ τοῖς μέλλουσιν, οἷον εἴ τις διὰ μαθηματικῆς προγνοὺς τὸν ἑαυτοῦ παῖδα εὐκλεᾶ γενήσεσθαι, τοῦτον Περικλέα καλέσειεν. ἔστιν δὲ καὶ μικτὸν γένος ὀνομάτων ἔκ τε τύχης καὶ τέχνης, καὶ τοῦτο διττόν. τὸ μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν τις γινώσκῃ μὲν τὴν τοῦ ὀνόματος δύναμιν, τὴν δὲ φύσιν ἀγνοῇ τοῦ πράγματος· ὁ γὰρ Ξάνθιππος, ὅτι μὲν τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ Περικλῆς εὐκλείαν σημαίνει περιττήν, ἐγίνωσκεν, οὐκ ᾔδει δὲ τὸν ἑαυτοῦ παῖδα Περικλέα εὐκλεέστατον ἐσόμενον, ἵνα διὰ τοῦτο οὕτως αὐτὸν ὀνομάσῃ. τὸ δ' ἔμπαλιν ἐστὶν, ὅταν τις τὴν μὲν τοῦ ὀνόματος δύναμιν ἀγνοῇ, τὴν δὲ οὐσίαν τοῦ πράγματος γινώσκῃ, οἷον ὁ τὸν Θησέα μετονομάσας Ἡρακλέα· ἐγίνωσκε μὲν γὰρ ὅτι παραπλήσιος ἦν ὁ Θησεὺς τῷ Ἡρακλεῖ, ἠγνόει δὲ τὸ Ἡρακλῆς ὄνομα ὅτι ἐπὶ μόνου ἤρμοξε τοῦ Ἡρακλέους διὰ τὸ τὴν Ἥραν αὐτῷ γενέσθαι αἰτίαν τῶν τοσοῦτων ἀγώνων καὶ τοῦ διὰ τῶν ἀγώνων ὕστερον κλέους. Ὅτι αἱ τῆς ψυχῆς νοήσεις αἱ μὲν ἐπὶ τῶν ὅλων μένουσιν καὶ ταῦτα περιλαμβάνουσιν, αἱ δὲ ἐπὶ τῶν μερικωτέρων γενῶν ἐνεργοῦσι μόνον, αἱ δὲ καὶ [ἔτι] ἐπὶ τῶν ἰδίως ἀτόμων [τὰ θεῖα νοήματα] πολυπραγμονοῦσιν. ^[30]

in Cra 124 παράδειγμα τοῦ μὲν πρώτου οἱ τὰς Κρονίας καὶ τὰς φρουρητικὰς θεωροῦντες σειράς, τοῦ δὲ δευτέρου οἱ τὰ ὑπερουράνια καὶ τὸν ἐκεῖ πτηνὸν ἄρμα Δία ἐλαύνοντα κατανοοῦντες, τοῦ δὲ τρίτου οἱ τὰς ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης προΐούσας εἰς τὴν γένεσιν ποιήσεις παρατηρητικῶς φιλοκρινοῦντες. Ὅτι ἀνθρώπων ἐστὶν ἐκτετοπισμένων τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης τὸ μήτε ἥλιον μήτε σελήνην θεοὺς ὑπολαμβάνειν μήτε τοὺς ἄλλους οὐρανίους προσκυνεῖν σωτήρας ὄντας ἡμῶν καὶ προστάτας, καὶ ἀναγωγοὺς μὲν τῶν ἀθανάτων ψυχῶν, δημιουργοὺς δὲ καὶ ὑποστάτας τῶν θνητῶν. ^[5]

in Cra 125 εἰ δὲ τοῦτ' ἀδύνατον ἀνθρώπους ὄντας ἔξω πού τῆς οἰκουμένης εἶναι, ψυχῶν ἂν ἔγωγε φαίην εἰς αὐτὸν τὸν Τάρταρον καὶ τὸ ἀφεγγέστατον τοῦ παντός καὶ ἀτακτότατον ἐπειγομένων τὴν τοιαύτην τόλμαν καὶ τὴν παράλογον ταύτην οἴησιν πρὸς τοὺς οὐρανίους ἀποθρασυνομένην θεοὺς. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἔστωσαν ὅπου περ ἐτάχθησαν ὑπὸ τῆς Δίκης. Ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ τῶν

ἐμφανῶν, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν ὑπερουρανίων καὶ νοερῶν καὶ νοητῶν αἰτίων τὸ θεὸς ὄνομα (p 397 cd) εὐλόγως κεῖται. ^[10]

in Cra 126 τὸ γὰρ αὐτὸ τάχος, φησὶν ὁ ἐν Πολιτείᾳ (VII p 529 d) Σωκράτης, καὶ ἡ αὐτὴ βραδυτὴς ἐν τοῖς νοητοῖς ἀριθμοῖς διὸ καὶ τοὺς ἀπολύτους τῶν ὅλων ἡγεμόνας ὑπερκοσμίους ὄντας πτηνὸν ἄρμα ἐλαύνειν ἐν Φαίδρῳ (p 246 e) ἐμυθήμεν, καὶ πρὸ τούτων τοὺς νοερούς θεοὺς ἐφ' ἁρμάτων τοιούτων ἡνιοχεῖν οἱ θεολόγοι (or chald p 40) φασίν, αὐτόν τε τὸν Οὐρανὸν τὸν συνοχέα τῶν νοερῶν θεῶν καὶ συνεκτικὸν ἐν περιφορᾷ τὴν νόησιν ἔχειν, τὰς τε πρὸ τούτου νοερᾶς αἰτίας καὶ ταύτας ἀφθέγκτους οὕσας ταχεῖαν καὶ ἄχρονον ἔχειν τὴν κίνησιν· θεὰς γὰρ αὐτάς καὶ τὰ λόγια (or chald p 40) καλεῖ, καὶ προϊούσας ἀπὸ τοῦ πατρὸς θέειν ἐπ' αὐτόν· ὁ δ' Ὀρφεὺς (fr 55) περὶ τοῦ κρυφίου διακόσμου τῶν θεῶν οὕτως ἔφη· τὸ δ' ἀπειρέσιον κατὰ κύκλον ἀτρύτως ἐφορεῖτ' ο. δυνατόν δὲ καὶ ἕτερον τρόπον τὸ ὄνομα τοῦτο διερμηνεύειν· τοὺς γὰρ ποιητικούς καὶ δημιουργικούς δηλοῖ τῶν πάντων αἰτίους· τὸ γὰρ θεῖναι καὶ θήσω εἰς τὸ ποιεῖν μεταλαμβάνεται. Ὅτι οὐδὲν ἀμενηνὸν οὐδὲ ἀδρανὲς ἐν θεοῖς, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖ ἐνεργῇ, καὶ ζωαὶ εἰσιν ζέουσαι καὶ αἰωνίως ἐνεργοῦσαι. ^[20]

in Cra 128 Τῶν τοίνυν μετὰ θεοὺς γενῶν αἰεὶ μὲν αὐτοῖς ἐπομένων, συναπεργαζομένων δὲ τὰς περικοσμίους ποιήσεις ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, τὰ μὲν ἐστὶν ἐκφαντορικὰ [τῆς γενέσεως, τὰ δὲ διαπορθμευτικά] τῆς ἐνώσεως, τὰ δὲ διαπορθμευτικά τῆς δυνάμεως, τὰ δὲ τῆς γνώσεως τῶν θεῶν καὶ τῆς νοερᾶς οὐσίας προκλητικά. τούτων δὲ τὰ μὲν ἀγγελικὰ προσαγορεύουσιν οἱ τὰ θεῖα δεινοί, κατ' αὐτὴν τὴν ὑπαρξιν τῶν θεῶν ἰστάμενα καὶ τὸ ἐνοειδὲς τῆς φύσεως σύμμετρον ποιοῦντα τοῖς δευτέροις διὸ καὶ τὸ ἀγγελικὸν φύλον ἀγαθοειδὲς ἐστὶν ὥσάν τὴν κρύφιον ἀγαθότητα τῶν θεῶν προφαῖνον. τὰ δὲ δαιμόνια καλοῦσιν ὡς τὴν μεσότητα συνδέοντα τῶν ὅλων καὶ τὴν θεῖαν δύναμιν μερίζοντα καὶ προάγοντα μέχρι τῶν τελευταίων· δαῖσαι γὰρ ἐστὶν τὸ μερίσαι· τοῦτο δὲ τὸ γένος πολυδύναμόν ἐστι καὶ πολυμερές. ὡς καὶ τοὺς ὑλαίους καὶ καταγωγοὺς τῶν ψυχῶν δαίμονας ἐσχάτους ὑποστῆσαι καὶ εἰς τὸ μερικώτατον προελθεῖν τῆς ἐνεργείας εἶδος καὶ πρόσυλον. τὰ δ' ἡρωϊκά, τὰς μὲν ἀνθρωπίνας ψυχὰς εἰς ὕψος αἴροντα καὶ ἀνάγοντα δι' ἔρωτος, νοερᾶς δὲ ζωῆς χορηγὰ καὶ μεγαλουργοῦ καὶ μεγαλόφρονος καὶ ὅλως ἐπιστρεπτικὴν κληρωσάμενα τάξιν καὶ πρόνοιαν καὶ τὴν πρὸς τὸν θεῖον νοῦν συγγένειαν, εἰς ὃν καὶ ἐπιστρέφει τὰ δεύτερα· διὸ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαχε ταύτην, ὡς αἶρειν καὶ ἀνατείνειν τὰς ψυχὰς ἐπὶ θεοὺς δυνάμενα. ταῦτα δὲ τὰ τριπλᾶ γένη μετὰ θεοὺς ἐξήρτηται μὲν αὐτῶν αἰεὶ, διήρτηται δ' ἀπ' ἀλλήλων· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἐστὶν νοερὰ κατ' οὐσίαν, τὰ δὲ ἐν λογικαῖς οὐσίωται ψυχαῖς, τὰ δὲ καὶ ἐν ἀλόγοις καὶ φανταστικαῖς ὑφέστηκε ζωαῖς, καὶ δηλὸν ὅτι τὰ μὲν νοερὰ φρόνησιν ἔλαχεν ὑπεραίρουσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, αἰωνίως συνημμένην τοῖς νοουμένοις, τὰ δὲ λογικὰ διεξοδικῶς κατὰ τὴν φρόνησιν ἐνεργεῖ, τὰ δ' ἄλογα φρονήσεώς ἐστιν ἄμοιρα· τῇ γὰρ ὕλῃ καὶ τοῖς ἀφεγγεστάτοις τοῦ παντὸς ἐποικεῖ καὶ συνδεῖ τὰς ψυχὰς τοῖς εἰδωλοποιοῖς κόλποις καὶ ἄγχει τὰς εἰς ἐκείνην τὴν χώραν ὑπενεχθείσας, ἕως ἂν ἐκτίσωσιν τὴν προσήκουσαν δίκην. τὰ γοῦν τρία ταῦτα γένη τὰ κρείττονα ἡμῶν νῦν (p 397 de) ὁ Σωκράτης δαίμονας καλεῖ. εἰ δὲ τὸ ἔνυλον τῶν δαιμόνων φύλον ἀπάδει πρὸς τὴν ἐτυμολογίαν, μὴ θαυμάσης· καὶ γὰρ ὑπερέχον ἐστὶ τοῦτο, καὶ ἴσως παρὰ τὸ δαῖω τὸ μερίζω ὡς χαῖρον τῷ μερισμῷ. Ὅτι τριττῆς οὔσης τῆς ὑπάρξεως τῶν κρειττόνων ἡμῶν γενῶν, νοερᾶς λογικῆς φανταστικῆς, ἀναλογεῖ τὸ μὲν χρυσοῦν γένος τῇ νοερᾷ· ὁ γὰρ χρυσὸς ἀνεῖται τῷ πρωτίστῳ τῶν κόσμων καὶ ἐμπυρίῳ καὶ νοερῷ, φασίν οἱ θεολόγοι· τὸ δ' ἀργυροῦν τῇ λογικῇ· καὶ γὰρ ὁ ἀργυρὸς τῷ μέσῳ καὶ αἰθερίῳ κόσμῳ ἀναλογεῖ· τὸ δὲ χαλκοῦν τῇ ἀλόγῳ καὶ φανταστικῇ· καὶ γὰρ ἡ φαντασία νοῦς ἐστὶν μορφωτικός, ἀλλ' οὐ καθαρὸς, ὥσπερ καὶ ὁ χαλκὸς χρυσοῦ δοκῶν ἔχειν χροιάν, πολὺ γε τὸ γήινον ἔχει καὶ ἀντίτυπον καὶ πρὸς τὰ στερεὰ καὶ αἰσθητὰ συγγενές·

διὸ καὶ ἀναλογεῖ τῷ πολυχάλκῳ οὐρανῷ καὶ χαλκῷ, ὅς ἐστιν ὁ αἰσθητός, οὗ καὶ ὁ προσεχὴς δημιουργὸς χαλκεύειν παραδέδοται. ^[10]

in Cra 129 καὶ ταῦτα μὲν τὰ τριττὰ γένη τῶν δαιμόνων, οἷς ἀνάλογον τὸ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν γένος· τὸ δὲ τέταρτον καὶ ἡρώϊκόν γένος τινῶν μὲν ἐστὶν καταδεέστερον τῶν εἰς τὰ εἰρημένα τρία γένη τελούντων, τινῶν δὲ κρεῖττον. πράξεως μὲν γὰρ ἐφάπτεται τὸ ἡρώϊκόν γένος, κἂν τῆς τῶν δευτέρων προνοίας καὶ τῆς ἀσχέτου ζωῆς ὑφεῖται, ἔχει δὲ τὸ μεγαλουργόν, καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἐνδείκνυται. τὸ δὲ πέμπτον καὶ πολυπαθὲς ἀνθρώπινον γένος, ὅπερ τῷ πολυκμήτῳ ἀπεικάζεται σιδήρῳ καὶ μέλανι διὰ τὸ τῆς ζωῆς ὑλαῖον καὶ ἀφεγγές, τὰς δὲ πράξεις πλημμελεῖς ἐπιδείκνυται διαστρόφους οὔσας καὶ ἀλόγους. Ὅτι περὶ δαιμόνων καὶ περὶ ἡρώων νῦν (p 397 d sqq) ὁ Πλάτων ἐπισκέπτεται οὐ τῶν κατὰ σχέσιν, ἀλλὰ τῶν ἐπέκεινα τῆς οὐσίας ἡμῶν· ἀλλ' ἐξ ἀναλογίας ἀπὸ τῶν κατὰ σχέσιν ἀνατρέχει ἐπὶ τοὺς ὑψηλοὺς, τὸ δ' ὑλαῖον γένος τῶν δαιμόνων παρατρέχει. ^[5]

in Cra 131 Ὅτι τὸ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ φωνῇ τοὺς δαίμονας δάμονας λέγεσθαι δηλοῖ ὅτι τῷ α ἀντὶ τῆς αἰ ἐχρῶντο. Ὅτι εἰκόσιν αἱ μὲν συλλαβαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα τὸν τῆς οὐσίας λόγον ἔχειν ἐν τοῖς ὀνόμασιν, αἱ δ' ὀξύτητες καὶ βαρύτητες δυνάμεις εἶναι τινες τῶν ὀνομάτων.

in Cra 133 Ὅτι ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς Διονυσιακός ἐστιν καὶ ἄγαλμα ὄντως τοῦ Διονύσου. ὅστις οὖν εἰς αὐτὸν πλημμελῇ καὶ τὴν ἀμερῇ αὐτοῦ φύσιν διασπᾷ Τιτανικῶς διὰ τοῦ πολυσχιδοῦς ψεύδους, οὗτος δηλονότι εἰς αὐτὸν τὸν Διόνυσον ἀμαρτάνει, καὶ μᾶλλον τῶν εἰς τὰ ἐκτὸς τοῦ θεοῦ ἀγάλματα πλημμελούντων, ὅσον ὁ νοῦς μᾶλλον τῶν ἄλλων συγγενῆς ἐστὶ τῷ θεῷ. Ὅτι τὰ ὀλικώτερα τῶν θεῶν γένη μᾶλλον δυνάμεθα νοεῖν ἢ περὶ τὰ μερικώτερα. ^[5]

in Cra 134 ἐπὶ γὰρ τῶν ἡγεμονικῶν καὶ ἀρχικῶν θεῶν <διὰ> τὸ ὀλικὸν αὐτῶν τῆς ὑποστάσεως καὶ ἐπὶ πάντα διατεῖνον σαφέστερον ἀντιλαμβάνομεθα τῆς γνώσεως ἢ περὶ τῶν ἀπολύτων, καὶ τὸν μέγιστον Δία <διὰ τὸ> χορηγὸν εἶναι τοῦ ζῆν πᾶσιν καὶ δημιουργὸν ῥῆον μανθάνομεν ἢ περὶ τὸ <ν> μόνοις τοῖς οὐρανίοις τὸ ζῆν παρέχοντα· καὶ ὅτι εἷς μὲν ὁ δημιουργὸς ὅλος πᾶσι δῆλον, ὅτι δὲ τρεῖς οἱ μερικώτεροι, τοῦτο ἐργῶδες νοῆσαι. Ὅτι ἕκαστος τῶν θεῶν, καθ' ὅσον ἑαυτὸν γινώσκει καὶ τὰ ἄλλα πάντα θεῖα γένη καὶ μετέχει πάντων καὶ ἀφώρισται κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπαρξιν, κατὰ τοσοῦτον ὑπόστασιν παρέχεται τοῖς θείοις ὀνόμασιν, ἅπερ ἡμῖν ἐστὶν ἄγνωστα καὶ ἄφθεγκτα, εἴπερ ψυχικῶς ἐν ἡμῖν πάντα τὰ τε νοερά καὶ τὰ θεῖα. ^[5]

in Cra 135 εἰ δὲ μὴ συστοίχως τῷ νῷ εἰσὶν ἐν τῇ ψυχῇ τὰ νοήματα, ἀλλ' εἰκονικῶς καὶ ἐν ὑφέσει, πολλῶν πλέον ἢ ψυχῇ περὶ θεῶν νοεῖν εἰλικρινῶς ἰλιγγιάσει, εἰκονικῶς δὲ μόνον δύναται περὶ τῆς οὐσίας θεοῦ καὶ περὶ ὀνομασίας λαβεῖν ἐννοίας. Ὅτι ὥσπερ ὁ τὸ ἐγκόσμιον πᾶν φῶς ἀφ' ἑαυτοῦ χορηγῶν Ἥλιος καλεῖται, οὕτως καὶ ὁ τὴν ἀλήθειαν ἀφ' ἑαυτοῦ χορηγῶν Ἀπόλλων καλεῖται. ^[10]

in Cra 137 Ὅτι κατὰ τὸ ἀνάλογον τῶν τε οὐσιῶν καὶ τῶν γνώσεων ἐπὶ τε τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν δαιμόνων καὶ τῶν ψυχῶν καὶ ἢ τῶν ὀνομάτων τῶν θείων ἐξαλλαγὴ γίνεται· οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ ἄγγελοι μειζρόνως καὶ νοερωτέρως καλοῦσι τοὺς θεοὺς καὶ ἑαυτούς, οὕτως καὶ αἱ ὑποδεέστεραι φύσεις δαιμόνων ἢ ἡρώων ἢ ψυχῶν. Πρεσβυτάτην δὲ θεῶν Ἑστίαν κελαδήσατ ε , κοῦρο ι· ἐν γὰρ ταῖς εὐχαῖς πρὸ τῶν ἄλλων τὴν Ἑστίαν ὑμνεῖν παρεκελεύοντο. ^[5]

in Cra 139 Ὅτι ὁ Κρόνος μετὰ τῆς Ῥέας παράγει τὴν τε Ἑστίαν καὶ τὴν Ἥραν συστοίχους οὔσας τοῖς δημιουργικοῖς αἰτίοις. ἢ μὲν γὰρ Ἑστία ἐνδίδωσιν ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ἀκλινῇ διαμονὴν καὶ ἔδραν ἐν ἑαυτοῖς καὶ τὴν οὐσίαν ἀδιάλυτον, ἢ δ' Ἥρα τὴν πρόοδον καὶ τὸν εἰς τὰ δευτέρα πολλαπλασιασμὸν ἐνδίδωσι, καὶ ἔστιν ζωοποιὸς πηγὴ τῶν λόγων καὶ τῶν γονίμων δυνάμεων μήτηρ. διὸ καὶ αὕτη μὲν συνέρχεσθαι τῷ δημιουργικῷ Διὶ λέγεται [καὶ] διὰ τῆς κοινωνίας ἀπογεννώσα μητρικῶς ὅσα ὁ Ζεὺς πατρικῶς, ἢ δ' Ἑστία μένειν ἐφ' ἑαυτῆς ἄχραντον τὴν

παρθενίαν ἔχουσα καὶ ταυτότητος αἰτία οὖσα πᾶσιν· ἐκατέρα δὲ μετὰ τῆς οἰκείας τελειότητος καὶ τὴν τῆς λογικῆς δύναμιν κατὰ τὴν μέθεξιν κέκτηται, καὶ διὰ τοῦτο ἄρα οἱ μὲν τὴν Ἑστίαν ἀπὸ τῆς ἐσσίας κεκληθῆσθαι φασιν, εἰς τὴν οἰκείαν αὐτῆς ἀποβλέψαντες ὑπαρξιν· οἱ δὲ εἰς τὴν ζωογονικὴν καὶ κινητικὴν δύναμιν τὴν ἐκ τῆς Ἥρας αὐτῇ ἐνοῦσαν, ὡσίαν, ὥσεως οὖσαν αἰτίαν· πάντα γὰρ ἐν πᾶσι τὰ θεῖα ἐστὶν καὶ διαφερόντως τὰ σύστοιχα ἀλλήλων μετέχει καὶ ἐν ἀλλήλοις ὑφέστηκεν. ἕκαστος οὖν τῶν τε δημιουργικῶν καὶ ζωογονικῶν διακόσμων αὐτὸ τὸ εἶναι ὅπερ ἐστὶν ἐκ τῆς Ἑστίας μεταλαβὼν ἔχει, καὶ οἱ ἐν οὐρανῷ κύκλοι τῶν πλανωμένων τὸ ὡσαύτως ἐξ αὐτῆς ἔχουσι, καὶ οἱ πόλοι καὶ τὰ κέντρα τὸ ἡρεμεῖν ἀεὶ παρ' αὐτῆς ἔλαχον. Ὅτι ἡ Ἑστία οὐ τὴν οὐσίαν δηλοῖ, ἀλλὰ τὴν μονὴν καὶ σταθερὰν ἵδρυσιν ἐν ἑαυτῇ τῆς οὐσίας διὸ καὶ μετὰ τὸν μέγαν Κρόνον προήλθεν ἡ θεὸς αὕτη. ^[20]

in Cra 140 τὰ γὰρ πρὸ τοῦ Κρόνου τὸ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐν ἄλλῳ οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἀπὸ Κρόνου ἄρχεται τοῦτο· καὶ τὸ μὲν ἐν ἑαυτῷ τῆς Ἑστίας, τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ τῆς Ἥρας ἴδιον. Ὅτι ἡ τοῦ Ἡσιόδου θεολογία (453 sqq) ἐκ μονάδος τῆς Ῥέας παράγει κατὰ μὲν τὰ κρείττω τῆς συστοιχίας τὴν Ἑστίαν, κατὰ δὲ τὰ χεῖρω τὴν Ἥραν, κατὰ δὲ τὰ μεταξὺ τὴν Δήμητρα. ^[5]

in Cra 141 ὁ δ' Ὀρφεὺς (frg 106) τρόπον μὲν τινα τὴν αὐτὴν εἶναι τὴν Δήμητρα τῇ ὅλῃ ζωογονίᾳ, τρόπον δ' ἄλλον οὐ τὴν αὐτήν· ἄνω μὲν γὰρ οὖσα Ῥέα ἐστὶ, κάτω δὲ μετὰ τοῦ Διὸς Δημήτηρ· καὶ γὰρ τὰ παραγόμενα ὅμοιά εἰσιν τοῖς παράγουσιν καὶ σχεδὸν τὰ αὐτά. Ὅτι ἀσφαλῶς δεῖ νῦν (p 402 b) ἀκούειν περὶ τῶν ῥευμάτων καὶ κινήσεων· οὐ γὰρ εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλείτου ἔνυλον ῥοὴν ὁ Σωκράτης κατέρχεται (ψεῦδος γὰρ καὶ ἀνάξιον τοῦτο τῆς Πλάτωνος διανοίας)· ἀλλ' ἐπεὶ ἀναλόγως τὰ θεῖα δι' εἰκόνων οἰκείων ἐρμηνεύειν θέμις, εἰκότως τὰς πηγαίας θεότητας καὶ Κρονίας ἐν ταυτῷ παίζων ἅμα καὶ σπουδάζων ὁ Σωκράτης ῥεύμασιν ἀπεικάζει διὰ τὸ ἀεὶ ἐποχετεύεσθαι τὰ ἀγαθὰ ἐκ τῶν ἄνω τοῖς κάτω. ^[5]

in Cra 142 διὸ καὶ κατὰ τὴν τῶν ποταμῶν εἰκόνα μετὰ τὰς πηγαίας θεότητας ἀεννάως τὰ ἀγαθὰ βλυστανούσας αἱ ἀρχικαὶ θεότητες ἀνυμνοῦνται· μετὰ γὰρ τὴν πηγὴν [τοῦ ποταμοῦ] ἡ ἀρχὴ αὐτῶν θεωρεῖται. Ὅτι οἱ ἰδίως νοεροὶ καλούμενοι θεοὶ ὀλικοί, ὧν ἐστὶ πατὴρ ὁ μέγας Κρόνος, πηγαῖοι ἰδίως καλοῦνται. ^[10]

in Cra 143 τοῦδε γὰρ ἐκθρόσκουσιν ἀμείλικτοί τε κεραυνοί, φησὶ τὸ λόγιον (or chald p 20) περὶ Κρόνου· περὶ δὲ τῆς ζωογόνου πηγῆς Ῥέας, ἐξ ἧς πᾶσα ζωὴ θεία τε καὶ νοερὰ καὶ ψυχικὴ καὶ ἐγκόσμιος ἀπογεννᾶται, οὕτως φασὶν τὰ λόγια (or chald p 30)· Ῥεῖη τοι νοερῶν μακάρων πηγὴ τε ῥοὴ τε· πάντων γὰρ πρώτη δυνάμεις κόλποισιν ἀφράστοις δεξαμένη, γενεὴν ἐπὶ πᾶν προχέει τροχάουσα ν. καὶ γὰρ τὴν τῆς ζωῆς ἀπάσης ἄπειρον χύσιν ὑφίστησιν ἡ θεὸς αὕτη καὶ τὰς ἀνεκλείπτους ἀπάσας δυνάμεις, καὶ κινεῖ πάντα κατὰ τὰ μέτρα τῶν θείων κινήσεων, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὴν πάντα ἐδράζουσα ἐν ἑαυτῇ ὡς σύστοιχος τῷ Κρόνῳ. λέγεται οὖν Ῥέα καὶ διὰ τὸ ἐπιρρεῖν ἀεὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ διὰ τὸ αἰτίαν εἶναι τῆς θείας ῥαστώνης, θεοὶ ῥεῖα ζώντες· ἀνάκειται δὲ αὐτῇ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ ὑδραγωγὰ πάντα. Ὅτι ὁ Ὠκεανὸς ἅπασι τῆς ὀξείας καὶ ἀκμαιοτάτης ἐνεργείας αἵτιός ἐστιν τοῖς θεοῖς καὶ τῶν διακρίσεων τῶν τε πρώτων καὶ μέσων καὶ τελευταίων διακόσμων ἀφοριστικός, τῇ μὲν ὠκύτητι τοῦ νοῦ πρὸς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος καὶ τὰς οἰκείας ἀρχάς, πάντα δ' ἄφ' ἑαυτοῦ κινῶν εἰς τὰς οἰκείας αὐτοῖς ἐνεργείας καὶ τελειῶν τὰς δυνάμεις αὐτῶν καὶ ἀνεκλείπτους ἀπεργαζόμενος. ^[5]

in Cra 144 ἡ δὲ Τηθύς τὴν μονὴν ἐντίθησι τοῖς ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ κινουμένοις, καὶ τὴν ἐδραιότητα παρέχεται τοῖς διεγειρομένοις ὑπ' ἐκείνου εἰς τὴν ἀπογέννησιν τῶν δευτέρων καὶ τὴν καθαρότητα τῆς οὐσίας τοῖς ἀκμαίως πάντα παράγειν ἐφιεμένοις, ὡς πᾶν τὸ διαττώμενον καὶ διηθούμενον τῶν θείων ὑποστάσεων ἀνέχουσα. ἕκαστον γὰρ τῶν πρωτίστων αἰτίων, καὶ τοῖς δευτέροις παρέχῃ τὴν τῶν ἀγαθῶν μετουσίαν, ἀλλ' ὅμως κατέχει παρ' ἑαυτῷ τὸ ἄχραντον καὶ

ἀμιγές καὶ καθαρὸν τῆς μεθέξεως, οἷον τῆς ζωῆς ἢ τοῦ ὄντος ἢ τῆς νοήσεως. πεπλήρωται μὲν ὁ νοῦς καὶ πληροὶ τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ ἰδρύσας ἐν ἑαυτῷ τὸ εἰλικρινές ἐκάστου τούτων καὶ ἐξηρημένον, ἐπιλάμπει καὶ τοῖς δευτέροις ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ καταδεέστερα μέτρα τούτων τῶν ἀγαθῶν· καὶ ἡ μὲν ἀκμὴ τῶν ἐνεργειῶν διὰ τὸν Ὁκεανὸν ὑπάρχει τοῖς πρεσβυτέροις, τὸ δὲ διαττώμενον καὶ διηθούμενον διὰ τὴν Τηθύν. πάντα γὰρ τὰ ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ἐνδιδόμενα τοῖς δευτέροις, εἴτε οὐσίας εἴτε ζωὰς εἴτε νοήσεις εἴποις, διηθοῦνται· καὶ ὅσα μὲν αὐτῶν ἐστὶν πρωτουργὰ ἐδράζεται ἐν αὐτοῖς, ὅσα δ' ἂν εἴη ἀτελέστερα μεθίενται τοῖς ὑφειμένοις, ὥσπερ καὶ τὰ ναματιαῖα ὕδατα τὰ μὲν ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς ὄντα καθαρώτερα, τὰ δὲ πορρωτέρω θολερώτερα. εἰσὶν οὖν ὃ τε Ὁκεανὸς καὶ ἡ Τηθὺς πηγαῖοι θεοὶ κατὰ τὰς πρωτίστας ἑαυτῶν ὑποστάσεις· διὸ καὶ ὁ Σωκράτης νῦν (p 402 b) πατέρας τῶν ρευμάτων αὐτοὺς εἴρηκεν. προέρχονται δὲ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους διακόσμους τῶν θεῶν, ἀρχικῶς τε καὶ ἀπολύτως καὶ οὐρανίως τὰς αὐτὰς ἐν ἐκάστοις ἐπιδεικνύμενοι δυνάμεις. ὁ δὲ γε Τίμαιος (p 40 e) καὶ τὰς ὑποσελήνους αὐτῶν ἀνύμνησεν τάξεις, πατέρας μὲν Κρόνου καὶ Ῥέας αὐτοὺς καλῶν, ἐγγόνους δ' Οὐρανοῦ καὶ Γῆς. τελευταῖαι δ' αὐτῶν εἰσὶν αἱ περὶ γῆν [μὲν] μερισταὶ λήξεις, αἱ τε ὑπὲρ αὐτῆς φαινόμεναι καὶ αἱ ὑπὸ γῆν διορίζουσαι τὴν Ἄιδου βασιλείαν τῆς τοῦ Ποσειδῶνος ἀρχῆς. Ὅτι ὁ Κρόνος καὶ τῇ Ῥέᾳ καὶ τῷ Διὶ συντάττεται, ἀλλὰ τῇ μὲν, ὡς πατὴρ δυνάμει γονίμῳ, τῷ δέ, ὡς νοητὸς νῶ. ^[35]

in Cra 146 Ὅτι γαμεῖν λέγεται (p 402 b) ὃ τε Ὁκεανὸς τὴν Τηθύν καὶ Ἥραν ὁ Ζεὺς καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς κατὰ τὴν τῶν ὑφειμένων ἀπογέννησιν τὴν πρὸς αὐτὴν κοινωνίαν ἐνστησάμενος· ἡ γὰρ ὁμοιοητικὴ σύνταξις τῶν θεῶν καὶ ἡ ὁμοφυῆς συνέργεια πρὸς τὰς ποιήσεις γάμος ἀποκαλεῖται παρὰ τοῖς θεολόγοις (fr 91). Ὅτι ὠνόμασται ἡ Τηθὺς παρὰ τὸ διαττώμενον καὶ ἡθούμενον, οἷον Διαττηθὺς, καὶ ἀφαιρέσει τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν Τηθὺς. ^[5]

in Cra 148 Ὅτι ὁ μὲν Κρόνος τῆς Τιτανικῆς διακοσμήσεως τῶν θεῶν ἐστὶ μονάς, ὁ δὲ Ζεὺς τῆς δημιουργικῆς. διττὸς δ' οὗτος, ὁ μὲν ἐξηρημένος καὶ τῷ Κρόνῳ συνταττόμενος, πηγαῖος ὢν καὶ ὅλως εἰς τὴν τριάδα τῶν νοερῶν πατέρων τελῶν καὶ τὸ πέρας αὐτῶν συνελίσσων· ὁ δὲ τοῖς Κρονίδαις συναριθμούμενος καὶ τὴν Κρονικὴν ἀκρότητα καὶ τὴν ἀρχὴν ἐν τῇ τριάδι αὐτῇ κληρωσάμενος, περὶ οὗ λέγει καὶ ὁ Ὀμηρικὸς Ποσειδῶν (O 187). τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί· καὶ ὁ μὲν πρῶτος Ζεὺς, ἅτε ὅλων ὢν δημιουργός, πρώτων τε καὶ μέσων καὶ τελευταίων βασιλεύς ἐστίν· περὶ οὗ καὶ ὁ Σωκράτης ἔναγχος (p 396 ab) ἔλεγεν ὅτι ἐστὶν ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων, καὶ ὅτι πᾶσιν ἡ ζωὴ δι' αὐτοῦ ἐστίν καὶ ἡ σωτηρία· τὸ γὰρ πᾶσιν προκείμενον τὸν πρὸ τῶν τριῶν δηλοῖ Δία. ὁ δὲ ἀρχικὸς Ζεὺς καὶ σύστοιχος τῶν τριῶν Κρονιδῶν τὴν τρίτην ἐπιτροπεύει μοῖραν τῶν ὅλων κατὰ τὸ τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται (Hom. O 189), καὶ ἔστιν ἀκρότατος τῶν τριῶν καὶ ὁμώνυμος τῷ πηγαίῳ καὶ ἡνωμένῳ αὐτῷ καὶ καλεῖται μοναδικῶς Ζεὺς· ὁ δὲ δεύτερος δυαδικῶς καλεῖται Ζεὺς ἐνάλιος καὶ Ποσειδῶν. ὁ δὲ τρίτος τριαδικῶς Ζεὺς τε καταχθόνιος καὶ Πλούτων καὶ Ἄιδης. καὶ ὁ μὲν πρῶτος τὰ ἀκρότατα σῶζει καὶ δημιουργεῖ καὶ ζωοποιεῖ, ὁ δὲ δεύτερος τὰ δεύτερα, ὁ δὲ τρίτος τὰ τρίτα· διὸ καὶ ἀρπάζειν λέγεται τὴν Κόρην οὗτος, ἵνα μετ' αὐτῆς τὰ πέρατα ψυχώσῃ τῶν ὅλων. Ὅτι τῆς Τιτανικῆς διακοσμήσεως διαιρούσης μὲν ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς συνοχικῆς τοῦ Οὐρανοῦ τάξεως, ἐχούσης δέ τι καὶ μένον ἐν αὐτῇ καὶ συμφυές, ὁ μὲν Κρόνος ἡγεμὼν ἐστὶν τῆς διακρίσεως, καὶ διὰ τοῦτο ὀπλίζει καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ αὐτὸς ὑποδέχεται τὴν ἄρπην παρὰ τῆς μητρός, δι' ἧς ἀφορίζει τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀπὸ τῆς Οὐρανίας· ὁ δ' Ὁκεανὸς συντέτακται τοῖς μένουσιν ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς ἡθεσιν καὶ τὴν μεσότητα φρουρεῖ τῶν δύο διακόσμων, ὡς μὲν Τιτὰν τοῖς μετὰ τοῦ Κρόνου θεοῖς συναριθμούμενος, ὡς δὲ τὴν πρὸς τὸν Οὐρανὸν σύνταξιν ἀγαπῶν τοῖς συνοχικοῖς ἑαυτὸν συνάπτων. ^[10]

in Cra 149

προσῆκει γὰρ δὴ τῷ ὀρίζοντι τὰς πρώτας καὶ δευτέρας διακοσμήσεις ἐν μέσῳ τετάχθαι τῶν διοριζομένων· πανταχοῦ δὲ ὁ θεὸς οὗτος τοιαύτην κεκλήρωται δύναμιν καὶ διακρίνει τὰ γένη τῶν θεῶν. τὰ μὲν Τιτανικὰ τῶν συνοχικῶν, τὰ δὲ ζωογονικὰ τῶν δημιουργικῶν· ὅθεν δὴ καὶ ἡ παλαιὰ φήμη τὸν διορίζοντα τὸ φανερόν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ ἀφανὲς Ὠκεανὸν καλεῖ, καὶ διὰ τοῦτο τὸν τε ἥλιον καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας ἐξ Ὠκεανοῦ φασιν ἀνίσχειν οἱ ποιηταί. διὰ τούτων ἄρα τῶν δύο συζυγιῶν πᾶσαν τὴν Τιτανικὴν τάξιν περιείληφεν ὁ λόγος μένουσάν τε καὶ προϊούσαν ὁμοῦ, καὶ διὰ μὲν τῆς Κρονίας πᾶν τὸ διακρινόμενον ἀπὸ τῶν πατέρων, διὰ δὲ τῆς Ὠκεανίτιδος πᾶν τὸ συναφὲς πρὸς τοὺς συνεκτικούς θεοὺς ἢ, εἰ βούλει λέγειν, διὰ μὲν τῆς Κρονίας πᾶν τὸ μητρικὸν αἷτιον, διὰ δὲ τῆς λοιπῆς πᾶν τὸ τῆς πατρικῆς αἰτίας ὑπήκοον· προόδου μὲν γὰρ καὶ διακρίσεως αἷτιον τὸ θῆλυ, ἐνώσεως δὲ καὶ μονῆς σταθερᾶς τὸ ἄρρεν. Ὅτι τῆς δημιουργικῆς τριάδος τῆς διελομένης τὸν σύμπαντα κόσμον καὶ τὴν ἀδιαίρετον καὶ μίαν καὶ ὅλην τοῦ πρωτίστου Διὸς δημιουργίαν κατανειμαμένης, τὸ μὲν ἀκρότατόν ἐστιν καὶ πατὴρ ἔχον λόγον ὁ Ζεὺς, ὃς δὴ διὰ τὴν πρὸς τὸν ὅλον δημιουργικὸν νοῦν ἔνωσιν τῆς αὐτῆς ἐπωνυμίας τυχὼν παρῆται νῦν (p 402 d) τῷ Πλάτῳ διὰ τοῦτο αὐτό· τὸ δὲ μέσον καὶ συνδετικὸν ἀμφοῖν τοῖν ἄκροιν ὁ Ποσειδῶν ἐκληρώσατο, πληρούμενος μὲν ἀπὸ τῆς τοῦ Διὸς οὐσίας, πληρῶν δὲ τὸν Πλούτωνα. ^[5]

in Cra 150 ἔστιν γὰρ τῆς ὅλης ταύτης τριάδος πατὴρ μὲν ὁ Ζεὺς, δύναμις δ' ὁ Ποσειδῶν, νοῦς δ' ὁ Πλούτων. πάντων μὲν ἐν πᾶσιν ὄντων, ἄλλου δὲ κατ' ἄλλο τὸν χαρακτῆρα δεχομένου τῆς ὑποστάσεως· ἐπεὶ καὶ ὁ μὲν Ζεὺς κατὰ τὸ εἶναι ὑφέστηκεν. ὁ δὲ Ποσειδῶν κατὰ τὴν δύναμιν, ὁ δὲ Πλούτων κατὰ τὸν νοῦν· καίτοι ζωῆς πάντων αἷτιοι πάντες, ἀλλ' ὁ μὲν οὐσιωδῶς ὁ δὲ ζωτικῶς ὁ δὲ νοερῶς. ὅθεν καὶ ὁ θεολόγος (frg 186) τοὺς μὲν ἄκρους μετὰ τῆς Κόρης φησὶ τὰ τε πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα δημιουργεῖν, τὸν δὲ μέσον καὶ ἄνευ ἐκείνης, ἀπὸ τοῦ σφετέρου κλήρου τὴν γεννητικὴν αἰτίαν συντάξαντα· διὸ καὶ φασὶν τὴν Κόρην ὑπὸ μὲν τοῦ Διὸς βιάζεσθαι, ὑπὸ δὲ τοῦ Πλούτωνος ἀρπάζεσθαι. τὸν δὲ μέσον φασὶν αἷτιον εἶναι κινήσεως ἅπασιν, ὥς καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀκινήτοις· διὸ καὶ Ἐννοσίγαιος καλεῖται, ὥς κινήσεως ἐξάρχων, καὶ ἐν τοῖς κληρουμένοις τὴν τοῦ Κρόνου βασιλείαν ὁ μέσος κλῆρος καὶ ἡ εὐκίνητος θάλασσα αὐτῷ ἀνάκειται. κατὰ πᾶσαν οὖν διαίρεσιν Δία μὲν ἐστὶν τὰ ἀκρότατα, Ποσειδῶν δὲ τὰ μέσα, Πλούτων δὲ τὰ ἔσχατα, καὶ εἰς τὰ κέντρα ἀποβλέψειας, οἷον τὸ ἀνατέλλον τὸ μεσουρανοῦν τὸ δῦνον, καὶ τὸν ὅλον κόσμον διαιρῆς, οἷον εἰς τὸ ἀπλανὲς καὶ πλανώμενον καὶ ὑπὸ σελήνην, καὶ τὸ γεννητόν, εἰς τὸ πύρινον καὶ τὸ χθόνιον καὶ τὸ μεταξύ· καὶ τὴν γῆν, εἰς τὰ ἄκρα αὐτῆς καὶ τὰ μέσα καὶ κοῖλα καὶ τὰ ὑποχθόνια· πανταχοῦ γὰρ ἡ τριάς αὕτη κατενεύματο τοῖς δημιουργικοῖς ὅροις τὰς πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας τῶν δημιουργημάτων διαφοράς. Ὅτι τριχῶς τὸ Ποσειδῶν ὄνομα ἀναλέγεται νῦν (p 402 e sqq), καὶ γὰρ τριαινοῦχος ὁ Ποσειδῶν, καὶ οἱ Τρίτωνες καὶ ἡ Ἀμφιτρίτη οἰκεῖα τοῦ θεοῦ τούτου. ^[30]

in Cra 151 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ ἐπιτροπευομένου καὶ τῶν εἰς τὴν γένεσιν ἐλθουσῶν ψυχῶν, ὧν ὁ ταῦτο κύκλος πεπέδηται, εἴπερ καὶ ἡ θάλασσα τῇ γενέσει ἀναλογεῖ. τὸ δὲ δεύτερον ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ πρῶτον κοινωνίας, καθ' ὃ συγκριτικῶς εἴρηται (Hom. N 355) περὶ τοῦ Διὸς· ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ἦδε· καὶ γὰρ προσεχὲς νοητὸν τοῦ Ποσειδῶνος ὁ τοιοῦτος Ζεὺς. τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ τῆς εἰς τὰ ἐκτὸς ἐνεργείας καὶ τῆς πρὸς τὸν Πλούτωνα κοινωνίας· κάκεῖνος γὰρ κινητικὸς ἐστὶν τῆς φύσεως καὶ ζωοποιὸς τῶν τελευταίων, καὶ αὐτὴν ἐπιτροπεύει τὴν γῆν καὶ ἀνεγείρει πρὸς τὰς ἀπογεννήσεις. Ὅτι Ποσειδῶν ἐστὶν θεὸς νοερὸς δημιουργικὸς καὶ τὰς ψυχὰς κατιούσας εἰς τὴν γένεσιν ὑποδεχόμενος, Ἄιδης δὲ θεὸς νοερὸς δημιουργικὸς τὰς ψυχὰς λύων ἀπὸ τῆς γενέσεως· τῆς γὰρ ὅλης ἡμῶν περιόδου τριχῇ διηρημένης, εἷς τε τὴν πρὸ τῆς γενέσεως Διακὴν ζῶην εἷς τε τὴν ἐν γενέσει Ποσειδωνιακὴν καὶ εἰς τὴν μετὰ τὴν γένεσιν Πλουτωνιακὴν, εἰκότως ὁ Πλούτων κατὰ τὸν νοῦν

χαρακτηριζόμενος ἐπιστρέφει τὰ τέλη ταῖς ἀρχαῖς, κύκλον ἀναρχον καὶ ἀτελεύτητον ἀποτελῶν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης τῆς δημιουργίας τῶν τε σωμάτων καὶ ἀπλῶς πασῶν περιόδων, τοῦτο ἀνελίσσων ἐξ αἰδίου, οἷον τὰς τῶν ψυχῶν τῶν ἀστρώων τε καὶ τῶν περὶ τὴν γένεσιν ἀνελίζεις τῶν κινήσεων, καὶ τὰ τοιαῦτα. ^[10]

in Cra 152 οὐκοῦν ὁ Ζεὺς ἐπιτροπεύει τὴν ζωὴν τῶν πρὸ τῆς γενέσεως ψυχῶν. Ὅτι κακῶς τινὰς ἀναλύοντας τὸ μὲν τοῦ Πλούτωνος ὄνομα εἰς τὸν ἐκ τῆς γῆς πλοῦτον διὰ τε τοὺς καρπούς καὶ τὰ μέταλλα, τὸν δὲ Ἀΐδην εἰς τὸ αἰδὲς καὶ σκοτεινὸν καὶ φοβερόν, ἐπιρραπίζει νῦν (p 403 e 404 b) ὁ Σωκράτης, εἰς ταύτῃ ἄγων σημαίνονμενον τὰ δύο ὀνόματα. ^[5]

in Cra 153 τὸν μὲν Πλούτωνα ὡς νοῦν εἰς τὸν τῆς φρονήσεως πλοῦτον, τὸν δὲ Ἀΐδην εἰς τὸν εἰδότα νοῦν τὰ πάντα· σοφιστὴς γὰρ ὁ θεὸς οὗτος, καὶ τὰς ψυχὰς μετὰ θάνατον καθαίρων ἐλευθεροῖ τῆς γενέσεως. τὸ γὰρ αἰδὲς, ὡς τινες κακῶς ἐξηγοῦνται, οὐκ ἔστι κακόν· οὐδὲ γὰρ ὁ θάνατος κακόν, εἰ καὶ δοκεῖ τισιν ἐμπαθῶς αἰδὲς εἶναι· ἀλλ' ἔστιν αἰδὲς καὶ κρεῖττον τοῦ ἐμφανοῦς, οἷον τὸ νοητὸν πᾶν. ὁ οὖν νοῦς ἐν ἐκάστη τῶν ὄντων τριάδι συνελίσσει ἑαυτὸν εἰς τὸ ὄν καὶ τὴν πατρικὴν αἰτίαν κύκλον μιμούμενος. Ὅτι καὶ τοὺς διὰ τὸν ἐκ τῆς γῆς πλοῦτον τὸν διὰ τῶν καρπῶν καὶ τῶν μετάλλων ἀναλύοντας τὸν Πλούτωνα καὶ οὕτως ἐκλαμβανομένους ἀποδέχεται ὁ θεὸς Πρόκλος. ^[10]

in Cra 155 Ὅτι οἱ φιλοσώματοι ἄνθρωποι, τὰ τῆς ἐμψυχίας πάθη εἰς ἑαυτοὺς κακῶς ἀναφέροντες, φοβερόν ἡγοῦνται τὸν θάνατον ὡς φθορᾶς αἴτιον· τὸ δ' ἀληθές, πολλῶ ἄμεινόν ἐστιν ἀνθρώπῳ τελευτήσαντι κατὰ φύσιν ζῆν ἐν Ἀΐδου ἥπερ μετὰ τοῦ σώματος ζῆν παρὰ φύσιν ὄντα καὶ κωλυόμενον νοερῶς ἐνεργεῖν. διὸ δεῖ αὐτὸν τῶν μὲν σαρκίων, ἃ περιβέβληται, ὥσπερ τὸν Ὀδυσσέα τῶν ῥακέων, γυμνωθῆναι, καὶ μηκέτι πτωχῶ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ὄντα μετὰ τῆς τοῦ σώματος ἐνδείας δνοπαλίζειν τὰ ἑαυτοῦ ῥάκη· οὐ γὰρ ἐφικτὰ τὰ θεῖα βροτοῖς τοῖς σώμα νοοῦσι, ἀλλ' ὅσοι γυμνήτες ἄνω σπεύδουσι πρὸς ὕψος, ὡς φησι τὸ λόγιον (or chald p 52). Ὅτι τὴν ἐπιθυμίαν ὁ Πλάτων καθ' ἕκαστον μόνιον τῆς ψυχῆς θεωρεῖ· ὅ τε γὰρ θυμικὸς τιμῆς ἢ νίκης ὀρέγεται, καὶ ὁ λογικὸς ἀρετῆς· ὡσαύτως δὲ καὶ θάρρος καὶ εὐελπιστίαν καὶ ἡδονὴν καὶ τὰ τούτων ἐναντία περὶ ἕκαστον τῆς ψυχῆς μόνιον βούλεται θεωρεῖν. ^[5]

in Cra 157 Ὅτι τῷ ἔρωτι τῶν θεῶν καὶ τῷ βουλευματι αὐτῶν συντρέχει ἡ ἀνάγκη αὐτῶν, πρὸς ἣν οὐδὲ θεὸς μάχεται. Ὅτι τρία γένη Σειρήνων οἶδεν ὁ μέγας Πλάτων, οὐράνιον, ὅπερ ἐστὶν ὑπὸ τὴν τοῦ Διὸς βασιλείαν, γενεσιουργόν, ὅπερ ἐστὶν ὑπὸ τὸν Ποσειδῶνα, καθαρτικόν, ὅπερ ἐστὶν ὑπὸ τὸν Ἀΐδην· καὶ ἔστιν κοινὸν αὐτῶν πασῶν τὸ διὰ τῆς ἐναρμονίου κινήσεως ὑποκατακλίνειν πάντα τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμόσι θεοῖς. ^[5]

in Cra 158 διόπερ ἐν οὐρανῷ μὲν τὴν ψυχὴν οὔσαν ἐνίζειν θέλει ταῖς ἐκεῖ διαγωγαῖς· ἐν δὲ τῇ γενέσει ζώσας παραπλέειν αὐτὰς προσήκει κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν Ὀδυσσέα, εἶπερ καὶ ἡ θάλασσα γενέσεως εἰκὼν, ἵνα μὴ θέλγωνται ὑπὸ τῆς γενέσεως· ἐν δὲ τῷ Ἀΐδῃ γενομένης συνάπτεσθαι διὰ τῶν νοήσεων πρὸς τὸν θεὸν τοῦτον· ὥστε οἶδεν ὁ Πλάτων ἐν τῇ τοῦ Ἀΐδου βασιλείᾳ γένη θεῶν καὶ δαιμόνων καὶ ψυχῶν, αἱ περιχορεύουσι τὸν θεὸν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Σειρήνων θελγόμεναι. Ὅτι οἶδεν ὁ Πλάτων τὸ ὄνομα τὸν σοφιστὴν ἐπὶ σεμνῷ τάττειν πράγματι· τὸν γὰρ πρὸς ἑαυτὸν τὰ ἄλλα δυνάμενον ἐπιστρέφειν οὕτως καλεῖ, οἷον τὸν Δία τὸν Ἀΐδην τὸν Ἑρώτα. ^[10]

in Cra 160 Ὅτι οὐ πᾶσαι ψυχαὶ μετὰ τὴν τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν ἀξιοῦνται τῆς τοῦ Πλούτωνος συνουσίας, ἀλλ' αἱ σπουδαιότεραι· αἱ γὰρ σωματοειδέστεραι ὑπὸ τινων δαιμόνων ἢ ἀγγέλων καθαρτικῶν ἐπιπόνως καὶ ἀλγεινῶς ἀπαλλάττονται τῆς κακίας. Ὅτι ὁ δημιουργικὸς Ζεὺς καὶ ἄρχων πάντων τῶν δημιουργῶν, πᾶσαν τὴν τῶν δημιουργῶν σειρὰν ἐξαρτᾶν βουλόμενος τῆς Τιτανικῆς σειρᾶς, εἰκότως δεσμεῖν λέγεται (p 404 a) τὸν Κρόνον, ἅτε πρὸς Κρόνον

ἐπεστραμμένος καὶ ἐξ αὐτοῦ ἡρτημένος καὶ τὰ μήκη καὶ πλάτη τῆς Κρονίας περιωπῆς θεωρῶν καὶ ἐνιδρύων τὸν Κρόνον ἐν ἑαυτῷ· ἔχει γὰρ καὶ ὁ Ζεὺς Κρόνον ἐν ἑαυτῷ διίως. ^[5]

in Cra 161 συνδεῖ οὖν τὸν Κρόνον ἐν ἑαυτῷ ὁ Ζεὺς σταθερῶς καὶ μονίμως, καὶ ὁ Ζεὺς συνδέεται τῷ Κρόνῳ ὡσαύτως. Ὅτι διττὴ ἡ τῆς ψυχῆς ἄνοδος, ἡ μὲν κατὰ τὸ ἀνιέναι πρὸς τὸ ὄν καὶ ἀποκαθαίρεσθαι τῶν τῇ γενέσει συμφύλων, ἣν οἱ Πλούτωνος δεσμοὶ μετὰ θάνατον παρέχουσιν· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἤδη ἀνεληλυθέναι διὰ τῆς τοῦ Ἄιδου καθάρσεως, καὶ κατὰ τὴν ἐκεῖ ζωὴν καὶ διεξαγωγὴν τῶν νοήσεων περιπολεῖν [τὴν ψυχὴν], ἣν οἱ τοῦ Κρόνου δεσμοὶ διὰ τῆς τοῦ Διὸς συναφῆς ἀποτελοῦσιν· οἷον γὰρ ἐν τῷ νοητῷ ἵχνος θεῖσα ἡ ψυχὴ διέξεισιν ἐκεῖ τὸ πλάτος τῶν νοητῶν καὶ θεᾶται τὰ μακάρια ἐκεῖνα θεάματα, ὡς ὁ ἐν Φαίδρῳ (p 247 d) Σωκράτης διδάσκει, καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ὑστέρα ἀνάβασις μείζων καὶ τελειότερα τῆς προτέρας. ^[10]

in Cra 162 τὰς γοῦν περὶ τὸ σῶμα ἐπτοημένας ψυχὰς οὐ μόνον οἱ τοῦ Ἄιδου δεσμοὶ οὐ δύνανται κατέχειν καὶ ἀνάγειν ἐπὶ τὴν Διὸς ἐπικράτειαν, ἀλλ' οὐδ' οἱ τοῦ Κρόνου, οἵτινες, ὡς πατὴρ δὴλονότι, καὶ ἰσχυρότεροί εἰσιν. Ὅτι ὁ μὲν Ποσειδῶν πολλὰ λέγεται (p 402 e) εἰδέναι πρὸς τὸν Δία παραβαλλόμενος, ὁ δὲ Ἄιδης πάντα (p 404 b) ὡς πρὸς τὰς ψυχὰς συγκρινόμενος, αἷς τὴν γνῶσιν χορηγεῖ· καίτοι ὀλικώτερος ὁ Ποσειδῶν τοῦ Ἄιδου. ^[15]

in Cra 164 Ὅτι ὥσπερ τὸν Πλούτωνα ἀναλύειν δεῖ οὐκ εἰς τὸ πρόχειρον μόνον, τὸν ἐκ τῆς γῆς πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τῆς φρονήσεως πλοῦτον, οὕτως καὶ τὴν Δήμητρα οὐ μόνον εἰς τὴν σωματικὴν τροφήν, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν τῶν θεῶν ἀρξαμένην δεῖ αὐτὴν ἐννοεῖν χορηγὸν οὔσαν τροφῆς πρῶτον μὲν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, εἶτα τοῖς μετ' ἐκείνους, καὶ φοιτᾶν τὴν σειρὰν τῆς τοιαύτης ἀγαθουργίας μέχρι τῆς σωματικῆς τροφῆς· καὶ γὰρ καὶ ἡ τοῦ Ἑρωτος ιδιότης πρῶτοις ἐπιλάμπει τοῖς θεοῖς καὶ ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος μαντικὴ τε καὶ ἰατρικὴ, καὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. Ὅτι τροφὴ ἐπὶ θεῶν ἔστιν ἡ τῶν ὑψηλοτέρων τοῖς δευτέροις νοερά ἀποπλήρωσις. ^[10]

in Cra 165 τρέφονται οὖν οἱ θεοί, ὅταν νοῶσι τοὺς πρὸ ἑαυτῶν θεοὺς καὶ τελειῶνται καὶ ὀρῶσι τὰ νοητὰ κάλλη, οἷον αὐτὴν δικαιοσύνην αὐτὴν σωφροσύνην καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς ἐν Φαίδρῳ (p 247 d) λέλεκται. Ὅτι ἐν τῷ Κρατύλῳ ὁ μέγας Πλάτων σκοπὸν ἔχει οὐ τὰς πρωτίστας καὶ μέσας καὶ τελευταίας τῶν θεῶν διακοσμήσεις ἀνυμνεῖν, ἀλλὰ μόνας τὰς ἐν τοῖς ὀνόμασιν αὐτῶν ἐκφαινομένας ιδιότητας. ^[5]

in Cra 167 Ὅτι τὴν Δήμητρα Ὀρφεὺς μὲν, τὴν αὐτὴν λέγων τῇ Ῥέα εἶναι, λέγει ὅτι ἄνω μὲν μετὰ Κρόνου οὔσα ἀνεκφοίτητος Ῥέα ἐστίν, προβάλλουσα δὲ καὶ ἀπογεννῶσα τὸν Δία Δημήτηρ. λέγει γὰρ (frg 106). Ῥεῖη τὸ πρὶν ἐοῦσα α , ἐπεὶ Διὸς ἔπλετο μήτηρ , Δημήτηρ γέγονε ε . Ἡσίοδος (Theog. 454) δὲ θυγατέρα τῆς Ῥέας λέγει τὴν Δήμητρα, καὶ συμφωνοῦσι δὴλονότι οἱ θεολόγοι· εἴτε γὰρ ἀπὸ τῆς Κρονίας ἐνώσεως εἰς τὴν δευτέραν προήλθεν διακόσμησιν, εἴτε καὶ παῖς ἐστὶν τῆς Ῥέας ἡ πρωτίστη, τὸ αὐτὸ γίνεται. τοιαύτη οὖν οὔσα ἡ Δημήτηρ καὶ πρεσβυτάτην καὶ ἡγεμονικωτάτην τάξιν ἀπὸ τῆς ὅλης ζωογόνου Ῥέας λαχοῦσα καὶ τὰ μέσα κέντρα συνέχουσα τῆς ὅλης ζωογονίας, πληροῖ πάντα μὲν τὰ ὑπερκόσμια τῶν τῆς ζωῆς τῆς παντελοῦς ὀχετῶν, ἀμερίστως καὶ ἐνοειδῶς καὶ ἀδιακρίτως πᾶσιν ἐπιρρέουσα τὸ ζῆν· πρὸ δὲ τούτων αὐτὸν ἡμῖν ἐκφαίνει τὸν δημιουργικὸν νοῦν καὶ τὴν δύναμιν αὐτῷ τῆς τῶν ὅλων ζωοποιίας ἐνδίδωσιν. ὥσπερ γὰρ ὁ Κρόνος αὐτῷ τὴν τοῦ εἶναι καὶ τὴν τῆς οὐσίας αἰτίαν χορηγεῖ ἄνωθεν, οὕτως καὶ ἡ Δημήτηρ ἄνωθεν ἀπὸ τῶν ἑαυτῆς κόλπων τῶν γονίμων προχέει τὴν ζωογονίαν τῷ δημιουργῷ· αὕτη δὲ τὸ μέσον ἔχουσα πάσης ζωογόνου θεότητος, ὅλας κυβερνᾷ τὰς ἐν αὐτῇ πηγὰς καὶ τὸν ἓνα περιέχει σύνδεσμον τῶν τε πρωτίστων καὶ τῶν ἐσχάτων τῆς ζωῆς δυνάμεων, καὶ συνελίσσει μὲν τὰς δευτέρας πηγὰς καὶ συνέχει μονίμως, προάγει δὲ τὰς τῶν προτέρων ἐνοειδεῖς αἰτίας εἰς τὴν τῶν ὅλων ἀπογέννησιν, καὶ οὕτως ἡ σύμπασα ζωογόνος μία τέ ἐστιν καὶ ἐβδομαδική· κατὰ μὲν τὴν ἐξηρημένην ἔνωσιν προϋπάρχουσα τῆς ἐβδομάδος, κατὰ

δὲ τὴν συντεταγμένην εἰς ἓν νοερὸν κέντρον συνάγουσα τὰς ἐν αὐτῇ τριαδικὰς πηγὰς, καὶ τὴν Ἑστίαν περιέχουσα καὶ τὴν Ἥραν· τὴν μὲν Ἥραν ἀπὸ τῶν δεξιῶν προχέουσαν ὅλον τὸν τῶν ψυχῶν διάκοσμον, τὴν δ' Ἑστίαν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν πᾶν τὸ τῆς ἀρετῆς φῶς προϊεμένην. διὸ καὶ εἰκότως παρὰ Πλάτωνι (Crat. p 404 b) μήτηρ τε ἅμα καλεῖται καὶ τῆς ἐδωδῆς χορηγός, ὡς μὲν τὴν αἰτίαν τῆς Ἥρας περιέχουσα μήτηρ, ὡς δὲ τὴν Ἑστίαν ἐν ἑαυτῇ προειληφυῖα τῆς ἐδωδῆς χορηγός. Ὅτι ἡ Δημήτηρ, ὥσπερ πᾶσαν ζωὴν προχέει, οὕτως καὶ πᾶσαν τροφήν· ἔχει δὲ παράδειγμα τὴν Νύκτα (θεῶν γὰρ τροφὸς ἀμβροσίη Νύξ λέγεται (Orph. ^[35]

in Cra 168 frg 99)), ἀλλ' ἐκείνη μὲν νοητῶς καὶ γὰρ τροφή τὸ νοητὸν ἐστὶν κατὰ τὸ λόγιον (or chald p 19 1) ταῖς νοεραῖς διακοσμήσεσι τῶν θεῶν· ἡ δὲ Δημήτηρ πρώτη καὶ τὰς διττὰς τροφὰς διεῖλεν ἐν τοῖς θεοῖς, ὡς φησὶν Ὀρφεύς (frg 107)· μήσατο γὰρ προπόλους καὶ ἀμφιπόλους καὶ ὀπαδούς, μήσατο δ' ἀμβροσίην καὶ ἐρυθροῦ νέκταρος ἀρδμόν, μήσατο δ' ἀγλαὰ ἔργα μελίσσάνων ἐριβόμβω. οὐ μόνον οὖν τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ζωῆς τελεσιουργίαν ἀπογεννᾷ ἡ δέσποινα ἡμῶν Δημήτηρ ἀπὸ τῶν ἄνω μέχρι τῶν ὑστάτων· καὶ γὰρ καὶ ἡ ἀρετὴ τελειότης τῶν ψυχῶν. κατ' εἰκόνα οὖν τῆς αἰδίου ταύτης διττῆς ἀπογεννήσεως καὶ αἱ ἐν χρόνῳ τίκτουσαι μητέρες ἅμα τε τὸ βρέφος ἔτεκον καὶ ἅμα τὸ γάλα τροφήν τῷ τεχθέντι προβάλλουσι φυσικῶς, καὶ οὔτε πρὶν οὔτε ὕστερον. Ὅτι τριπλῇ ἐστὶν ἡ τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ πρὸς τὰς ζωογόνους αἰτίας σύζευξις· καὶ γὰρ ταῖς πρὸ αὐτοῦ συνάπτεται πηγαῖς καὶ ταῖς συστοίχοις ἑαυτοῦ σύνεστιν ὁμοφυῶς καὶ ταῖς καταδεεστέραις ἑαυτοῦ συνεργεῖ διακοσμήσεσι. ^[15]

in Cra 169 τῇ μὲν γὰρ πρὸ αὐτοῦ Δήμητρι ἐπιστρεπτικῶς συγγίνεται, τῇ δὲ ὑστέρα Κόρη προνοητικῶς, τῇ δὲ συστοίχῳ Ἥρᾳ ἐρασμίως· διὸ καὶ ἐρᾶν ὁ Ζεὺς λέγεται τῆς Ἥρας· ὡς σέο νῦν ἔραμαι (Hom. Ξ 328)· καὶ ἔστιν αὕτη μὲν ἔννομος, αἱ δὲ ἄλλαι δύο ἔκνομοι δοκοῦσιν. πάντα οὖν τὰ γένη τῶν ψυχῶν ἀφ' ἑαυτῆς ἡ θεὸς αὕτη παράγει μετὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρός, τὰ τε ὑπερκόσμια καὶ ἐγκόσμια τὰ τε οὐράνια καὶ τὰ ὑπὸ σελήνην τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀγγελικὰ καὶ δαιμονικὰ καὶ μεριστά· καὶ τρόπον μὲν τινα διήρηται τοῦ δημιουργοῦ, τρόπον δὲ τινα ἥνωται αὐτῷ· νοῦν γὰρ ἔχειν βασιλικὸν ὁ Ζεὺς λέγεται ἐν Φιλήβῳ (p 30 d), ἐπειδὴ καὶ ἡ Ἥρα συνέζευκται αὐτῷ ἢ περιέχεται ἐν αὐτῷ· καθ' ὃ εἴρηται (Hom. Ξ 213) Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύει. τὴν γὰρ πατρικὴν αἰτίαν τοῦ κόσμου καὶ τὴν μητρικὴν ἐνοειδῶς συνέχει ὁ Ζεὺς, καὶ ἡ πηγὴ τῶν ψυχῶν ἐν τῷ Διὶ λέγεται εἶναι, ὥσπερ πάλιν ἡ νόησις τοῦ Διὸς ὑπὸ πρώτης μετέχεσθαι τῆς Ἥρας· οὐδεὶς γάρ, φησὶν ὁ Ζεὺς παρ' Ὀμήρῳ (A 547), τὸν ἐμὸν νοῦν πρὸ τῆς Ἥρας ἄλλος θεὸς γινώσκει. διὰ ταύτην οὖν τὴν ἄφραστον τῶν θεῶν κοινωνίαν μετέχει μὲν ψυχῶν νοερῶν ὁ κόσμος, ὑπέστησαν δὲ νόες ἐποχούμενοι ταῖς ψυχαῖς καὶ πληροῦντες μετ' αὐτῶν τὴν ὅλην δημιουργίαν. Ὅτι ἄνωθεν ἀρχομένη ἡ τῆς δεσποίνης ἡμῶν σειρὰ μέχρι τῶν ὑστάτων διήκει, καὶ ἔστιν ὑπὸ σελήνην ὁ ἀῆρ αὐτῆς λήξις. ^[25]

in Cra 170 σύμβολον γὰρ ἐστὶν ὁ ἀῆρ ψυχῆς, καθ' ὃ καὶ πνεῦμα λέγεται ἡ ψυχὴ, ὥσπερ καὶ τὸ πῦρ εἰκὼν ἐστὶν νοῦ, τὸ δὲ ὕδωρ τῆς κοσμοτρόφου φύσεως, δι' οὗ πᾶσα γίνεται τροφή καὶ αὔξησις, ἡ δὲ γῆ σώματος διὰ τὸ παχὺ καὶ ἔνυλον· διὸ αἰνιττόμενος τοῦτο Ὀμηρὸς (O 18 sq) ποιεῖ τὴν Ἥραν κρεμαμένην, ὑπὸ δὲ τοῖς ποσὶν αὐτῆς ἄκμονας δύο· ὁ γὰρ ἀῆρ κάτωθεν ἑαυτοῦ τὰ δύο βαρύτερα στοιχεῖα κεκλήρωται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἥερα δ' Ἥρη πίτνα πρόσθε βαθεῖαν (Φ 6 sq) τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἐστὶν καὶ τὸ ἥελιον δ' ἀκάμαντα πότνια Ἥρη πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάς (Σ 239 sq) τὴν γὰρ παχυτάτην διὰ τῆς Ἥρας γενομένην ὁμίχλην τοῦ ἡλίου δύσιν καλεῖ. ἀλλὰ καὶ τὸ τὴν τελευτήν τοῦ ὀνόματος τῇ ἀρχῇ συνάπτειν, εἰ πολλάκις λέγοι τις τὸ τῆς θεοῦ ὄνομα, ἐμφαίνει τὴν τῶν ἐξ αὐτῆς λογικῶν ψυχῶν εἰς ἑαυτὰς ἐπιστροφήν· καὶ ὅτι ἡ φωνὴ ἀῆρ ἐστὶν πεπληγμένος, διὰ τοῦτο καὶ ἡ φωνὴ τῶν λογικῶν μάλιστα τῇ θεῷ ἀνάκειται, ἥτις καὶ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἵππον αὐδήεντα ἔθηκεν. Τρεῖς ταύτας ζωογονικὰς μονάδας ἐφεξῆς νῦν (p 404 bc) ὁ Σωκράτης παραδίδωσι, τὴν Δήμητρα τὴν Ἥραν τὴν Περσεφόνην, τὴν μὲν μητέρα τοῦ

δημιουργοῦ λεγομένην τὴν δὲ ἀδελφὴν τὴν δὲ θυγατέρα· πάσας δὲ κοινωνοὺς τῆς ὅλης δημιουργίας, τὴν μὲν ἐξηρημένως καὶ νοερῶς τὴν δὲ ἀρχικῶς καὶ ἡγεμονικῶς τὴν δὲ πηγαίως ἅμα καὶ ἀρχικῶς. ^[5]

in Cra 171 τούτων δὲ τῶν θεαινῶν ἡ τελευταία τριπλᾶς ἔλαχεν δυνάμεις καὶ θεῶν περιείληφε μονάδας τρεῖς ἀμερίστως καὶ ἐνοειδῶς· προσαγορεύεται δὲ καὶ Κόρη διὰ τὴν καθαρότητα τῆς οὐσίας καὶ τὴν ἄχραντον ἐν ταῖς ἀπογεννήσεσιν ὑπεροχὴν. ἔχει δὲ πρώτην τε καὶ μέσσην καὶ τελευταίαν ἡγεμονίαν, καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀκρότητα ἑαυτῆς Ἄρτεμις καλεῖται παρ' Ὀρφεῖ (frg 201), κατὰ δὲ τὸ μέσον κέντρον Περσεφόνη, κατὰ δὲ τὸ πέρας τῆς διακοσμῆσεως Ἀθηνᾶ· καὶ κατὰ μὲν τὴν ὑπαρξιν τὴν ὑπερανέχουσιν τῶν ἄλλων δυνάμεων τοῦ ζωογονικοῦ τούτου τριπλοῦ διακόσμου ἵδρυται ἡ τῆς Ἑκάτης ἀρχή, κατὰ δὲ τὴν μέσσην δύναμιν καὶ γεννητικὴν τῶν ὅλων ἡ ψυχική, κατὰ δὲ τὴν νοερὰν ἐπιστροφὴν ἡ τῆς ἀρετῆς. ἄνω μὲν οὖν καὶ ἐν τοῖς ὑπερκοσμοῖς ἡ Κόρη τὴν τριπλὴν ταύτην ἐνοειδῶς προτείνει τὴν τῶν θεῶν διακόσμησιν, καὶ μετὰ τοῦ Διὸς ἀπογεννᾷ τὸν τῆς μεριστῆς δημιουργίας ἀμερίστως προεσθηκότα Διόνυσον, κάτω δὲ μετὰ τοῦ Πλούτωνος κατὰ τὸ μέσον διαφερόντως ἰδίωμα θεωρεῖται· τοῦτο γὰρ ἐστὶν καὶ τὸ προϊὼν πανταχοῦ καὶ τοῖς ἐσχάτοις χορηγὸν τῆς ζωοποιίας. διὸ καὶ Περσεφόνη καλεῖται μάλιστα τῷ Πλούτῳ συνοῦσα καὶ μετ' αὐτοῦ διακοσμοῦσα τὰ τελευταῖα τοῦ παντός, καὶ κατὰ μὲν τὰ ἄκρα παρθένος εἶναι λέγεται καὶ ἄχραντος μένειν, κατὰ δὲ τὸ μέσον ζεύγνυσθαι τῷ Ἄϊδι καὶ συναπογεννᾷ τὰς ἐν τοῖς ὑποχθονίοις Εὐμενίδας. καλεῖται μὲν οὖν αὕτη καὶ Κόρη, τρόπον δ' ἄλλον τῆς ὑπερκοσμίου καὶ ἡγεμονικῆς ἡ μὲν γὰρ ἐνός ἐστιν συνεκτικὴ τῶν τριῶν ζωογονικῶν ἀρχῶν, ἡ δὲ μεσότης ἐν ἑαυτῇ τὰς ιδιότητας ἔχουσα τῶν ἄκρων· διὸ καὶ τὸ τῆς Ἑκάτης, εἴτ' οὖν Ἀθηνᾶς, εὖροις ἂν ἐν τῇ Περσεφόνῃ τῇ μετὰ τοῦ Πλούτωνος, ἀλλὰ τὰ μὲν ἄκρα κρυφίως ἐν αὐτῇ, τὸ δὲ τῆς μεσότητος ἴδιον προφαίνεται καὶ τὸ τῆς ἀρχικῆς ψυχῆς ἀφοριστικόν, ὅπερ ἐκεῖ μὲν ἡγεμονικῶς ἦν, ἐνταῦθα δὲ ἐγκοσμίως. Ὅτι δεῖ τὸν ἐραστήν τῆς εἰς τοὺς θεοὺς εὐσεβείας σπουδαίως ἀντέχεσθαι τῆς τῶν θείων ὀνομάτων ὀρθότητος, ἵνα μὴ ὥσπερ οἱ περὶ τὴν Περσεφόνην καὶ τὸν Ἀπόλλω πλημμελοῦντες διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς τῶν ὀνομάτων ἀναλύσεως ἐπιρραπίζωνται ὑπὸ Σωκράτους. ^[5]

in Cra 173 Ὅτι ἡ Περσεφόνη κέκληται ἥτοι διὰ τὸ διακρίνειν τὰ εἶδη καὶ χωρίζειν ἀλλήλων, ὡς τοῦ φόνου τὴν ἀναίρεσιν αἰνιττομένου, ἢ διὰ τὸ χωρίζειν τὰς ψυχὰς τελέως ἐκ τῶν σωμάτων διὰ τῆς πρὸς τὸ ἄνω ἐπιστροφῆς, ὅπερ ἐστὶν εὐτυχέστατος φόνος καὶ θάνατος τοῖς ἀξιουμένοις τούτου. ἡ δὲ Φερέφαττα κατὰ μὲν τὴν τῆς γενέσεως ἐπαφὴν τῇ δευτέρᾳ ἀρμόζει, κατὰ δὲ τὴν σοφίαν καὶ τὴν γνῶμην τῇ τρίτῃ, πάντα δ' ὅμως αὐτῇ τὰ γνωρίσματα πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς τελειότητα· διὸ καὶ Περσεφόνη προσαγορεύεται, καὶ οὐ τοῖς τῶν ἄκρων ὀνόμασιν, ἐπεὶ καὶ τὸ ἀρπαζόμενον ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος τοῦτό ἐστιν τὸ μέσον τῶν ἄκρων, ὃ ἐφ' ἑαυτοῦ μονίμως ἔστηκεν, καθὼ καὶ παρθένος ἡ Κόρη λέγεται διαμένειν. Ὅτι εὐλόγως μετὰ τὴν Περσεφόνην τὸν Ἀπόλλωνα ἀναλύει νῦν (p 404 e sqq)· πολλή γὰρ ἐστὶν ἡ κοινωνία τῶν δύο τούτων σειρῶν, τῆς Κορικῆς λέγω καὶ τῆς Ἀπολλωνιακῆς· ἡ μὲν γὰρ ἐνός ἐστιν τῆς μέσης τριάδος τῶν ἀρχῶν καὶ ζωογονικὰς προβέβληται δυνάμεις ἀφ' ἑαυτῆς· ὃ δὲ τὰς ἡλιακὰς ἀρχὰς εἰς μίαν ἔνωσιν ἐπιστρέφει, κατέχων τὴν τρίπτερον ἀρχὴν, ὡς τὸ λόγιόν φησι (or chald p 36). ^[5]

in Cra 174 προσεχῇ δὲ τὴν ὑπόστασιν ἔλαχον αἱ ἡλιακαὶ ἀρχαὶ μετὰ τὰς ζωογονικὰς· διὸ καὶ παρ' Ὀρφεῖ (frg 274) ἡ Δημήτηρ ἐγχειρίζουσα τῇ Κόρῃ τὴν βασιλείαν φησὶν· αὐτὰρ Ἀπόλλωνος θαλερὸν λέχος εἰσαναβάσσει τέξεται ἀγλαὰ τέκνα πυρὶ φλεγέθοντα προσώποις· τοῦτο δὲ πῶς ἂν γένοιτο μὴ πολλῆς οὐσης τῆς κοινωνίας τῶνδε τῶν θεῶν; δεῖ δ' εἰδέναι περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τοσοῦτον, ὅτι κατὰ μίαν μὲν καὶ αὐτοφυῆ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν ὃ τῆς ἐνώσεως αἴτιος καὶ ὁ πλῆθος ἀνάγων εἰς τὸ ἐν Ἀπόλλων εἶναι σημαίνεται, καὶ οὗτος ὁ τρόπος τῆς περὶ τὸ ὄνομα θεωρίας πάσαις ἐφαρμόζει τοῦ θεοῦ ταῖς τάξεσιν. ὃ δὲ Σωκράτης τὰς μερικωτέρας αὐτοῦ δυνάμεις μόνας

σκοπεῖ· καὶ γὰρ ἀπερίληπτον ἡμῖν καὶ ἀπεριήγητον τὸ πλῆθος τῶν τοῦ Ἀπόλλωνος δυνάμεων. πότε γὰρ ἂν ὁ ἀνθρώπινος λογισμός, μὴ ὅτι γε τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀλλὰ καὶ ἄλλου τινὸς θεοῦ δυνατὸς γένοιτο τὰς πάσας περιλαβεῖν ιδιότητας; πολὺ γὰρ πλῆθος οἱ θεολόγοι τῶν Ἀπολλωνιακῶν ιδιοτήτων παραδεδώκασιν. ἀλλ' ὁ Σωκράτης νῦν (p 405 d sqq) τέτταρας μόνas παραδίδωσιν. ὁ μὲν γὰρ κόσμος οἷον δεκάς τις ἐστὶν ἐκ πάντων πεπληρωμένος τῶν λόγων καὶ πάντα χωρήσας εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν τῆς δεκάδος, ἥς προσεχῶς μὲν ἡ τετράς τὴν αἰτίαν περιείληφεν, ἐξηρημένως δ' ἡ μονάς· καὶ ἡ μὲν ἀδιαιρέτως καὶ κρυφίως, ἡ δὲ διακεκριμένως, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐνίζει τὸ πλῆθος τῶν ἐγκοσμίων προσεχῶς, ὁ δὲ δημιουργικὸς νοῦς ἐξηρημένως, διὰ τί οὖν ὁ Σωκράτης τῇ τοιαύτῃ τάξει κέχρηται; ἀπὸ γὰρ τῆς ἱατρικῆς ἀρξάμενος καὶ διὰ τῆς μαντικῆς καὶ τοξικῆς διελθὼν εἰς τὴν μουσικὴν κατέληξεν. ῥητέον οὖν ὅτι πᾶσαι μὲν αἱ τοῦ θεοῦ τούτου ἐνέργειαι ἐν πάσαις εἰσὶν ταῖς τῶν ὄντων διακοσμήσεσιν ἄνωθεν ἀρχόμεναι ἕως τῶν τελευταίων, ἄλλαι δὲ ἐν ἄλλαις δοκοῦσιν μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπικρατεῖν. οἷον ἡ μὲν ἱατρικὴ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην, ἔνθα κότος τε φόνος τε καὶ ἄλλων ἔθνεα κηρῶν, αὐχμηραὶ τε νόσοι καὶ σήψις, ἔργα τε ῥευστά (Empedocl. frg 121, 2—3 Diels)· ταῦτα γὰρ πλημμελῶς κινούμενα δέονται ἐκ μὲν τοῦ παρὰ φύσιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανελθεῖν, ἐκ δὲ ἀσυμμετρίας καὶ πολυσχιδίας εἰς συμμετρίαν καὶ ἔνωσιν. ἡ δὲ μαντικὴ ἐν τῷ οὐρανῷ· ἐκεῖ γὰρ μάλιστα ἡ ἐκφαντορικὴ τοῦ θεοῦ δύναμις διαλάμπει τὰ νοητὰ ἀγαθὰ τοῖς οὐρανίοις ἐκφαίνουσα· διὸ καὶ ἡλίῳ συμπεριπολεῖ, καὶ ὁ αὐτὸς ἐνήπλωται ἀμφοτέροις νοῦς, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἥλιος φῶς διαδίδωσι τοῖς ἐν οὐρανῷ καταλάμπων καὶ χορηγῶν πᾶσι τῆς ἐνοποιοῦ δυνάμεως. [45]

in Cra 174 ⁽⁵⁰⁾ ἡ δὲ τοξικὴ ἐν τοῖς ἀπολύτοις· ἐκεῖ γὰρ ἐνεξουσιάζων τοῖς ὅλοις διεγείρει τὰς ἑαυτοῦ κινήσεις, ἃς δὴ βέλεσιν ἀπεικάζουσι πανταχῇ, καὶ ἀναιρεῖ μὲν πᾶσαν τὴν ἀταξίαν, πληροὶ δὲ πάντα τῶν δημιουργικῶν δόσεων, διὸ καὶ Ἑκατηβελέτης (Hom. A 75) προσαγορεύεται, ὅτι χωριστὸς ὢν καὶ ἐξηρημένος ἐπὶ πάντα φθάνει ταῖς ἐνεργείαις. ἡ δὲ μουσικὴ τὸν ἡγεμονικὸν καὶ ἀρχικὸν μᾶλλον ἔχει διάκοσμον· ἐκεῖνος γάρ ἐστὶν ὁ καὶ τὸν κόσμον ὅλον ἀρμόζων κατὰ μίαν ἔνωσιν, τὸν τῶν Μουσῶν χορὸν περὶ ἑαυτὸν ὑποστησάμενος, ἀρμονία φωτὸς γαυρούμενος, ὥς φησὶ τις τῶν θεωρῶν (or chald p 36). ἐστὶν οὖν, ὥς εἴρηται (p 97, 18sq), καὶ ὁ μουσικὸς καὶ οἱ ἄλλοι Ἀπόλλωνες καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὅπου μὲν μᾶλλον διαφαίνεται, ὅπου δὲ ἥττον· καὶ αὐταὶ μὲν ἐνιαίως ἐν τῷ θεῷ καὶ ἐξηρημένως αἱ δυνάμεις, ἐν δὲ τοῖς ὁπαδοῖς τοῦ θεοῦ κρείττοσιν ἡμῶν γένεσιν κατὰ μέθεξιν καὶ μεριστῶς, οἷον πολλοὶ δῆμοι ἱατρικῶν ἀγγέλων καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων εἰσὶν ἐξ Ἀπόλλωνος ἡρτημένων καὶ μαντικῶν ἄλλων καὶ μουσικῶν καὶ τοξικῶν διακεκριμένως καὶ μεριστῶς τὰς ἐνιαίας τοῦ θεοῦ δυνάμεις κατανειμαμένων. δεῖ δ' ἐκάστην τῶν δυνάμεων κατὰ μίαν ἀφωρισμένην ιδιότητα θεωρεῖν, οἷον τὴν μὲν μουσικὴν κατὰ συνδετικὸν <τὸ> τοῦ διαφορουμένου πλήθους, τὴν δὲ τοξικὴν κατὰ τὸ τῆς ἀτάκτου φύσεως ἀναιρετικόν, τὴν δὲ μαντικὴν κατὰ τὸ ἐκφαντορικόν, τὴν δὲ ἱατρικὴν κατὰ τὸ τελεσιουργόν, καὶ ταύτας τὰς ιδιότητας ἄλλως μὲν ἐπ' αὐτῶν τῶν θεῶν ὄραν, ἄλλως δ' ἐπὶ τῶν ἀγγελικῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δαιμονίων ἄλλως, καὶ ἄλλως ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἄλλως καὶ ἄλλως. καθήκουσι γὰρ αἱ τῶν θεῶν δυνάμεις ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, οἰκείως ἐν ἐκάστοις φανταζόμεναι, ἃ καὶ ἡ τελεστικὴ διὰ τῆς συμπαθείας συνάπτειν ἐπιχειρεῖ τοῖς θεοῖς· ἐν ἀπάσαις δὲ ταῖς τάξεσι τοῦτο φυλακτέον, ὅτι ἐνοποῖός ἐστιν ὁ θεὸς οὗτος τῶν πεπληθυσμένων. καὶ γὰρ ἡ ἱατρικὴ τὸ πολυσχιδὲς τῶν νοσημάτων ἀφαιροῦσα τὴν ἐνιαίαν ὑγίειαν χαρίζεται· ἡ γὰρ ὑγίεια συμμετρία ἐστὶν καὶ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ παρὰ φύσιν πολύχουν. ἀλλὰ καὶ ἡ μαντικὴ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀληθείας ἐκφαίνουσα τὴν τοῦ ψεύδους ποικιλίαν ἀναιρεῖ. ἡ δὲ τοξικὴ πᾶν τὸ πλημμελὲς ἀναιροῦσα καὶ θηριῶδες, τὸ δὲ τεταγμένον καὶ τὸ ἡμερον ἐπικρατεῖν παρασκευάζουσα, τοῦ ἐνὸς ἀντέχεται καὶ

τὴν εἰς πλῆθος φερομένην ἄτακτον φύσιν ἀποσκευάζεται. ἡ δὲ μουσικὴ διὰ τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς ἁρμονίας δεσμὸν καὶ φιλίαν καὶ ἔνωσιν ἐντίθησι τοῖς ὅλοις, τὰ δ' ἐναντία τούτων ἐκποδὼν καθίστησιν. οὕτως ἄρα καὶ ὁ τοῦ παντὸς δημιουργός, ἄνοσόν τε καὶ ἀγήρων ἐργαζόμενος τὸ πᾶν διὰ τῆς νοερᾶς ἱατρικῆς τῆς προαναστελλούσης πᾶν τὸ παρὰ φύσιν καὶ μὴδὲ ὑποστῆναι συγχωρούσης, καὶ τὸ πλημμελὲς καὶ ἄτακτον εἰς τάξιν ἄγων διὰ τῆς θείας τοξικῆς, καὶ τὸ ἀνάρμοστον τῆς ὕλης ἁρμονίαις συνδέων καὶ τὰς ψυχὰς ἀρμόζων κατὰ τὴν θεῖαν μουσικὴν, καὶ ταῖς ψυχαῖς προλέγων τὰ μέλλοντα κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ νοερὰν μαντικὴν ὁμοῦ ταῖς προρρήσεσιν ἀπογεννῶσαν τὰ πράγματα, τὴν ἀλήθειαν ἐκφαίνει. ^[95]

in Cra 174 ⁽¹¹⁰⁰⁾ καὶ αὐταὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις πρῶτως μὲν καὶ ἐξηρημένως ἐν τῷ δημιουργῷ τῶν ὅλων καὶ ἐνοειδῶς, δευτέρως δὲ καὶ διακεκριμένως ἐν τῷ Ἀπόλλωνι, ὥστ' οὐ διὰ ταῦτα ὁ Ἀπόλλων ὁ αὐτὸς ἔσται τῷ δημιουργικῷ νῷ, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὀλικῶς καὶ πατρικῶς περιέχει τὰς δυνάμεις ταύτας, ὁ δ' Ἀπόλλων ὑφειμένως τὸν ἑαυτοῦ πατέρα μιμούμενος· πᾶσαι γὰρ αἱ τῶν δευτέρων θεῶν ἐνέργειαι καὶ δυνάμεις ἐν τῷ δημιουργῷ περιέχονται κατ' αἰτίαν, καὶ ἐκεῖνος μὲν κατὰ πάσας ἅμα καὶ ἀθρόως δημιουργεῖ τὸ πᾶν καὶ διακοσμεῖ, οἱ δ' ἀπ' αὐτοῦ προεληλυθότες ἄλλοι κατ' ἄλλας δυνάμεις τῷ πατρὶ συνεργοῦσιν. Ὅτι ἄτοπον εἰπόντος (p 405 a) Ἑρμογένους τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος, εὐάρμοστον αὐτὸ λέγει ὁ Σωκράτης ἐκκλίνων τὸ δύσφημον. ^[110]

in Cra 176 Ὅτι <τὸ> τὴν κάθαρσιν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς ἱατρικῆς ὁρᾶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς μαντικῆς, δείκνυσιν ὅτι γενικῶς ἡ καθαρτικὴ τοῦ Ἀπόλλωνος δύναμις περιέχει τὰς δύο· καὶ γὰρ ταῖς τοῦ φωτὸς μαρμαρυγαῖς λαμπρύνει τὸν κόσμον καὶ ταῖς παιωνικαῖς ἐνεργείαις πᾶσαν τὴν ὕλικὴν ἀμετρίαν ἐκκαθαίρει, ἃ δὴ καὶ οἱ ἐνταῦθα μιμούμενοι ἱατροί τε καὶ μάντιες, οἱ μὲν τὰ σώματα καθαίρουσιν. οἱ δὲ διὰ τῶν περιρράνσεων καὶ τῶν περιθειώσεων ἀγνοῦς ἑαυτοὺς καὶ τοὺς συνόντας ἀποτελοῦσιν. καὶ γὰρ, ὥς φησι Τίμαιος (p 22 c), καὶ τὸ πᾶν οἱ θεοὶ καθαίρουσιν ἢ πυρὶ ἢ ὕδατι, ἃ καὶ οἱ μάντιες μιμοῦνται, καὶ διὰ ταῦτα καὶ αἱ θεουργίαι τοὺς μὲν κλήτορας καὶ τοὺς δοχέας τούτοις τοῖς τρόποις προκαθαίρειν παρακελεύονται, καὶ οὐ τοῖς μάντεσι μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς τελεσταῖς οἱ καθαρμοὶ πρὸ τῶν τελετῶν παραλαμβάνονται, πᾶν τὸ ἀλλότριον τῆς προκειμένης τελετῆς ἀποσκευαζόμενοι. καὶ μὴν καὶ τὸ τὰς πολυειδεῖς καθάρσεις εἰς μίαν ἀναπέμπειν τὴν τοῦ θεοῦ καθαρτικὴν δύναμιν οἰκεῖόν ἐστιν αὐτῷ· πανταχοῦ γὰρ ἐνωτικὸς ἐστὶν τοῦ πλῆθους ὁ Ἀπόλλων καὶ συναγωγὸς εἰς ἓν, καὶ πάντας τοὺς τρόπους τῆς καθάρσεως ἐνοειδῶς προείληφεν, ὅλον τε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὰς ζωὰς ἀπάσας καθαίρων τὰς ἐγκοσμίους καὶ τὰς μερικὰς ψυχὰς ἀπὸ τῶν παχυσμάτων χωρίζων τῆς ὕλης. διὸ καὶ ὁ θεουργὸς ὁ τῆς τελετῆς τούτου προκαθηγούμενος ἀπὸ τῶν καθάρσεων ἄρχεται καὶ τῶν περιρράνσεων· αὐτὸς δ' ἐν πρώτοις ἱερεὺς πυρὸς ἔργα κυβερνῶν κύματι ραίνεσθω παγερῷ βαρυηχέος ἄλμης, ὥς φησι τὸ λόγιον (or chald p 55) περὶ αὐτοῦ. τὸ δὲ τῆς κατὰ γνῶσιν ἀπλότῃτος προεστάναι τὸν θεὸν καὶ τῆς ἀληθείας ἐκφαντορικὸν εἶναι τὴν πρὸς τάγαθὸν αὐτοῦ παρίστησιν ἀναλογίαν, ἣν καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ (VII p 517 c) Σωκράτης ἀνυμνεῖ, τὸν ἥλιον ἔκγονον τάγαθοῦ λέγων καὶ ἀνάλογον αὐτῷ. ἐνωτικὸς οὖν ὑπάρχων καὶ ταύτῃ πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους θεοὺς ἀνάλογον τάγαθῷ τεταγμένος, καὶ διὰ τῆς ἀληθείας ἡμῖν ἐκφαίνει τὴν πρὸς ἐκεῖνο, εἰ θέμις εἰπεῖν, ὁμοιότητα· τὸ γὰρ ἀπλοῦν τοῦ ἐνός ἐστὶν ἔκφανσις καὶ ἡ κατὰ τὴν γνῶσιν ἀλήθεια τῆς ὑπερουσίου καὶ πρωτίστης ἀπὸ τάγαθοῦ προεληλούσης. τὸ δ' αἰεὶ τῶν βολῶν ἐγκρατὴ τὸν θεὸν τοῦτον εἶναι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ τὴν πάντα καταγωνιζομένην τὰ ἐν τῷ κόσμῳ δείκνυσιν· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῆς ὑπερουρανίου τάξεως διασπείρει τοὺς ὀχετοὺς τοῦ Διὸς καὶ τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ πάντα τὸν κόσμον· τὰ γὰρ βέλη τὰς ἀκτῖνας αἰνίττεται. τὸ δὲ τῆς μουσικῆς παρίστησιν ὅτι <ὁ> θεὸς οὗτος αἰτίος ἐστὶ πάσης ἁρμονίας ἀφανοῦς τε καὶ ἐμφανοῦς διὰ τῶν ἡγεμονικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, καθ' ἃς ἀπογεννᾷ σὺν τῇ Μνημοσύνῃ καὶ τῷ Διὶ τὰς Μούσας, συνδιακοσμεῖ δὲ πᾶν τὸ αἰσθητὸν ταῖς δημιουργικαῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν, ἃς δὴ θεουργῶν παῖδες χεῖρας

ἀποκαλοῦσιν, ἐπεὶ καὶ 〈ή〉 τῆς ἀρμονίας ἐνέργεια [τῶν φθόγγων] τῆς τῶν χειρῶν ἐξήπται κινήσεως· ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα διὰ τῶν ἀρμονικῶν λόγων κατακοσμεῖ, οἷον φθόγγοις τισὶ χρώμενος ταῖς διαφόροις αὐτῶν δυνάμεσι, καὶ κινεῖ ἐναρμονίως καὶ ἐνρhythmῶς πάντα ταῖς δημιουργικαῖς αὐτοῦ κινήσεσιν. ^[45]

in Cra 176 550 ἄλλα καὶ ἡ οὐρανία πᾶσα τάξις καὶ κινήσις τὸ ἐναρμόνιον τοῦ θεοῦ ἔργον ἐνδείκνυται· διὸ καὶ αἱ μερισταὶ ψυχὰς οὐκ ἄλλως τελειοῦνται ἢ διὰ τῆς πρὸς τὸ πᾶν ἐναρμονίου ὁμοιότητος τὸ ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀνάρμοστον ἀποσκευασάμεναι· τότε γὰρ τυγχάνουσιν τοῦ προτεθέντος αὐταῖς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρίστου βίου. ἀπὸ δὲ τῶν περὶ τοῦ βασιλέως Ἀπόλλωνος λόγων ἐπὶ τὰς Μούσας καὶ τὸ ὄνομα τῆς μουσικῆς μεταβαίνει (p 406 a)· Μουσηγέτης γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἀνυμνεῖται, καὶ ἔστιν αὐτὸς μὲν μονὰς πρὸς τὴν ἐν τῷ παντὶ ἀρμονίαν· ὁ δὲ τῶν Μουσῶν χορὸς τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ τῆς ἐννεάδος 〈δεκτικός〉· ἐκ δ' ἀμφοῖν ὁ κόσμος ὅλος τοῖς ἀλύτοις ἐδέθη δεσμοῖς, καὶ ἔστιν εἷς τε καὶ παντελής, τὸ μὲν ἔχων διὰ τὴν Ἀπολλωνιακὴν μονάδα, τὸ δὲ παντελὲς διὰ τὸν τῶν Μουσῶν ἀριθμόν· ὁ γὰρ ἕνατος ἐκ τοῦ πρώτου τελείου γεγονώς δι' ὁμοιότητός τε καὶ ταυτότητος οἰκείως ἔχει ταῖς πολυειδέσι μὲν αἰτίαις τῆς κοσμικῆς διατάξεως καὶ ἀρμονίας, πάσαις δ' εἰς μίαν τελειότητα κορυφουμέναις. αἱ μὲν γὰρ τὴν ποικιλίαν ἀπογεννῶσι τῶν λόγων, ὁ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῶν συνέχει καθ' ἑνωσιν, καὶ αἱ μὲν τὴν ψυχικὴν ἀρμονίαν ὑφιστάσιν, ὁ δὲ τῆς νοερᾶς καὶ ἀμερίστου χορηγός ἐστιν ἀρμονίας, καὶ αἱ μὲν διαιροῦσι τὸ ἐμφανὲς κατὰ τοὺς ἀρμονικοὺς λόγους, ὁ δὲ τὴν ἀφανῆ καὶ χωριστὴν ἀρμονίαν συνέχει. καὶ ἀμφοτέρω δὲ τῶν αὐτῶν ὑποστάται, ἀλλ' αἱ μὲν κατ' ἀριθμόν, ὁ δὲ κατὰ ἑνωσιν· καὶ αἱ μὲν τὸ ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος διαιροῦσιν, ὁ δὲ τὸ μουσικὸν πλῆθος ἐνίζει, ἐπιστρέφων αὐτὸ καὶ συνέχων· τὸ γὰρ τῶν Μουσῶν πλῆθος ἐστιν τὸ ἀπὸ τῆς ἐνιαίας τοῦ Μουσηγέτου καὶ χωριστῆς ὑπάρξεως καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ προελθὼν καὶ ἐξελίξας τὴν μίαν καὶ πρωτουργὸν αἰτίαν τῆς τῶν ὄλων ἀρμονίας. Ὅτι τὸ ἔτυμον τοῦ ὀνόματος τῶν Μουσῶν τοιοῦτον· ἐπειδὴ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ ὁ Πλάτων (Phaed. ^[80]

in Cra 177 p 61 a) μεγίστην μουσικὴν, ἅτε δὴ τὰς ψυχικὰς ἡμῶν δυνάμεις ἐναρμονίως κινεῖσθαι ποιοῦσαν καὶ πρὸς τὰ ὄντα συμφώνως καὶ τὰς κινήσεις τῶν ἐν αὐτῇ κύκλων τεταγμένας, πρὸς δὲ ταύτην ἡμᾶς ἄγει ἡ ζήτησις τῆς ἑαυτῶν τε οὐσίας καὶ τῆς τοῦ παντὸς διὰ τῆς πρὸς ἑαυτοὺς τε καὶ τὰ κρεῖττω ἐπιστροφῆς, καὶ γινόμεθα σύμφωνοι τῷ παντὶ τὰς ἐν ἡμῖν περιόδους ταῖς τοῦ παντὸς ἐξομοιοῦντες, διὰ τοῦτο καὶ τὰς Μούσας ἀπὸ τῆς ζητήσεως ὀνομάζομεν. αὐτὸς γὰρ ὁ Μουσηγέτης τὴν ἀλήθειαν ἐκφαίνει ταῖς ψυχαῖς κατὰ μίαν ἀπλότητα νοεράν, αἱ δὲ Μοῦσαι τὰς ποικίλας ἡμῶν ἐνεργείας τὰς εἰς τὸ ἐν τὸ νοερὸν ἀναγούσας τελειοῦσιν. ἔχουσι γὰρ αἱ ζητήσεις ὕλης λόγον ὡς πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τέλος, καθάπερ καὶ τὸ πλῆθος πρὸς τὸ ἐν καὶ ἡ ποικιλία πρὸς τὴν ἀπλότητα. τὰς τοίνυν Μούσας ἐν μὲν ταῖς ψυχαῖς τὴν ζήτησιν τῆς ἀληθείας, ἐν δὲ τοῖς σώμασιν τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων, πανταχοῦ δὲ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀρμονιῶν ἐνδιδούσας ἴσμεν. Ὅτι ἡ Λητώ πηγὴ ἐστὶν ζωογόνος ἐν τῇ Δήμητρὶ περιεχομένη· διὸ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν πάτρια τὴν αὐτὴν Δήμητρά τε καὶ Λητὴν θεραπεύουσιν τὴν ἑνωσιν ἐνδεικνύμενα τῶν θεαινῶν. ^[15]

in Cra 178 πᾶν δὲ τὸ ζωογόνον φῶς ἐκπέμπει αὕτη ἡ θεός, φωτίζουσα τὰς τε τῶν θεῶν νοερὰς οὐσίας καὶ τοὺς ψυχικοὺς διακόσμους, καὶ τελευταῖον τὸν αἰσθητὸν οὐρανὸν πάντα καταλάμπει ἀπογεννήσασα τὸ περικόσμιον φῶς καὶ τούτου τὴν αἰτίαν ἰδρύσασα ἐν τοῖς παισὶν Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι, πᾶσι τὸ νοερὸν καὶ ζωογόνον φῶς ἐναστράπτουσα. ἀλλὰ καὶ ταῖς ψυχαῖς τὴν τῆς ἀρετῆς τελεσιουργίαν ἐνδίδωσιν καὶ τὴν ἔλλαμψιν τὴν ἀνάγουσαν αὐτὰς εἰς τὸ νοερὸν τοῦ πατρός, τῶν τε σκολιῶν ἀτραπῶν τῆς ὕλης ἀναρπάζουσα καὶ τῆς πολυπλόκου κακίας καὶ τῆς ἐν τῇ γενέσει τραχύτητος, πρὸς ἃ μοι δοκοῦσι καὶ οἱ θεολόγοι βλέποντες Λητῶν προσειπεῖν αὐτήν, διὰ τε τὸ λεῖον τοῦ ἥθους πορίζειν ταῖς ψυχαῖς καὶ τὸ τῆς ἐκουσίου ζωῆς παρεκτικὸν

καὶ τῆς θείας ῥαστώνης χορηγόν· ταῦτα γὰρ ἐνδίδωσι τοῖς εἰς αὐτὴν ἀνατεινομένοις ἄφατον ἐνέργειαν <καὶ> ζωὴν ἀπήμονα καὶ πραότητα καὶ ἀταραξίαν καὶ γαλήνην νοεράν. εἴτ' οὖν ἀπὸ τοῦ ἐθέλουσίου Λητὼ κέκληται (λῶ γάρ ἐστιν ῥῆμα δηλοῦν τὸ βούλομαί), εἴτ' ἀπὸ τοῦ λείου Λητῶ τις οὔσα, πάντως που δι' ἀμφοῖν τὰς τῆς θεοῦ δυνάμεις ἐνδείκνυται τὸ ὄνομα· αἱ γὰρ ἠναγκασμένοι τῆς ψυχῆς ἐνέργειαι διὰ τὴν τραχύτητα συμβαίνουσι τὴν ἔνυλον, καὶ ἡ σκολιότης τῆς ἐν γενέσει ζωῆς τὴν ἐκούσιον ζωὴν ἐλαττοῖ τῶν ψυχῶν, ἡ δ' εἰς τοὺς θεοὺς ἄνοδος λείαν καὶ ἡμερον ἀντὶ σκληρᾶς καὶ τραχείας καὶ βουλητὴν ἀντὶ ἀναγκαίας αὐταῖς παρέχεται ζωὴν, καὶ ἡ τούτων αἰτία θεὸς Λητῶ διὰ τοῦτο προσαγορεύεται. τί οὖν δεῖ Λητὼ καλεῖν τὴν ὕλην, ὡς εὐτράπελον καὶ ἐμμαγεῖον πᾶσι προκειμένην τοῖς εἶδεσιν, οἷον κάτοπτρον πάντων τὰς ἐμφάσεις δεχομένην, ὡς λήθης δὲ αἰτίαν τοῖς εἰς αὐτὴν ὀρώσι; τί δὲ τὸν Ἀπόλλωνα ὡς ἐκ Λητοῦς ὑποστάντα καὶ Διὸς ἀρμονίαν δεῖ λέγειν; οὕτως γὰρ ἂν καὶ ὁ θεὸς οὗτος ἀχώριστος εἴη τῆς ὕλης καὶ οὐχὶ αἴτιος τῆς ἐν τῷ παντὶ ἀρμονίας. καίτοι πῶς δυνατόν, ποτὲ μὲν αὐτὸν τῷ δημιουργῷ τὸν αὐτὸν ποιεῖν ποτὲ δὲ τῆς ὕλης ἀχώριστον; ἄμεινον οὖν λέγειν τὴν μὲν Λητὼ οὐχ ὑποδοχὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀλλὰ μητέρα καὶ πηγὴν αὐτὴν νοεῖν παντός ζωογονικοῦ φωτὸς θέρμῃ τὰ πάντα σῶζοντος, τὸν δ' Ἀπόλλωνα, χωριστὸν ὄντα, χορηγὸν πάσης τῆς ἐναρμονίου ζωῆς καὶ πάντων τῶν ἐγκοσμίων λόγων, οἷς ἀλύτως συνδέεται τὸ πᾶν· ἐπεὶ καὶ Λητῶ καλεῖν τὴν μεγίστην ταύτην θεὸν ὡς ἀπὸ τῆς λήθης ὁ μὲν Σωκράτης (p 406 a) ἴσως διὰ τὸ τοῦ νέου ἀτελεῖς ἐφυλάξατο, λέγοιτο δ' ἂν καὶ τοῦτο ἐπ' αὐτῆς κυρίως, λήθην τῶν κακῶν ταῖς ψυχαῖς ἐμποιούσης καὶ τῆς ἐν τῇ γενέσει ταραχῆς καὶ κλύδωνος, ὣν ἔτι μνήμην φέρουσιν τὴν ψυχὴν ἀδύνατον ἐνιδρυθῆναι τοῖς νοητοῖς ἄγει γὰρ ἡ μνήμη πρὸς τὸ μνημονευτόν, φησὶ Πλωτῖνος, καὶ ὥσπερ ἡ Μνημοσύνη τὴν μνήμην τῶν νοητῶν ἀνεγείρει, οὕτως καὶ ἡ Λητῶ τὴν λήθην δωρεῖται τῶν ἐνύλων. ^[45]

in Cra 179 Ὅτι τῆς δεσποίνης ἡμῶν Ἀρτέμιδος τρεῖς ὁ Πλάτων (p 406 b) παραδίδωσιν ιδιότητας, τὴν τε ἄχραντον καὶ τὴν κόσμιον καὶ τὴν ἀναγωγόν· καὶ διὰ μὲν τὴν πρώτην παρθενίας ἐρᾶν λέγεται ἡ θεός, διὰ δὲ τὴν δευτέραν, καθ' ἣν τελεσιουργός, [ὡς] ἀρετῆς ἔφορος εἶναι λέγεται, διὰ δὲ τὴν τρίτην, καθ' ἣν, μισῆσαι λέγεται τὰς γενεσιουργοὺς ὁρμάς. καὶ μάλιστα τῶν τριῶν ἡ πρώτη ἐφαρμόζει τῇ τῆς θεοῦ προόδῳ, καθ' ἣν ἐν τῇ ζωογόνῳ τῶν ἀρχῶν τριάδι τὴν ὑπαρξιν ἔλαχεν, εἴτε Ἑκατικὴ προσαγορευομένη θεότης, ὡς οἱ θεουργοὶ φασιν, εἴτε Ἀρτεμις, ὡς Ὀρφεύς (frg 201). ἐκεῖ γὰρ ἰδρυμένη πεπλήρωται μὲν ἀχράντων δυνάμεων ἀπὸ τῶν ἀμειλίκτων θεῶν, εἰς δὲ τὴν τῆς ἀρετῆς βλέπει πηγὴν καὶ τὴν παρθενίαν αὐτῆς ἀσπάζεται· καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὸ παρθένον οὐ προΐησιν, ὡς φησὶ τὸ λόγιον (p 28)· νοοῦσα δ' ἐκείνην ὑφίστησιν καὶ τὴν ἀρχικὴν ἀρετὴν, καὶ ἐξήρηται πάσης κοινωνίας καὶ συζεύξεως καὶ τῆς κατὰ τὴν γένεσιν προόδου· ὅθεν δὴ καὶ ἡ Κόρη κατὰ μὲν τὴν Ἀρτεμιν τὴν ἐν ἑαυτῇ καὶ τὴν Ἀθηναῖν παρθένος λέγεται μένειν, κατὰ δὲ τὴν τῆς Περσεφόνης γόνιμον δύναμιν καὶ προσιέναι καὶ συνάπτεσθαι τῷ τρίτῳ δημιουργῷ καὶ τίκτειν, ὡς φησιν Ὀρφεύς (frg 218), ἐννέα θυγατέρας γλαυκώπιδας ἀνθεσιουργούς· ἐπεὶ ἡ γε Ἀρτεμις ἡ ἐν αὐτῇ καὶ ἡ Ἀθηναῖ τὴν παρθενίαν ἀεὶ τὴν αὐτὴν διασώζουσι· καὶ γὰρ ἡ μὲν κατὰ τὸ μόνιμον αὐτῆς, ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐπιστρεπτικὸν χαρακτηρίζεται· τὸ δὲ γεννητικὸν μέσην ἐν αὐτῇ τάξιν ἔλαχεν. ἐπιθυμεῖν δ' αὐτὴν τῆς παρθενίας φασίν, ἐπειδὴ τὸ εἶδος αὐτῆς ἐν τῇ ζωογόνῳ περιέχεται πηγῇ, καὶ νοεῖ τὴν πηγαίαν ἀρετὴν καὶ ὑφίστησιν τὴν ἀρχικὴν καὶ ἀναγωγόν, καὶ τὴν ἔνυλον ἀτιμάζει πᾶσαν μῖζιν, καίτοι ἐφορῶσα τοὺς καρποὺς τῆς τοιαύτης ἐνύλου μίξεως ἀτελής <τε> γάμων καὶ ἄπειρος ἐοῦσα παιδογόνου λοχίης πάσης ἀνὰ πείρατα λύει, φησὶν Ὀρφεύς (frg 137)· καὶ ἔοικεν τὰς μὲν γενέσεις καὶ τὰς προόδους τῶν πραγμάτων ἐκτρέπεσθαι, τὰς δὲ τελειότητος ἐπιφέρειν αὐτοῖς, καὶ τὰς μὲν ψυχὰς διὰ τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς τελεσιουργεῖν, τοῖς δὲ θνητοῖς ζῷοις τὴν εἰς τὸ εἶδος ἀποκατάστασιν χορηγεῖν. ὅτι δὲ πολλὴ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἡ πρὸς τὴν ἐγκόσμιον Ἑκάτην

ἔνωσις καὶ ἡ πρὸς τὴν Κόρην, φανερόν τοῖς καὶ ὀλίγα τῷ Ὀρφεῖ παραβεβληκόσιν, ἐξ ὧν δῆλον, ὅτι καὶ ἡ Λητώ περιέχουσα ἐν τῇ Δήμητρὶ τῇ καὶ τὴν Κόρην ὑποστησάσῃ τῷ Διὶ καὶ τὴν ἐγκόσμιον Ἑκάτην, ἐπεὶ καὶ τὴν Ἄρτεμιν Ἑκάτην Ὀρφεὺς (frg 201) κέκληκεν, ἡ δ' ἄρα δ' ἰ' Ἑκάτη παιδὸς μέλη αὐθι λιποῦσα Λητοῦς εὐπλοκάμοιο κόρη προσεβήσα τ' Ὀλυμπο ν' ὥστ' οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ τὴν ἐν τῇ Κόρῃ Ἄρτεμιν Ἑκάτην ἐν ἄλλοις κεκλήκαμεν. καὶ ὁ Πλάτων ἐν τούτοις ὑμνήσας διὰ τῶν τριῶν ἐπιβολῶν φήσκειν ἂν ὅτι ἡ μὲν τούτων τὴ δὲ πάντα σημαίνει· ἡ μὲν γὰρ πρώτη διὰ πάντ' α, αἱ δὲ μετ' αὐτήν, ἅτε καὶ μερικωτέραν τάξιν λαχοῦσαι, δ' ἰ' ἐν τῇ κεκληθῆσθαι οὕτως ῥηθεῖεν ἂν καθ' ὃ μάλιστα χαρακτηρίζονται. ^[45]

in Cra 180 Ὅτι συνέταξεν (p 404 b) τὸν ἐγκόσμιον Διόνυσον τῇ ἐγκοσμίᾳ Ἀφροδίτῃ διὰ τὸ ἐρᾶν αὐτοῦ καὶ εἰδωλον πλάττειν αὐτοῦ τὸν πολυτίμητον Κίλιξι καὶ Κυπρίοις Ἀδωνιν· καὶ δηλονότι τὸν τῆς Ἀφροδίτης τοιοῦτον ἔρωτα ἀγαθοειδῆ καὶ προνοητικὸν ὑποληπτέον, ὡς παρὰ κρείττονος θεοῦ πρὸς καταδεέστερον ἐπιτελούμενον. Ὅτι ὁ μὲν νεανίσκος ὡς περὶ σμικρῶν δοκεῖ ἐρωτᾶν τὰ περὶ τὸν δεσπότην Διόνυσον, διὸ καὶ ἐπιστοιμίζεται (p 406 b) ὑπὸ Σωκράτους, καὶ περὶ μὲν τῶν κρυφίων προόδων τῶν θεῶν οὐκ ἀκούει, περὶ δὲ τῶν τελευταίων μόνων καὶ ἐγκοσμίων. ^[5]

in Cra 181 καὶ ταῦτα μέντοι ἀποσεμνύνει ὁ σοφός, καίτοι, ὡς φησι (p 406 c), παίγνια ὄντα διὰ τὸ φιλοπαίσμονας εἶναι τοὺς θεοὺς τούτους. ὡς γὰρ τὰ τῶν ἄλλων θεῶν πέρατα, φοβερά ὄντα καὶ τιμωρητικὰ καὶ κολαστικά. τελεσιουργὰ λέγει τῶν ψυχῶν, οἷον ὅτι (legg IV p 716 a) ἔπεται τῷ Διὶ Δίκη τοῦ θείου νόμου τιμωρός, καὶ τοῖς μὲν κεκοσμημένοις καὶ κατὰ νοῦν ζῶσιν εὐμαρῆς ἐστὶν ἡ θεὸς αὕτη, τοῖς δ' ὑβρισταῖς καὶ ἀμαθίᾳ τὸν βίον συμφύρουσι τὴν ζημίαν ἐπιβάλλει, ἕως ἂν αὐτοὺς καὶ οἴκους καὶ πόλεις ἄρδην ἀφανίσῃ· οὕτως τὰ τοῦ Διονύσου καὶ Ἀφροδίτης πέρατα γλυκυθυμίαν ἐμποιοῦντα ἀποσεμνύνει, πανταχοῦ διακαθαίρων ἡμῶν τὰς περὶ θεῶν ἐννοίας καὶ νοεῖν παρασκευάζων ὅτι πάντα πρὸς τὸ ἄριστον ἀφορᾷ τέλος, ὅποια ἂν ᾖ. διότι γὰρ τὴν τῆς θνητῆς φύσεως ἀσθένειαν ἀναρρώννυσι καὶ ἀνακτᾶται τὴν δυσχέρειαν τῆς σωματικῆς ζωῆς, διὰ τοῦτο φιλοπαίσμονες οἱ τούτων αἵτιοι θεοί· ὅθεν δὴ καὶ τῶν ἀγαλμάτων τὰ μὲν οἷον γελῶντα καὶ ἀνειμένα καὶ χορεύοντά πως ποιοῦσιν, τὰ δ' αὖστηρὰ καὶ καταπληκτικὰ τῶν ὀρώντων καὶ βλοσυρὰ ἀναλόγως ταῖς τῶν θεῶν λήξεσι ταῖς ἐγκοσμίοις. Ὅτι τὸν δεσπότην ἡμῶν Διόνυσον οἱ θεολόγοι πολλάκις καὶ ἀπὸ τῶν τελευταίων αὐτοῦ δώρων οἶνον καλοῦσιν, οἶον Ὀρφεὺς (frg 202)· οἶνου δ' ἀντὶ μιῆς τριπλῆν μετὰ ρίζαν ἔθεντ' ο· καὶ πάλιν (frg 203)· οἶνου πάντα μέλη κόσμῳ λαβὲ καὶ μοι ἔνεια· καὶ αὐθις (frg 204)· οἶνῳ ἀγαιομένη κούρῳ Διὸς. ^[5]

in Cra 182 εἰ δὲ αὐτὸς ὁ θεὸς οὕτως καλεῖται, δῆλον ὅτι καὶ αἱ πρῶται καὶ αἱ μέσαι αὐτοῦ ἐνέργειαι οὕτως ἂν ὀνομάζοιντο, ὥσπερ ἡ τελευταία, ὥστε εἰς τοῦτο νῦν (p 406 c) βλέπων ὁ Σωκράτης Διδοίνυσον καλεῖ τὸν θεὸν ἐκ τοῦ οἶνου ὀρμώμενος, ὅστις, ὡς εἴρηται, πασῶν ἐστὶ δηλωτικὸς τῶν τοῦ θεοῦ δυνάμεων· ὥσπερ καὶ ἐν Φαίδρῳ τὸν μέγαν Ἐρωτα κοινῶς λέγει τὸν τε θεῖον καὶ τὸν φιλοσώματον. ὁ οὖν οἶνος οὕτως κοινῶς ἐξακουόμενος τὴν ιδιότητα τοῦ μερικοῦ νοῦ παρίστησιν ἡμῖν. τὸ γὰρ οἶόνουν οὐκ ἄλλο τί ἐστὶν ἢ τὸ διηρημένον ἀπὸ τοῦ ὅλου καὶ μετεχόμενον ἤδη νοερὸν εἶδος καὶ οἶον καὶ μόνον γενόμενον· ὁ μὲν γὰρ παντελὴς νοῦς πάντα τ' ἐστὶν καὶ ἐνεργεῖ κατὰ πάντα ὡσαύτως· ὁ δὲ μερικὸς καὶ μετεχόμενος πάντα μὲν, ἀλλὰ καθ' ἓν εἶδος τὸ αὐτῷ πάντων προβεβλημένον, οἶον τὸ Ἡλιακὸν ἢ τὸ Σεληνιακὸν ἢ τὸ Ἑρμαϊκόν· τοῦτο δ' οὐ <ν> τὸ ἴδιον καὶ διακριθὲν ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὁ οἶνος ἐνδείκνυται, σημαίνων τὸν οἶον καὶ τινὰ νοῦν. ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μεριστὴ δημιουργία πᾶσα τῆς Διονυσιακῆς ἐξήρτηται μονάδος, διαιρουσα τοὺς μὲν μεθεκτοὺς ἐν τῷ κόσμῳ νόας ἀπὸ τοῦ ὅλου νοῦ, τὰς δὲ πολλὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς μιᾶς, τὰ δ' εἶδη τὰ αἰσθητὰ πάντα ἀπὸ τῶν οἰκείων ὀλοτήτων, διὰ δὴ τοῦτο καὶ αὐτὸν τὸν θεὸν οἶνον προ <σ> εἰρήκασιν οἱ θεολόγοι αὐτόν τε καὶ πάντα τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ· πάντα γὰρ ἔκγονα τοῦ νοῦ, καὶ τὰ μὲν πορρώτερον τὰ δὲ ἐγγύτερον μετέχει τῆς μεριστῆς τοῦ νοῦ διανομῆς. ἀναλόγως οὖν ἐν τοῖς οὖσιν ὁ οἶνος ἐγγινόμενος ἐνεργεῖ, ἐν μὲν

τῷ σώματι εἰδωλικῶς κατὰ οἷσιν καὶ φαντασίαν ψευδῇ, ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς τὸ κατὰ νοῦν ἐνεργεῖν καὶ δημιουργεῖν, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ διασπαράξει τῶν Τιτάνων μόνη ἡ καρδία ἀδιαίρετος μεῖναι λέγεται, τουτέστιν ἡ ἀμερῆς τοῦ νοῦ οὐσία. Ὅτι ἐκ τῶν παιγνιωδῶν ἐννοιῶν τῶν περὶ θεοὺς καὶ ἐνθεάζειν δυνατόν, νοερώτερον τοῖς πράγμασιν ἐπιβάλλοντας. ^[35]

in Cra 183 φέρε γὰρ κατὰ τὰς ἐνύλους τῶν πολλῶν ἐπιβολὰς εἶναι Ἀφροδίτην τὴν ἐκ τοῦ ἀφροῦ τὴν γένεσιν ἔχουσαν, καὶ τὸν μὲν ἀφρὸν εἶναι τὴν τοῦ σπέρματος ἀπόκρισιν, τὴν δ' ἐκ ταύτης ὑφισταμένην ἐν ταῖς μίξεσιν ἡδονὴν Ἀφροδίτην εἶναι. τίς οὖν τοσοῦτόν ἐστιν εὐήθης, ὅστις οὐ πρὸ τῶν ἐσχάτων καὶ φθαρτῶν τὰ πρῶτα καὶ αἰδία αἰτία θεωρήσειεν; διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ Σωκράτης τὸν Ἡσίοδον (Theogon. 195sq) μαρτύρεται (p 406 c) ἵνα τῆς ἐνθεαστικῆς ἡμᾶς ἐπιβολῆς ἀναμνήσῃ τὴν δεδημευμένην αὐτοῦ κάτω καταλιπόντας. τί οὖν ἐστιν ἡ τοιαύτη θεία ἐπιβολή, εἰρήσθω. γεννᾶσθαι μὲν οὖν τὴν πρωτίστην Ἀφροδίτην φασὶν ἀπὸ διττῶν αἰτίων. τοῦ μὲν ὡς δι' οὗ, τοῦ δὲ ὡς γεννητικοῦ· τὸν μὲν γὰρ Κρόνον αὐτῆς ὡς τὸ δι' οὗ τῇ προόδῳ συνεργεῖν, ὡς τὴν γόνιμον δύναμιν τοῦ πατρὸς <προ> καλούμενον καὶ εἰς τοὺς νοεροὺς διακόσμους ἐκδιδόντα, τὸν δ' Οὐρανὸν ὡς ποιητὴν καὶ αἴτιον, ἐκ τῆς ἑαυτοῦ γεννητικῆς περιουσίας ἐκφαίνοντα τήνδε τὴν θεόν. καὶ πόθεν γὰρ ἄλλοθεν ἔδει τὴν συναγωγὸν τῶν διαφερόντων γενῶν κατὰ μίαν ἔφεισιν τοῦ κάλλους λαβεῖν τὴν ὑπόστασιν ἢ ἐκ τῆς συνοχικῆς τοῦ Οὐρανοῦ δυνάμεως; παράγει οὖν αὐτὴν ὁ Οὐρανὸς ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῶν γονίμων ἑαυτοῦ μορίων ῥιφέντος εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς φησὶν Ὀρφεύς (frg 101)· μήδεα δ' ἐς πέλαγος πέσεν ὑψόθεν, ἀμφὶ δὲ τοῖσι λευκὸς ἐπιπλῶουσιν ἐλίσσεται πάντοθεν ἀφρός· ἐν δὲ περιπλομέναις ὥραις ἐνιαυτὸς ἔτικτεν παρθένον αἰδοίην, ἣν δὴ παλάμαις ὑπέδεκτο γεινομένην τὸ πρῶτον ὁμοῦ Ζῆλός τ' Ἀπάτη τ' ε. τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτην παράγει μὲν ὁ Ζεὺς ἐκ τῶν ἑαυτοῦ γεννητικῶν δυνάμεων, συμπάραγει δ' αὐτῷ καὶ ἡ Διώνη· πρόεισι δ' ἡ θεὸς ἐκ τοῦ ἀφροῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τῇ πρεσβυτέρᾳ τρόπον· λέγει δ' οὕτως καὶ περὶ ταύτης ὁ αὐτὸς θεολόγος (frg 140)· τὸν δὲ πόθος πλέον εἶλ', ἀπὸ δ' ἔκθορε πατρὶ μεγίστῳ αἰδοίων ἀφροῖο γονὴ, ὑπέδεκτο δὲ πόντος σπέρμα Διὸς μεγάλου· περιτελλομένου δ' ἐνιαυτοῦ ὥραις καλλιφύτοις τέκ' ἐγερσιγέλω τ' Ἀφροδίτην ἀφρογενῆ. διαφέρουσι μὲν οὖν ἀλλήλων αἱ θεαὶ κατὰ τε τὰ αἰτία καὶ κατὰ τὰς τάξεις καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις· ἡ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ὑπερκόσμιός ἐστιν καὶ ἀναγωγὸς ἐπὶ τὸ νοητὸν κάλλος καὶ ἀχράντου ζωῆς χορηγός, καὶ γενέσεως χωρίζει· ἡ δὲ Διωναιὰ ἐπιτροπεύει πάσας τὰς ἐν τῷ Οὐρανίῳ κόσμῳ καὶ γῇ συστοιχίας καὶ συνδεῖ πρὸς ἀλλήλας, καὶ τελειοῖ τὰς γεννητικὰς αὐτῶν προόδους διὰ τῆς ὁμονοητικῆς συζεύξεως. συνήνωνται δ' ἀλλήλαις κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς ὑποστάσεως· ἐκ γὰρ τῶν γεννητικῶν δυνάμεων προῆλθεν ἡ μὲν τοῦ συνοχέως ἡ δὲ τοῦ δημιουργοῦ. δηλοῖ δ' ἡ θάλασσα τὴν ἡπλωμένην καὶ ἀπεριόριστον ζωὴν καὶ τὸ βάθος αὐτῆς τὸ ἐπὶ πᾶν προϊόν, ὁ δ' ἀφρός τὸ καθαρώτατον καὶ φωτὸς γονίμου πλήρες καὶ δυνάμεως καὶ ἐπινηχόμενον πάσῃ τῇ ζωῇ καὶ οἷον ἄνθος αὐτῆς τὸ ἀκρότατον. ^[45]

in Cra 183 (40) πέφηνεν οὖν ἡ Ἀφροδίτη πάσης οὐσα τῆς ζωῆς τὸ ἐνοειδέστατον καὶ καθαρώτατον. Ὅτι Ἀθηνᾶν καὶ Ἥφαιστον καὶ Ἄρεα συνέταξεν (p 406 d) διὰ τε τὸ κοινὸν πρὸς τὰ πολεμικὰ καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον πρὸς ἑκάτερον τῆς Ἀθηνᾶς καὶ διὰ τὸ τῆς αὐτῆς Ἀφροδίτης ἑρᾶν ἑκάτερον καὶ ὅτι ἔξ Ἥρας ἑκάτερος ἐτέχθη καὶ Διός. ^[5]

in Cra 185 Ὅτι οἱ θεολόγοι δύο μάλιστα δυνάμεις ἀνυμνοῦσι τῆς δεσποίνης ἡμῶν Ἀθηνᾶς, τὴν τε φρουρητικὴν καὶ τὴν τελεσιουργόν, τὴν μὲν ἄχραντον φυλάττουσαν τὴν τάξιν τῶν ὄλων καὶ ἀκαταγώνιστον ὑπὸ τῆς ὕλης, τὴν δὲ πάντα πληροῦσαν νοεροῦ φωτὸς καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν ἑαυτῶν αἰτίαν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων ἀναλόγως ἐν Τιμαίῳ (p 24 c) φιλοπόλεμόν τε καὶ φιλόσοφον ἀνυμνεῖ τὴν Ἀθηνᾶν. αἱ δὲ τάξεις αὐτῆς τρεῖς παραδέδονται· μία μὲν ἡ πηγαία καὶ νοερά, καθ' ἣν ἵδρυσεν ἑαυτὴν ἐν τῷ πατρὶ καὶ ἔστιν ἀνεκφοίτητος ἐκεῖθεν· δευτέρα δ' ἡ

ἀρχική, καθ' ἣν τῇ Κόρῃ σύνεστιν καὶ πᾶσαν αὐτῆς περατοῖ τὴν πρόοδον καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτήν· τρίτη δ' ἡ ἀπόλυτος, καθ' ἣν πάντα τὸν κόσμον τελειοῖ καὶ φρουρεῖ καὶ περικαλύπτει ταῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι, πάσας συνέχουσα τὰς ἐγκοσμίους ἀκρότητας καὶ πάσας ὑφιστάσα τὰς ἐν οὐρανῷ λήξεις αὐτῇ καὶ τὰς ὑπὸ σελήνην προελθούσας. νῦν οὖν ὁ Σωκράτης τὴν μὲν φρουρητικὴν διὰ τοῦ τῆς Παλλάδος ἀνυμνεῖ ὀνόματος. τὴν δὲ τελεσιουργὸν διὰ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. τὴν οὖν ἔνρυθμον χορείαν διὰ τῆς κινήσεως ὑποφαίνει, ἥς καὶ μεταδédωκεν πρωτίστη μὲν τῇ Κουρητικῇ τάξει, δευτέρως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς· ἔστιν γὰρ ἡ θεὸς κατὰ ταύτην τὴν δύναμιν ἡγεμῶν τῶν Κουρήτων, ὥς φησιν Ὀρφεύς (frg 134)· ὅθεν δὴ καὶ τοῖς ἐμπυρίοις ὅπλοις κεκόσμηται, καθάπερ ἐκεῖνοι, δι' ὧν ἀναστέλλει πᾶσαν ἀταξίαν καὶ φυλάττει τὴν δημιουργικὴν τάξιν ἀκίνητον, καὶ τὴν ὄρχησιν διὰ τῆς ἐνρύθμου κινήσεως ἐκφαίνει· τὸν δὲ λόγον τὸν ἀπὸ νοῦ προϊόντα φρουρεῖ καὶ κρατοῦντα τῆς ὕλης δι' αὐτήν· μέμικται γάρ, φησὶν ὁ Τίμαιος (p 47 e sq), τὸ πᾶν ἐκ νοῦ καὶ ἀνάγκης, πειθομένης τῷ νῷ τῆς ἀνάγκης καὶ τῶν ἐνύλων πάντων αἰτίων ὑπεσταλμένων πρὸς τὴν βούλησιν τοῦ πατρὸς. ἡ τοίνυν ὑποτάττουσα τὴν ἀνάγκην τῇ ποιήσει τοῦ νοῦ καὶ ἐπαίρουσα τὸ πᾶν εἰς τὴν τοῦ θεοῦ μετουσίαν καὶ ἀνεγείρουσα καὶ ἐνιδρύουσα τῷ ὄρμῳ τοῦ πατρὸς καὶ φρουροῦσα διαιωνίως ἡ θεὸς ἐστὶν αὕτη· κἂν ἄλυτον δὲ λέγεται τὸ πᾶν, αὕτη τῆς αὐτοῦ διαμονῆς χορηγός, κἂν χορεύειν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον, καθ' ἓνα λόγον καὶ μίαν τάξιν αὕτη τῆς χορηγίας προστάτις. πᾶσαν οὖν τὴν δημιουργίαν ἐφορᾷ τοῦ πατρὸς καὶ συνέχει καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτόν, καὶ καταγωνίζεται πᾶσαν τὴν ἔνυλον ἀοριστίαν· διὸ καὶ Νίκη προσηγόρευται καὶ Ὑγία, τὸν μὲν νοῦν κρατεῖν ποιοῦσα τῆς ἀνάγκης καὶ τὸ εἶδος τῆς ὕλης, ὅλον δ' αἰεὶ καὶ τέλειον καὶ ἀγήρων καὶ ἄνοσον διαφυλάττουσα τὸ <ν κόσμον> . οἰκεῖον οὖν τῆς θεοῦ ταύτης καὶ τὸ ἀνάγειν καὶ μερίζειν καὶ διὰ τῆς νοεραῆς χορείας συνάπτειν τοῖς θειοτέροις καὶ ἐνιδρύειν καὶ φρουρεῖν ἐν [40]